

**Völgy Vidék Község
LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia
2023-2027**

VÉGLEGES

© Völgy Vidék Község

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a dokumentumhoz kötődő (a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga) és a végrehajtáshoz való jog fenntartva. A mű a Völgy Vidék Község írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
Rövidítések jegyzéke	3
Bevezetés.....	4
1. A VVK HFS és a KAP ST kapcsolata.....	4
2. A VVK HFS előkészítése, tervezésének szervezése.....	6
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	8
b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.	9
4. Horizontális célok	13
4.1 Esélyegyenlőség.....	13
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem.....	14
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	14
6. Külső koherenciák azonosítása.....	18
7. Helyzetfeltárás.....	20
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása.....	20
7.2 SWOT analízis	26
8. A stratégia beavatkozási logikája	27
8.1. A stratégia jövőképe.....	28
8.2. A stratégia célhierarchiája.....	29
9. Cselekvési terv.....	30
9.1 Az intézkedések leírása.....	30
9.2 Együttműködések.....	36
9.3 Kommunikációs terv.....	36
9.4 Egyéb, a HACCS által megvalósított projektek	39
10. Monitoring és értékelési terv	39
10.1 Monitoring.....	41
10.2 Az indikátor adatok megadása	43
11. Indikatív pénzügyi terv	45
12. Mellékletek.....	46
1. melléklet: A HACCS összetételének részletes bemutatása.....	46
2. melléklet A VVK HFS kapcsolódása a KAP ST specifikus és átfogó céljaihoz	52
3. melléklet Elemzések kiegészítő ábrái, táblázatai	64
4. melléklet Rövidítések jegyzéke	83

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A 2021-2027-es VVK HFS alapvető célja, hogy az előző időszakokban elért eredmények, a világban és az országban zajló gyors és mélyreható társadalmi-gazdasági folyamatok hatásai, a szomszédságukban zajló háború konzekvenciái, a térség folyamatosan változó fejlesztési igényei – kellő rugalmasságot biztosítva – beépülhessenek a tervezés és a végrehajtás folyamatába. Cél továbbá hozzájárulni a KAP, a KAP ST, a Vidékfejlesztési Program Plusz és a LEADER 2021-2027-es programozási időszakban meghatározott céljai térségi szintű támogatásához és megvalósításához is. Elengedhetetlen tervezési szempont volt továbbá a rendelkezésre álló források csökkenése miatt az összpontosítás a célok, a tervezett beavatkozások és intézkedések tekintetében egyaránt. Mindez a 2021-2027-es Völgy Vidék HFS tervezése és végrehajtása, kiemelt célcsoportjai és támogatásai főbb irányainak meghatározása szempontjából is szükségszerű változásokat eredményezett:

- A célcsoportok esetén a prioritás elsődlegesen a *helyi jelentőségű mikrovállalkozások*, másodlagosan a *nonprofit szervezetek* és harmadlagosan az *önkormányzatok*.
- Mindez a térségi vidékfejlesztés 2021-2027-es támogatási időszak főbb irányainak meghatározása szempontjából is új intézkedések bevezetését (*pl. közösségi szabadidős fejlesztések*), a korábbi szétaprózott intézkedések átalakítását és integrációját alapozta meg, illetve tette szükségessé (*pl. térségi együttműködések támogatása*).

Ennek eredményeként a 2014-2020-as 4 specifikus célhoz és 5 intézkedéshez képest a jelen 2021-2027-es időszakra 3 specifikus cél és 4 intézkedés került meghatározásra a folyamatosan szűkülő források miatt szükséges forráskoncentráció miatt.

1. A VVK HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket. Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A Völgy Vidék Közösség Helyi Akciócsoport az általa lefedett térségben és az ott működő közösségek fejlesztésében jelentős szerepet vállal, valamint a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő, a LEADER alapelvekre épülő Helyi Fejlesztési Stratégiát (HFS) készített, amely egyúttal biztosítja a kapcsolatot és a folytonosságot is az előző időszakok fejlesztési irányaihoz. A 2023-2027-es időszakra vonatkozó HFS biztosítja, hogy a közösség vezérelt helyi fejlesztések támogassák a hálózatépítést, a hozzáférhetőséget, az innovatív jelleget a helyi környezetben és a más területi szereplőkkel történő együttműködés során.

A Völgy Vidék Közösség legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően. A Völgy Vidék Közösség a HFS-ben a LEADER program hét alappillérét valósítja meg helyi szinten.

1) Területalapú megközelítés: A működési terület településeit és lakóit a földrajzi környezeten túl (Váli-völgy, Szent László-völgy, Etyeki dombság, Vértesalja) a közös társadalmi-gazdasági orientáció, a hasonló természeti és kulturális örökség, hagyományok és szokások kötik össze. Az erre épülő megközelítés jól körülhatárolt és pontosított fejlesztési célokat és akciókat hoz létre helyi szinten.

2) Alulról építkező megközelítés: A Völgy vidék HFS megfogalmazása során a helyi szereplők részt vesznek a közös munkában, közösen gondolkodnak a Völgy Vidék jövőjének alakításában, mert kiemelt jelentőségű számukra a közösségépítés, az együttműködés és az azokra építő fejlesztések, a kezdeményező jelleg a mind a stratégia kidolgozása, mind annak végrehajtása során.

3) Innovativitás: a helyi szükségletekre és a belőlük táplálkozó alulról jövő kezdeményezésekre épülnek az újítások, amelyek helyi erőforrásokra támaszkodnak (pl. nyitott pincék, falusi vendégszalonok, okos falu megoldások, egyedi kézműves termékek, hálózatos aktív turisztikai fejlesztések). A Völgy Vidék HFS támogatja az egyedi, új ötletek megvalósulását helyi szinten.

4) Integrált megközelítés: a Völgy Vidék térség fejlesztésére irányuló területi szemléletű és ágazati jellegű fejlesztési tevékenységek közötti kapcsolatokat szintetizálja a Völgy Vidék HFS. Az intézkedései során érvényesül a szektorközi és az azokat összekapcsoló megközelítés, amely multiplikátorként hozzájárul a célok eléréséhez.

5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a Völgy Vidék lakói és társadalmi-gazdasági szereplői tisztában vannak a térség problémáival, ismerik, így kompetensek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában. Ez a lokális érdekeket szem előtt döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában is jelentkezik (pl. helyi vállalkozók bevonása a közbeszerzésekbe, utcafórumok, SZEM mozgalmak, egyedi önkormányzati támogatásformák).

6) Hálózatépítés, együttműködés: hozzájárul a Völgy Vidék térség külső-belső integrációjához és egységes fejlesztéséhez. Ennek alapja a helyi jó gyakorlatok és a helyben felhalmozódott tudás megosztása. A Völgy Vidék Közösség képes hálózatos jellegű és együttműködésekre épülő fejlesztési célok megfogalmazására és megvalósítására (pl. sajtút, etyeki borút, kerékpáros, lovas és egyéb aktív turisztikai útvonalak).

7) Helyi partnerség és helyi szintű szerepvállalása: a többoldalú helyi partnerségek központi szerepet töltenek be a Völgy Vidék HFS-ben. A helyi, a különböző területi és ágazati szintű szereplők együttműködésében valósulnak meg a stratégia tervezett beavatkozásai. A kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítása és megerősítése kiemelt cél.

A VVK HFS kapcsolódását a KAP ST specifikus és átfogó célkitűzéseihez, valamint a beavatkozások logikáját a 2. melléklet tartalmazza (2. melléklet).

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A VVK HFS előkészítése, tervezésének szervezése

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Székesfehérvár	2022.11.02.	területfejlesztési szakmai fórum	24 fő
	Bicske	2022.11.30.	Tájékoztatás, helyzetértékelés a 2014-2020-as időszakról, konzultáció és projektgyűjtés	18 fő
	Székesfehérvár	2022.12.06.	Foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési fórum	22 fő
	online	2023.12.15.	kerékpár turizmus szakmai fórum	5 fő
	Tabajd	2023.01.24.	Helyzetfelmérés, civil és önkormányzati együttműködési lehetőségek a VVK területén	32 fő
	Martonvásár	2023.02.01.	HFS fórum tervezés egyeztetés – VVK HFS tervezet	5 fő
	Martonvásár	2023.03.01.	HFS fórum – HFS tervezet megvitatása	7 fő
	Martonvásár	2023.03.07.	Fórum és Műhelymunka – okos falu, okos térség	5 fő
	Etyek	2023.03.31.	2014-2020-as programozási időszak értékelése, 2023-2027-es HFS tervezet bemutatása	20 fő
	Ercsi	2023.05.09.	Helyi foglalkoztatási együttműködési és gazd. fejl. fórum	12 fő
	Vál	2023.05.24.	2014-2020-as programozási időszak értékelése, 2023-2027-es HFS tervezet bemutatása	16 fő
	Martonvásár	2023.09.29.	Az elnökség tájékoztatása a HFS tervezetről	11 fő
	Martonvásár	2023.09.29.	A közgyűlés tájékoztatása a HFS tervezetről	31 fő

Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Velence	2022.11.03.	tervezés előkészítés műhelymunka	4 fő
	Martonvásár	2022.11.22.	TCS megalakuló ülés - ütemterv kialakítása	7 fő
	Eger	2022.11.23.	Aktív turisztikai és kerékpáros műhelymegbeszélés	10 fő
	Velence	2023.01.12.	tervezői műhelymunka - Hálózatok kialakítása, szakmai együttműködési lehetőségek	4 fő
	Martonvásár	2023.01.26.	TCS - Helyzet feltárás-helyzetelemzés, Fejlesztési szükségletek meghatározása, stratégiai célok, jövőkép kialakítása	12 fő
	Etyek	2023.04.03.	Mezőgazdasági kistermelői fejlesztések (VVK helyi termék, VVK Sajtút)	4 fő
	Martonvásár	2023.04.12.	TCS ülés	10 fő
	Martonvásár	2023.05.17.	elnökségi ülés - HFS	10 fő
	Martonvásár	2023.06.05.	TCS ülés és műhely munka	10 fő
	Martonvásár	2023.06.23.	workshop – sajt és gasztronómiai fejlesztések és együttműködés	6 fő
	Székesfehérvár	2023.07.28.	szakértői egyeztetés – Fejér Vármegyei Integrált Területi program illeszkedése a HFS-hez	4 fő
	Bicske	2023.07.29.	szakértői egyeztetés - Pannónia Szíve Területfejlesztési Program illeszkedése a HFS-hez	5 fő
	Martonvásár	2023.07.05.	műhelymunka – térségi gasztronómia	6 fő
	Budapest	2023.07.11.	okos térség műhelymunka	20 fő
	Martonvásár	2023.08.23.	TCS ülés	5 fő
	Martonvásár	2023.08.31.	tervezői műhelymunka- együttműködések	4 fő
	Martonvásár	2023.09.01.	TCS ülés	5 fő
	Martonvásár	2023.09.04.	TCS ülés	9 fő
	Martonvásár	2023.09.13.	workshop – kerékpáros fejlesztési lehetőségek és együttműködés (MAKETUSZ) – Nemzeti Kerékpáros Stratégia	8 fő
	Martonvásár	2023.10.10.	szakértői egyeztetés – térségi segítő szolgálatok – esélyegyenlőség	8 fő
Martonvásár	2023.12.06.	TCS ülés	7 fő	

A 2021-27-es Völgy Vidék HFS tervezési folyamatot egy 9 fős Tervezői Munkacsoport (TMCs) irányítja, amelynek tagjai – a 2022 novemberi megalakulástól kezdve – a munkaszervezet dolgozói (2 fő), az egyesület elnöksége, az egyesület 2 tagja, valamint 3 fő külső szakértő (3 fő területfejlesztési szakember). A tervezési munkát heti egyeztetéseken hangoltuk össze, és osztottuk be az elvégzendő feladatokat. A tervezési folyamat a tagság tájékoztatásával kezdődött. A kommunikációt az egyesületi kör e-mail, az egyesület közösségi portál csoportja, az egyesületi és a térség önkormányzatainak és civil szervezeteinek honlapja biztosította. Ebben felhívás történt az együttműködésre, továbbá megkezdődött a projektötletek gyűjtése egy erre a célra kialakított adatlap közzétételével. A térségben tervezett lakossági, vállalkozó és tematikus fórumokon egyenként 5-30 fő érdeklődő vett részt. Projektjavaslatokat elektronikus levélben és személyesen is eljuttattak hozzánk.

A fejlesztési igényfelmérés során az eddig beérkezett *projektötlet-adatlapokon* túlmenően számos projektötletet azonosítottunk személyes és telefonos egyeztetések során is. A javaslattevők 12%-a volt önkormányzat vagy önkormányzati intézmény, 50%-a civil szervezet és 38%-a vállalkozó (kiszűrve és egyszer számba véve a több típusú szervezetet is egy személyben képviselőket). A legtöbb fejlesztési

igény a következő témákban érkezett: eszköz- és gépbeszerzés, rendezvényszervezés, szabadidős fejlesztések, táborok, közösségi tér fejlesztés, továbbá felújítás, nemzetközi együttműködés. Ezen kívül érkeztek még fejlesztési igények többek között a következő területekre is: játszótérfejlesztés, energetikai és energiahatékonysági fejlesztések.

A tervezési folyamatot partnerségi rendezvény és tevékenység támogatják. Ezek közül: *elnökségi ülés, közgyűlés, workshop, szakmai fórum konzultáció, műhelymunka, fókuszcsoportos megbeszélés, egyeztetés*. Ezen mind a tagság, mind a lakosság és a térségben működő civil szervezetek és vállalkozások tájékoztatása, illetve megszólítása, „kikérdezése” megtörténik szakmai fórumokon és fókuszcsoportokon keresztül. A fórumok célja a tájékoztatás, míg a fókuszcsoportos, workshopos beszélgetéseken a civilek, vagy vállalkozók véleményeinek, fejlesztési ötleteiknek összegyűjtésére törekszünk. Mindvégig fenntartottuk az *online kommunikációs csatornát*, amelyen keresztül a távolmaradók véleményét és ötleteit kértük be. Az így jelentkező egyéni igényekre reagálva személyes beszélgetésekre (a mélyinterjú módszer alkalmazásával) is sort kerítettünk. A VVK a honlapján folyamatosan tettük közzé a HFS 2023-27-es tervezés aktuális állásáról szóló tájékoztatókat, továbbá biztosítottuk a HFS véleményezési lehetőségét elektronikus formában is (email), a hagyományos formák megtartása mellett. A Völgy Vidék Közösség a VVK HFS tervezése során – előzetes bejelentkezés, időpont-egyeztetés mellett – *folyamatos személyes konzultációs lehetőséget* biztosított továbbá a munkaszervezet irodájában, mellyel számos esetben éltek is már eddig is a térségben élők. Telefonos egyeztetések révén és elektronikusan, email útján is sor került a konzultációkra.

A 2023-2027-es HFS tervezés során a HFS elkészítését megalapozó eszközrendszer a következőkre terjedt ki: hirdetmények, internetes közzététel, konzultációs lehetőségek különböző formáinak biztosítása (személyes, telefonos, e-mail-es), meghirdetett térségi képzések, szakmai fórum(ok), workshopok. Az előkészítő munka már 2022. év végén ill 2023. év elején megkezdődött, amikor szakmai fórumokon ismertette a munkaszervezet a térségben élőkkel az előző időszak eredményeit, a LEADER-együttműködések hasznosságát és azok példaértékű módozatait. A táblázat szerinti fórumokon az volt a cél, hogy felhívjuk a figyelmet az új tervezési időszakra, az abban rejlő együttműködések biztosította lehetőségekre, valamint, hogy bevezessük a leendő projektgazdákat is a támogatási rendszer működésébe.

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

a) *A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).*

A Völgy Vidék térség Fejér vármegye északkeleti részén található, a LEADER helyi vidékfejlesztési közösséget 16 település alkotja (1. ábra, 3. melléklet). Közülük 8 a Bicskei járás része (**Alcsútdoboz, Csabdi, Etyek, Felcsút, Mány, Óbarok, Tabajd és Vértesacska**), 8 pedig a Martonvásári járáshoz tartozik (**Baracska, Ercsi, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Ráckeresztúr és Tordas, Vál**). Egyesületi tagként Bicske is részt vesz az együttműködésben.

A Völgy Vidék térség **területe 547 km²** (Fejér vármegye területének 12,5%-a), **lakónépessége 2021 végén 42 708 fő** volt (a vármegye népességének 10,2%-a). Mérete alapján kis kiterjedésű LEADER térségnek tekinthető, lakosságszáma alapján viszont az első harmadba kerülne. Ebből következik, hogy népsűrűsége (78 fő/km²) is magasnak tekinthető a LEADER térségekkel való összehasonlításban.

A térség lakónépessége 2011 és 2021 között mintegy 4,5%-kal gyarapodott (2. ábra, 3. melléklet). A 2010-es évtized első felében inkább stagnálás, csekély népességvesztés volt jellemző, majd a folyamat 2015-től megfordult, azóta stabil, nem túl gyors ütemű növekedés jellemző. Ez alapján egyértelműen a kedvező helyzetű Leader közösségek közé tartozik.

b) **Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.**

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
LEADER ZENEI UDVAR - A projektben megvásárlásra került 1-1 KAWAI típusú versenyzongora, a martonvásári Brunszvik-Beethoven Kulturális Központba és a kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastélyba melyekhez mindkét helyszínen magas színvonalú, szakmai rendezvény kapcsolódott.	Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület	2 139 020 Ft	Megvalósult és kifizetett
	Martonvásár Város Önkormányzata	8 797 499 Ft	Megvalósult és kifizetett
	Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány	6 927 165 Ft	Megvalósult és kifizetett
Közösségi terek együttműködésben - A projekt keretében már meglévő szálláshelyek kiegészítő szolgáltatásai bővülnek a Völgy Vidék Közösség és a Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület területén. Cél a turizmus fellendítése, az életminőség javítása, a két szolgáltató együttműködése. Tiszapüspökiben létrejön egy lóeszköz tároló, mely közösségi tér funkciót is ellát, egy kerékpártároló és egy lóbeálló, Óbarkon egy közösségi funkciókat is ellátó rendezvénytér, sütögetési lehetőséggel. A Völgy Vidék Közösség feladata a koordinálás és a marketing, valamint egy rendezvény szervezése.	Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület	2 052 994 Ft	Megvalósult, KK elbírálás alatt
	Szebb Vidékért Nonprofit Kft.	9 084 673 Ft	Megvalósult, KK elbírálás alatt
	Megújuló Zöld Föld Regionális Energiahatékonysági és Környezetvédelmi Alapítvány	9 000 013 Ft	Megvalósult, KK elbírálás alatt
Kelet-nyugat borászati tudástranzfer - Tudáscsere megvalósítása szőlőművelési és szőlő-feldolgozási	Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület	0 Ft	elutasított pályázat

szokásokon keresztül az ország keleti és nyugati része között. A keleti országrészben évszadok óta művelik a szőlőt az utóbbi évtizedekben felértékelődött a környezetkímélő gazdálkodás melyek eszközei még nem vagy csak részben terjedtek el az országban. Ezen technológia elterjedésére nyújtunk megoldást a projekttel.	Zempléni Területfejlesztő Nonprofit Kft.	0 Ft	elutasított pályázat
	Velencei Sporthorgász Egyesület	0 Ft	elutasított pályázat

2015-ben a Völgy Vidék Közösség a Tudástőke Alapítvánnyal és a Faluműhely Alapítvánnyal együttműködésben valósította meg a **Bebírók és helyiek együttműködése a helyi fejlődésért** - Modell a társadalmi felelősségvállalás eszközeinek használatára című projektet. Egyesületünk biztosította egy 2015. októbertől ápriliséig tartott tréning sorozat helyszínét és eszközrendszerét, melynek célja a helyi gazdasági-társadalmi párbeszéd kialakítása, a térségünkben élő sajtókészítők és helyi termékesek képzése volt. A projekt zárónapján a résztvevők a Völgy Vidék mintaprojektjeit látogatták meg, melyet Etyeken egy zárókonferencia követett.

2015-ben a Völgy Vidék Közösség 2 „**Látó-utat**” szervezett, melynek keretében a térség szinte minden településéről, mindhárom szektor képviselőjében 20-20 ember látogatott a Balaton-felvidékre és a Börzsönybe, ahol minta értékű LEADER projekteket nézhetek meg.

2016-ban a Völgy Vidék Közösség Martonvásár Város Önkormányzatával és a Brunszvik-Beethoven Kulturális Központtal együttműködésben **A közösség ereje LEADER szemlélet a gyakorlatban** című konferenciát rendezett Martonvásáron a Magyar Népdal napja kísérő rendezvényeként.

2016 óta egy TOP projekt keretében a Völgy Vidék Közösség a **Fejér Megyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum** együttműködő partnere. A projekt egyik koordinátoraként kidolgoztuk a **Fejér Termék Programot**, melynek célja a Fejér megye helyi termelőinek, kézműves élelmiszer előállítóinak, kézműveseinek jobb piaci pozíciója a védjegy garantálta megkülönböztető minőség által. Elkészítettük a **Fejér Termék tanúsító védjegy és tanúsítási kézikönyvét**, létrehoztuk a védjegyrendszer által javasolt helyi termékköröknek megfelelő alapkatasztert, a **Fejér megyei helyi termék katasztert**.

Aktív résztvevői voltunk a „Helyi foglalkoztatási együttműködések létrehozása Martonvásár járásban” elnevezésű projekt keretében és a „Helyi foglalkoztatási együttműködések létrehozása Bicske járásban” elnevezésű projekt keretében megvalósuló szakmai munkának.

2022. decemberében a TOP- 5.1.1-15-FE1-2016-00001 „Foglalkoztatási-gazdasági együttműködések és szolgáltatások fejlesztése Fejér megyében” projekt keretében a **Fejér Megyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum** megválasztotta a Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesületet 5 tagú **Irányító Csoportjának tagjai** közé is.

2018-ban tanácsadóként segítettük a bicskei Pannónia Szíve – Bicske Helyi Közösség megalakulását, a nyertes közösségi szinten irányított **helyi fejlesztések (CLLD)** pályázat lebonyolítását, a kifizetési kérelem elkészítését, a munkaszervezet felállítását és munkáját.

2019-ben a VVK HACS Vál Község Önkormányzatával együttműködésben egy EFOP projekt keretében valósította meg a **Falu Akadémia** projektet, melyben a résztvevők megismerkedhettek a saját alapanyagok felhasználásával készülő élelmiszerek, kézművesipari termékek előállításával, valamint információkat kaphattak az alapanyagok megteremtéséhez szükséges kertművelési munkálatokhoz. Lehetőség volt az egymás közti tapasztalat-cserére, STUDY TOUR- ok alkalmával pedig tapasztalati úton sajátíthattak el hasznos tudásanyagot.

2021-ben az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft-vel és a Gárdony Város És Térsége Turisztikai Egyesülettel közösen Velencei-tó és Völgyvidék tájegységet bemutató – aktív- és ökoturisztikai térségi kiadványt készítettünk, **Aktívan a Velencei-tó körül és a Völgyvidéken** címmel.

A térségünkben zajló aktív turisztikai lehetőségek fejlesztése kapcsán többször egyeztettünk a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség (MAKETUSZ) képviselőjével is.

Sajtmustra / Sajtmajális

A Völgy Vidék Község a **Völgy Vidék Sajtút** térségek közötti együttműködéses pályázat keretében a 2013-ban rendezte meg először a Sajtmustra nevű rendezvényt a nagyegyházi Hangistállóban.

A két napos rendezvény célja a kézműves sajt fogyasztás népszerűsítése, növelése a lakosság körében, ezzel együtt a kiváló minőségű kézműves sajtok értékesítéséhez közvetlen lehetőséget adni, hogy a fogyasztó rövid ellátási láncon keresztül jusson hozzá az egészséges termékekhez. A közönségdíj minősítéssel pedig segítséget szeretnénk volna nyújtani a sajt készítőknél a minél jobb minőségű sajt elkészítéséhez, jelezve nekik, hogy hol tartanak ezen az úton. A kísérő kulturális, gyermek és hagyományőrző programok színesebbé tették az élményt a látogató közönség számára.

2013-2017 között 5 alkalommal sikerült megrendezni a Sajtmustrát Óbarok-Nagyegyházán, mely 2019-től – ugyanott -Sajtmajális néven újult meg. A Sajtmajalist, az Agrárminisztérium támogatásával, 4 éven keresztül rendeztük meg.

Nemzetközi kapcsolatépítés

2015-ben szakmai látogatást tettek a Budapest és Veszprém megyei MVH és a moldáv hatóságok térségünkben, ahol megismerkedtek a Völgy Vidék minta értékű projektjeivel és a hazai hatósági ellenőrzési eljárásrenddel.

2016-ban a bolgár kifizetőügynökség delegációja látogatta meg a Völgy Vidék Község munkaszervezetét és megvalósított LEADER projektjeit.

2017-ben előadást tartottunk Zsámbékon a Magyarországra látogató ukrán – moldáv vidékfejlesztők delegációjának, a hazánkban és a Völgy Vidék Községnél működő LEADER rendszerről, stratégiaalkotásról, megvalósult LEADER projektekről.

2022-ben 2 örmény delegációt fogadtunk a Völgy Vidék Község térségében. Egy minisztériumi dolgozóból és polgármesterekből álló delegáció és egy vidékfejlesztési szakemberekből álló csoport

látogatott el hozzánk, hogy tanulmányozzák a LEADER program magyarországi működését és megnézzenek néhány mintaprojektet. Az elméleti tájékoztató után a valóságban is megismerhettek 9 projektet a Völgy Vidék térségben a látogatók.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

Az egyesület, mint LEADER helyi akciócsoport önálló jogi személyiséggel nem rendelkező munkaszervezetet hozott létre már a megalakulásakor, amely – jelentősebb létszám és személybeli változások után – jelenleg három fővel, ma is működik és ellátja feladatait. A munka szervezet vezető és a vidékfejlesztési projektmenedzser 8 órában, a pályázati ügyintéző 6 órában, távmunkában látja el feladatát. A munkaszervezet feladatai elsődlegesen a helyi fejlesztési stratégia végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek elvégzésére vonatkoznak, továbbá az egyesület ügyeinek és más vidékfejlesztéshez kapcsolódó feladatok ellátását, koordinációját jelentik.

A munkaszervezet tagjai mindenkor magasan kvalifikált és releváns tapasztalatokkal rendelkező szakemberekből állnak, munkatapasztalatokat korábban a civil, az üzleti és a közszférában egyaránt szereztek. A vezetőség és a munkaszervezet tagjai a térség különböző kistelepülésein élnek, amely az alulról jövő kezdeményezések terén az átfogó területi rálátás lehetőségét is biztosítja.

Az egyesület székhelye és közgyűléseinek helyszíne Válban, a térség földrajzi középpontjában van, a munkaszervezet irodája Martonvásáron, a Szent László u. 24. alatt található bérelt ingatlan. Az iroda kb. 26 m², amelyben egy iroda és egy tárgyaló helyiség található. Az egyesület többek között rendelkezik asztali számítógépekkel, lappal, a feladatok ellátását segítő jogtisza szoftverekkel, nyomtató/fénymásoló multifunkcionális készülékkel, vezetékes és mobiltelefonnal, szélessávú internet eléréssel.

A munkaszervezetben a vezetői, a menedzsment és az ügyintézői munkafolyamatok elkülönülnek. A kommunikációs, az önadminisztrációs, az Irányító Hatóság által előírt kötelezően ellátandó és az egyéb önként vállalt feladatokat az iroda munkatársai egymás közt megosztva végzik. A könyvelési, az informatikai, a jogi tanácsadási, értékvédelmi és a takarítási feladatokat külső szolgáltatók látják el.

A munkaszervezet a kötelező kérelemkezelési feladatokon túl projekt generálással, a támogatási és kifizetési kérelmek, ill. monitoring jelentések benyújtásának támogatásával is segíti a projektgazdákat. Az ilyen jellegű tanácsadást az iroda munkatársai telefonon, e-mailben, személyesen az irodában vagy a fejlesztés helyszínén végzik. A munkaszervezet egyéb források bevonásával és különböző együttműködések segítségével valósít meg a térségben egyéb önálló projekteket.

A munkaszervezet ellátja az egyesület kommunikációs feladatait is, híreket közöl a helyi és megyei lapokban és a vidékfejlesztési szervezetek hivatalos honlapjaira. A Völgy Vidék Közösség az iroda munkatársai által folyamatosan frissített Facebook oldallal és saját honlappal rendelkezik (www.volgyvidek.hu). A honlap portálszerű továbbfejlesztéssel, a tagszervezetek adatainak megjelenítésével, újabb vidékfejlesztési szakmai tárgyú információk, linkek közlésével, a partnerszervezetek híreinek, eseményeinek rendszeres közlésével stb. a térség kiemelkedő információhordozójává vált, ahol a helyi vidékfejlesztési témához kapcsolódó minden ismeret egy helyen megtalálható.

Az egyesület, az elnökség és a munkaszervezet tagjai rendszeresen találkoznak, egyeztetik az érdekeiket, közös képzéseken, rendezvényeken vesznek részt a régió helyi akciócsoportjaival, továbbá számos egyéb nemzetközi, országos és térségi tudományos és szakmai fórumokon, rendezvényeken, megbeszéléseken, tanulmányúton, tapasztalatcserén vállalnak aktív szerepet.

4. Horizontális célok

Az általános alapelvek mellett a VVK HFS elkötelezett az 'okos falu, okos térség' horizontális szempont mellett, mivel az okos megoldások alkalmazása növeli a vidéki térségek népességmegtartó erejét, gazdasági versenyképességét, segít a város-vidék társadalmi-gazdasági különbségek mérséklésében. Az 'okos' jelző sokkal inkább szemléletet (az innovatív megoldásokra való nyitottságot), mint egy konkrét kritériumrendszernek való megfelelést jelent, kibontakozásához a digitális technológiát sokkal inkább eszköznek kell tekinteni, mint célnak. Az 'okos falvak' olyan vidéki közösségek, amelyek innovatív megoldásokat alkalmaznak rezilienciájuk (rugalmas ellenálló képességük) javítása érdekében, a helyi erősségekre és lehetőségekre építve. A részvételiségre alapoznak gazdasági, társadalmi, környezeti körülményeik javítását szolgáló stratégiáik kidolgozása és megvalósítása során, kiemelt figyelmet fordítva a digitális technológiák kínálta megoldások mobilizálására. Az okos falvak hasznélvezői más vidéki és városi területek közösségeivel és szereplőivel való együttműködéseknek és a velük kötött szövetségeknek. Az 'okos térség' a települések erőforrásainak összekapcsolását jelenti az információs technológia adta lehetőségek kihasználásával. A vidéki térségek közösségeit, gazdasági és egyéb szereplőit felkészítik a digitális technológiák hatékony használatára. Az okos térség tehát a digitális technológiák alkalmazásával elért hatékonyságnövelésen túl mutat, élő és intenzív kapcsolatokat teremt a térség lakosai és egyéb szereplői között, szakmai és civil hálózatokat hoz létre, erősíti a térségi identitást, hozzájárul a térségi jóléthez. A szempont érvényesítendő elvei:

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékosággal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A Völgy Vidék a HFS tervezés és megvalósítás során az aktív befogadás ösztönzése, az esélyegyenlőség, a megkülönböztetés-mentesség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra elvek érvényre jutnak. Ez megvalósul a hátrányos helyzetű csoportok tagjai, szervezeteik és képviselőik bevonásán keresztül a tervezésbe és megvalósításba, a közösségi tervezés módszereinek alkalmazásával, valamint speciális programok előtérbe helyezésével (integrált, megkülönböztetés mentes, idős, ifjúsági és női, valamint a marginalizált közösségek felzárkóztatását célzó programok). Továbbá a hátrányos helyzetűek számára

történő munkahelyteremtés speciális elvárásai szempontjainak érvényesítésén és a foglalkoztathatóság feltételeit javító programok kiemelésén keresztül a kiválasztási eljárás során.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A Völgy vidék HFS kizárólag olyan tevékenységeket fogalmaz meg és támogat, amelyek tiszteletben tartják az EU éghajlat- és környezetvédelmi normáit és prioritásait, valamint előtérbe helyezik a fenntarthatósági alapelveket és hozzájárulnak a megvalósulásukhoz. Tudásátadás és környezeti akciók támogatása során a VVK HACS törekszik a lakosság környezettudatosságának fokozására és a tudatos vásárlás szemléletének kiterjesztésére a generációk között.

A Völgy Vidék HFS tervezése és megvalósítása során a fenntarthatósági és környezetvédelmi szempontok kiemelt figyelmet kapnak. A tervezett beavatkozásoknál, intézkedéseknél és tevékenységeknél a kiválasztási eljárás során előtérbe helyezzük a védett természeti és kulturális értékek megőrzését, a károsanyag kibocsátás csökkentését szolgáló technológiák és az erőforrás-takarékos megoldások alkalmazását, az energiahatékonyság javítását, a megújuló energiaforrások hasznosítását. Az intézkedések során előírásként elvárjuk, hogy a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőségeket legkésőbb a projekt megvalósítása során meg kell szüntetni.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

- **Eredményes intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.**

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
A szabadidő-gazdaság egyedi, vendégéjszakához nem kötődő szolgáltatásainak és vonzerőinek fejlesztése	VP6-19.2.1.-96-2-17	22	10	53,99 M Ft	120%
Helyi terméket feldolgozó vagy helyben szolgáltatást nyújtó vállalkozások és közösségi gazdaságok fenntartható, kisléptékű beruházásai	VP6-19.2.1.-96-3-17	41	15	33,76 M Ft	120%
Az életminőség javítását és a környezeti fenntarthatóságot szolgáló közösségi fejlesztések	VP6-19.2.1.-96-4-17	17	12	60,00 M Ft	110%
Helyi fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-96-6-21	50	28	305,22 M Ft	109%

- Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Közösségi szolgáltatási és együttműködési programok megvalósítása a térségi-helyi társadalmi kohézió erősítése érdekében	VP6-19.2.1.-96-5-17	15	12	15,20 M Ft	115%

- Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Térségi identitást, együttműködést, hálózatosodást és integritást ösztönző kulcsfejlesztések	VP6-19.2.1.-96-1-17	0	0	0 Ft	0%

A helyi projektgazdák 2014-2022 között 73 támogatási kérelmet nyújtottak be 446,5 millió Ft támogatási összeget igényelve fejlesztéseikhez a Völgy Vidék Közösség Helyi Fejlesztési Stratégiájának (VVK HFS 2014-2020) összességében 409 millió forintos LEADER fejlesztési forrásának terhére (5. ábra, 3. melléklet). 51%-uk vállalkozó volt az igényelt összeg 54%-át képviselve, 38%-uk civil szervezet ugyanekkor igénylési aránnyal és 11%-uk közszéfer szereplő a források 8%-át kérve. 2022.12.31-ig mindegyikük elnyerte az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) társfinanszírozását, de a rendkívüli módon elnyúlt bírálati idő, az időközbeni jelentős áremelkedések és egyéb okok miatt 11-en (15%!) visszavonták a kérelmüket mintegy 50,5 millió Ft fejlesztési értékben.

Több oka is van annak, hogy településenként mennyi LEADER fejlesztési forrást igényelnek, nyerne el és hajtanak végre belőle fejlesztéseket a helyi közösségek (pl. aktivitás, egyedi igények, megvalósulás során felmerülő problémák, önrész rendelkezésre állása stb.). A legkevesebb pályázatot Kajászó, Mány és Óbarok településekről nyújtották be (6. ábra, 3. melléklet). Az 5 vagy annál több projektet kidolgozó 5 településről összesen 48 támogatási kérelmet nyújtottak be az igénylők, ami a projektek 2/3-a, és ezek együttes mintegy 298 millió Ft támogatási igénye is a teljes összeg 67%-a. A jövőre vonatkozóan továbbra is kihívás az alacsonyabb forráslehívási aktivitással rendelkező települések és szervezetek kiemelt ösztönzése (elsősorban Ercsi, Kajászó, Óbarok, Mány és Vértesacsca)!

Az elmúlt két időszakban némiképp eltolódott a Völgy Vidék térség jövőképe a helyi identitás és az értékmegőrzés szerepének hangsúlyozása irányából az ezekre épülő tudatos értékteremtés felé, így a gazdaságfejlesztésre szánt források szerepe is egyre nőtt. 2014-2020 között a jövőkép egy ismert, erős identitással bíró vonzó szabadidős desztinációként és kultúrtájként jelölte meg a térséget, amely családbarát, egészséges és erős közösségekből álló lakóhely, és kreatív helyi termékeket és szolgáltatásokat tudatosan előállító helyi gazdaság. Források tekintetében gazdaságfejlesztési célt szolgált az allokáció 4/5-része. Stratégiai elem továbbra is, hogy a gazdaságfejlesztésre szánt LEADER források 2021-2027 között is elérjék a minimum 70%-os szintet.

A korábbi HFS céljainak megvalósítása 2014-2022 között csak részben teljesült, mint ahogy ez korábbi időszakra is jellemző volt. A fejlesztési elképzelések a különböző intézkedésekben megfeleltek a

stratégiában támasztott elvárásoknak, ugyanakkor a projektgazdák közötti együttműködések elmaradtak a várakozásoktól. Most is kevés komplex projektre igényeltek támogatást, a települések összefogása egy közös cél mentén el is maradt, amelyet pedig egy önálló intézkedés támogatott volna előzetes igények alapján. Más intézkedés egyes projektjei is települések között, több szervezet együttműködésével megvalósuló térségi szolgáltatásfejlesztések, rendezvények lehettek csak, amelyekre már komolyabb igény jelentkezett. A beruházásokat egyes esetekben most is kötelező volt 'szoft' elemekkel kiegészíteni (rendezvények, képzések, tájékoztatók, akciók, kampányok, kiadványok, egyéb kommunikáció stb.). Ezen kívül fontos szempont volt, hogy a fejlesztés illeszkedjen a HFS valamely irányelvéhez vagy helyi szervezettől történjen részben a beszerzés. Így az eredeti intézkedések képesek voltak némiképp befolyásolni, hogy valóban a helyi gazdaság tudatos fejlesztésén legyen a hangsúly.

Egyes települések kérdőíves lakossági felmérései, vállalkozói fórumai, civil konzultációi és a strukturált interjúk eredményei, tapasztalatai alapján a térség szereplői alapvetően sikeresnek ítélik meg az együttműködések, a helyi értékek és identitás feltárására és megőrzésére vonatkozó gazdasági és kulturális fejlesztéseket, előre lépést. A különböző szférák képviselői megismerhették egymást, új kapcsolatokat építhettek ki a vidékfejlesztési egyesület munkája nyomán. Egyre többen ismerik a LEADER kifejezést, bár az utóbbi időben inkább negatív attitűddel párosítják azt, amely ellen fel kell lépni azzal, hogy ismét érdemes lesz pályázatokat beadni, mert egyszerű és gyors, helyi prioritások mentén, helyi döntésen alapuló. A bizalmat ezekkel lehet visszaszerezni egy újraépítendő kommunikáció mellett, mivel általában csökkent az elmúlt időszak folyamán a szervezettel és a vidékfejlesztési programmal kapcsolatos megértés és bizalom. A LEADER forrásai mindezek mellett is elismert fejlesztési eszköznek bizonyultak a Völgy Vidék térség életében 2014-2020 között és az azt követő átmeneti időszakban.

A LEADER fejlesztések eredményei a HFS-ben szereplő indikátorok közül a megvalósult fejlesztések, a létrehozott és megtartott munkahelyek (10 fő), az új és fejlesztett rekreációs és szabadidős szolgáltatások (8 db), illetve helyi termékek és szolgáltatások számában (14 db), valamint a térségi rendezvények számában (8 db), azok látogatottságában (5000 fő) és az általuk elért hátrányos helyzetűek csoportjai (5 db) szerint mérhető alapvetően. Az ezekkel az indikátorokkal jellemezhető fejlesztésekre elnyert támogatások összege elérte a 250 millió Ft-ot.

Az elmúlt időszak és az eddigi több, mint másfél évtizedes LEADER tapasztalatokból arra lehet következtetni, hogy a fejlesztésre szánt forrásokat a megvalósíthatóság érdekében gyorsabban, célzottabban, de a célok között átjárhatóbb módon, valamint szabadabb felhasználási keretek mellett kell eljuttatni a kedvezményezettekhez. A munkahelyteremtést, a vállalkozói alapú együttműködések, a közösségépítési szándékot, az innovativitást, az energiahatékonyság javítását és a fenntarthatóságot nagyobb hangsúllyal kell figyelembe venni a projektek előzetes értékelésekor.

- A „Térségi identitást, együttműködést, hálózatosságot és integrációt ösztönző kulcsfejlesztések” (1) intézkedés teljesítése teljességgel elmaradt a várakozástól, mivel egyetlen támogatási kérelem sem érkezett be. A jogosultak köre ugyanis részben speciális volt, ahol vagy létre kellett volna hoznia az önkormányzatoknak és más szférák tagjainak egy közös szervezetet és azzal indulni egy egyeztetett fejlesztési tartalommal, illetve az egyetlen meglévő jogosult szervezet tagjai pedig a fejlesztés tartalmával kapcsolatosan sem tudtak közös álláspontra jutni HACS koordináció mellett sem. Így az erre allokált forrást a HACS átcsoportosítja a (6)-os intézkedésre.
- „A szabadidő-gazdaság egyedi, vendégéjszakához nem kötődő szolgáltatásainak és vonzerőinek fejlesztése” (2) intézkedés esetében rekreációs, szabadidős fejlesztésekre nyílt mód, ahol 10 pályázat támogatása valósult meg 83 m Ft értékben. Ezek a fejlesztések nagyobb részben elérték

céljukat: elsősorban a köz- és a civil szféra szereplőinek beruházásaival nőtt a térség szabadidő-eltöltéssel kapcsolatos infrastruktúrája és vonzereje. A vállalkozói szektor az elhúzódó elbírálási időszak miatt (4 év) nagyjából elállt a fejlesztéstől.

- A „Helyi terméket feldolgozó vagy helyben szolgáltatást nyújtó vállalkozások és közösségi gazdaságok fenntartható, kisléptékű beruházásai” (3) intézkedésre a helyi terméket előállító vagy helyben szolgáltatást nyújtó szervezetek nyújthattak be támogatási kérelmet. A beérkezett pályázatok közül 15 támogatására nyílt mód 64 m Ft értékben. Ezek a fejlesztések kisebb részben érték el a céljukat: azok a helyi terméket előállítók és helyben szolgáltatást nyújtó szervezetek tudták fejlesztésüket megvalósítani, akik beruházási elképzelései ellenállóbbak voltak az elhúzódó elbírálási időszak (4 év) áremelkedésével, érdekmúlásával, avulásával stb. szemben. A támogatási érték elinflálódása miatt a gyakorlatban be kellett érniük 60 helyett 20-30%-os támogatási intenzitással (vagy 50-60%-ossal a civil szféra 75%-os eredeti intenzitása esetében), így jelentősebb, esetenként több millió forinttal több önrészt kellett biztosítaniuk.
- A „Az életminőség javítását és a környezeti fenntarthatóságot szolgáló közösségi fejlesztések” (4) intézkedés célirányosan az önkormányzatoknak juttatott forrást kisebb, a természetes élőhelyek védelméhez, a zöldfelületek növeléséhez, használhatóvá tételéhez, megújításához kapcsolódó fejlesztéseikhez. A tervezett 16 önkormányzat közül azonban nem mindegyik élt az eleinte 75, majd 95%-os támogatási intenzitás mellett elérhető 6 millió Ft-os helyi támogatási lehetőséggel (6 db), így az erre allokált forrás maradékát a HACS átcsoportosítja a (6)-os intézkedésre. Zömében települési zöldterületek használhatóságát javító beruházások, utcabútor kihelyezések, játszótér és egyéb használati térelemek felújítása, kialakítása valósult meg.
- A „Közösségi szolgáltatási és együttműködési programok megvalósítása a térségi-helyi társadalmi kohézió erősítése érdekében” (5) intézkedés három konkrét céllal a civil közösségi szolgáltatásfejlesztéseket 4 millió Ft, a térségi programszervezéseket 1,5 millió Ft, míg a helyi programokat 750 ezer Ft támogatással célozta meg. A beérkezett 11 támogatási kérelemből 8 jutott forráshoz, közülük 2 szervezet civil szolgáltatásfejlesztésként, míg 6 civil szervezet térségi identitásformáló programokkal (közülük 3 szervezet elállt a programjától). Az intézkedés csak részben érte el céljait nagyjából az alacsony forráshoz társuló jelentős adminisztrációs kötelezettség, kisebb részben az elhúzódó elbírálási idő (3,5 év) miatt.
- A „Helyi fejlesztések támogatása” (6) központilag meghatározott intézkedésre az elhúzódó elbírálási időszak miatt kialakult potenciális forrásvesztést volt hivatott ellensúlyozni azzal, hogy tematika nélkül bármely fejlesztési elképzelést befogadott 2021 szeptember elejétől kezdődően szakaszos elbírálás mellett, 10 millió Ft támogatási igényig bezárólag, vállalkozási alapon 60, illetve egyéb szervezeteknek 95%-os támogatási intenzitással. A 2022 nyár eleji felfüggesztéséig 4 szakaszban 31 támogatási kérelem érkezett be, melyek közül 2022.12.31-ig 22 jutott forráshoz, és további 9 elbírálása – részben az elhúzódó forrás-átcsoportosítás miatt – még folyamatban van. Ezek a fejlesztések szintén csak részben érik el céljukat több ok miatt is: egyrészt a háború miatt kialakult energiaválság és magas infláció az időközben felgyorsult elbírálási időszak (0,5 év) ellenére több beszerzés jellegű fejlesztést is ellehetetlenített. Másrészt a rendkívül leterhelt tervezői és építőipari kapacitások és a meglódult építőipari árak az építési-szerelési beruházási elképzeléseket nullázzák le. Harmadrészt az utolsó elbírálási szakasz (2022.06.07.) beérkezett támogatási kérelmek elbírálása – forráshiány miatt – újfent elhúzódóban van. Zömében gép- és eszközbeszerzések, területrendezési jellegű (pl. járda) vagy kisebb építési beavatkozások (pl. tárolók) valósulnak meg a forrás terhére.

6. Külső koherenciák azonosítása

A VVK HFS-ben a programok közötti szinergiát helyi szinten kialakítva határozzuk meg a térség- és gazdaságfejlesztést, valamint a közösségfejlesztést szolgáló beavatkozásokat. A lehatárolásokat pályázati felhívás, illetve projekt szinten adjuk meg.

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett helyi fejlesztésekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a helyi fejlesztésre benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a helyi fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

Külső koherenciák azonosítása a KAP ST-ben foglaltak alapján

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Fejér Vármegye Integrált Területi Program

A Völgy Vidék Közösség megvizsgálja Fejér Vármegye Integrált Területi Programját (FMITP) és céljait komplementer módon alakítja ki, törekedve a szinergiára. Az FMITP célkitűzései

- ITP-1. Helyi és térségi gazdaságfejlesztés
- ITP-2. A települések élhetőségének és népességmegtartó-képességének erősítése, a települési környezet fenntartható megújítása
- ITP-3. Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának elősegítése
- ITP-4. A helyi közszolgáltatások fejlesztése a térségi gazdaság és a népességmegtartó-képesség megerősítése érdekében
- ITP-5. A helyi társadalmi kohézió erősítése a leszakadó térségek megújítása és közösségi programok révén
- ITP-6. Térségi foglalkoztatás-ösztönző programok megvalósítása

A helyi turisztikai együttműködések támogató beavatkozásoknál a KAP nem zárja ki az együttműködésben részt venni kívánó önkormányzatokat, viszont ez esetben a fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy azonos célra és megvalósítási helyen TOP+ forrást nem vesznek igénybe.

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

7.1.1. Térszerkezeti adottságok

A Völgy Vidék 16 települése közül 2 városi jogállású (Ercsi és Martonvásár), 1 nagyközség (Etyek), a többi 13 pedig község. A községek zöme a 1000-3000 fő közötti közepes méretű falvak kategóriájába tartozik. A térségben nem jellemzőek az aprófalvak. A népsűrűség 78 fő/km², ami jelentősen alacsonyabb, mint az országos (104 fő/km²), illetve a vármegyei (95 fő/km²) érték.

Bár a Völgy Vidék térség Fejér vármegye északkeleti részén található, településeinek döntő többsége a főváros funkcionális várostérségébe tartozik, kivételt csak a Székesfehérvárhoz húzó Vértesacsa, és az egyik funkcionális várostérségbe sem tartozó Óbarok jelentenek (5. ábra, 3. melléklet). Az ingázási adatok a fenti kapcsolatrendszert támasztják alá (7. ábra, 3. melléklet). A térség egészét tekintve a foglalkoztatottak 68,2%-a volt ingázó.

Összességében megállapítható, hogy a Völgy Vidék térség a népsűrűségi és területhasználati adatok alapján vidékies jellegű, a mindennapi funkcionális térkapcsolatok tekintetében viszont szuburbán (elővárosi) jellegű térség. Átmeneti jellege elsősorban földrajzi elhelyezkedésének és kiváló

közlekedési adottságainak köszönhető (6. ábra, 3. melléklet). A fővárost közvetlenül körülvevő, vele legszorosabban összefonódó agglomerációs gyűrű és a Budapesttől kb. 50-60 km távolságra levő közép- ill. nagyvárosi ipari-logisztikai gyűrű közötti zónában található. A térségen három fontos közlekedési tengely halad keresztül: északi részén az M1 autópálya és az 1-es vasútvonal, délkeleti peremén az M6 autópálya és a 40(a), középső részén pedig az M7 autópálya és a 30(a) vasútvonal. A térség belső kapcsolatait a harántirányú összekötő utak szervezik (811, 8111, 6204 sz. utak). Új, mind a térségen belüli közlekedés, mind az autópályák által kijelölt tengelyek összekötése szempontjából fontos hálózati elem lesz a 8157. sz. (Vereb – Váli – Gyúró – Etyek) közút, melynek nyomvonalterve 2022 októberére elkészült.

A térségen belüli kapcsolódások további erősítése támogatandó a települések szorosabb együttműködése érdekében.

7.1.2. Környezeti adottságok

A Völgy Vidék térség az Alföld és a Dunántúli-középhegység találkozásánál fekszik. Települései a Zsámbéki-medencétől és a Gerecse déli-délkeleti előterétől a Csepeli-sík pereméig (az ercsi Duna-partig) terjednek. Az Etyeki-dombság és a Váli-víz síkja kistájak döntő része a térséghez tartozik, de a Lovasberényi-hát és az Érd–Ercsi-hátság egy része is ide sorolódik. Meghatározó vízfolyásai a Váli-víz és a Szent László-patak, melyek jellegzetes, északnyugat–délkelet csapásirányú völgyei egyben a térség névadói. E völgyek térségi jelentőségű ökológiai folyosót is alkotnak (9/A. ábra, 3. melléklet), melyek a Gerecse és Vértes élőhelyeit kötik össze a Duna országos jelentőségű ökológiai folyosójával. Országos jelentőségű védett természeti terület kettő található a térségben (Alcsúti Arborétum TT és Martonvásári Kastélypark TT). A Gerecse előterében, az Etyeki-dombságon és az ercsi Duna-parton pedig Natura 2000 területek vannak.

A Völgy Vidék kb. 2/3 részét szántóföldek foglalják el (8. ábra, 3. melléklet); a térségi déli részén nagy kiterjedésűek a kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek (10/A. ábra, 3. melléklet). Jelentősebb táji értékkel bírnak a vízfolyások menti gyepterületek és a szőlőtermő területek, melyek az Etyek – Budai borvidékhez tartoznak.

A Váli-víz és a Szent László-patak természetes, de erősen módosított vízfolyások. Víztisztaságuk közepes, ökológiai állapotuk pedig mérsékelt, illetve gyenge. A Völgy Vidék településein keletkező szennyvizet a Bicskén, Újbarokon, Baracsán, Ráckeresztúron és Ercsiben működő telepeken kezelik. A közműelőkezelés előrehaladott (11/A. ábra, 3. melléklet). A szennyvíztisztítók egy része a közelmúltban korszerűsítésen esett át, de kapacitásaik felső határán vannak, így az élővizetekbe időnként tisztítatlan szennyvíz kerülhet.

A térség levegőminősége a környező nagyvárosi és agglomerációs területekénél kedvezőbb. Jelentősebb, pontszerű belső szennyező forrás nincsen, de a szomszédos térségekben találhatóak ilyen üzemek (pl. a MOL Dunai Finomító és a Dunamenti Erőmű Százhalombattán, a Tatabányai Erőmű stb.), így előfordulhat kívülről érkező ipari eredetű levegőszennyezés. A térségen belül a levegő minőségére a legjelentősebb mértékű negatív hatást a közlekedésből és a lakossági fűtésből származó szennyezőanyagok gyakorolják, megemlítendő a mezőgazdasági területekről származó porterhelés is.

A szelektív hulladékgyűjtés a térség minden településén megvalósul. A begyűjtési arány az országos szintnek megfelelő (11/B. ábra, 3. melléklet). Kedvezőtlen folyamat az elszállított vegyes háztartási hulladék mennyiségének intenzív növekedése. Tájéki és környezetvédelmi problémát jelent a térségben is előforduló illegális hulladéklerakás.

7.1.3. Kulturális erőforrások

A Völgy Vidék települései, közösségei nagy múlttal, tradíciókkal rendelkeznek, de köztük (főleg a térség átellenes peremei között) a szorosabb együttműködés új keletű.¹

A lokális identitás meghatározó eleme az egykori nemesi, nagybirtokosi családok öröksége. Alcsútdobozon a „legmagyarabb Habsburgként” is ismert József nádor épített klasszicista kastélyt az 1820-as években, melyet leszármazottai 1944-ig laktak. Itt született József Ágost főherceg, magyar kormányzó. Martonvásáron a Brunszvik család generációinak értékteremtő munkássága határozta meg a település életét, fejlődését az 1770-es évektől az 1890-es évekig. Brunszvik Ferenc mecénási tevékenységének volt köszönhető, hogy Beethoven több alkalommal megfordult Martonvásáron. E kulturális örökség máig meghatározó a település életében, melyet „Beethoven és a halhatatlan kedves városának” is hívnak, és ahol a magas színvonalú zenei élet a hétköznapiakban és a kiemelt rendezvényeken is jelen van. Brunszvik Teréznek, mint az első hazai óvodák megalapítójának a munkásságát is magáénak érzi a település közössége. A kastélyt 1897-től a Dreher család vette kezébe és virágoztatta tovább a birtokot, számos környékbeli birtokkal kibővítvé. A két legismertebb példán túl Vál esetében az Ürményiek, Tordas esetében a Sajnovicsok, Ercsi esetében az Eötvös család öröksége képi szervesen a helyi identitás részét. A nemesi családok nemcsak kastélyépítéssel és birtokaik felvirágoztatásával végeztek korabeli „településfejlesztő” tevékenységet, hanem a lakosság jelentős részének biztosították megélhetést, számos esetben a falu számára fontos létesítmények, épületek, intézmények megteremtéséhez is segítséget nyújtottak. Közülük a helyiekkel jó kapcsolatot fenntartó birtokosok emlékezete máig él a településeken. A kastélyok körül kialakított parkok a Völgy Vidéki kultúrtáj egységéhez is hozzájárultak (12-13. ábra, 3. melléklet). Martonvásár esetében egyedi vonás, hogy a helyi identitás egyik sarokköve a település agrárkutató terén kiemelkedő szerepe, mely – a korábban az MTA-hoz tartozó, jelenleg a Magyar Kutatási Hálózat égisze alatt működő – Agrártudományi Kutatóközpont jelenlétének köszönhető.

A Völgy Vidék egyes településein az önazonosság-tudat szerves részét képezik a nemzetiségi hagyományok is. Bár napjainkban a térség településeinek többségében alig néhány százaléknyi a magukat valamely bevett nemzetiséghez tartozónak vallók aránya, a falvak és közösségeik történeti formálódásában nagy szerepe volt a különböző nemzetiségeknek. A térség északi részében a XVIII. században betelepített svábok voltak meghatározóak. A német nemzetiség szerepe máig kiemelkedő a hagyományőrzésben, rendezvényszervezésben Vértesacska, Mány és Etyek esetében; a két előbbi esetében 10% feletti a magukat németnek vallók aránya (14/A. ábra, 3. melléklet). Egyes települések esetében a szlovákok (tótok) is fontos szerepet játszottak (pl. Tordas, Martonvásár), illetve külön említést érdemelnek a térség délkeleti részén található települések fejlődését meghatározó rácok is, akik a XVII. században érkeztek ide. Az ercsi rác-horvátok a mai napig őrzik hagyományaikat, kulcsszereplői a város kulturális életének. A magukat a roma nemzetiséghez tartozónak vallók aránya a térségben viszonylag alacsony (14/B. ábra, 3. melléklet), a 2011-es népszámlálás adatai szerint az északi és a déli peremeken, Mányon (és Bicskén), valamint Baracskán és Ercsiben számottevő. Utóbbi két település esetében 10% körüli. 2019-ben öt településen alakult egy vagy két nemzetiségi önkormányzat (1. táblázat, 3. melléklet).

¹ A Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség 2008-ban jött létre. A Völgy Vidék térség része a tágabb – 35 települést magába foglaló, elsősorban szabadidős fejlesztésekre koncentráló, Bicske központú – Pannónia Szive térségnek, valamint a még szélesebb kiterjedésű – Fejér és Komárom-Esztergom vármegyéhez tartozó településeket összefogó Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanácsnak is.

A térség turisztikai kínálata szorosan összefügg a fent bemutatott kulturális erőforrásokkal. Fontos – de nem a lehetséges mélységig kiaknázott – adottság és lehetőség, hogy nagy számban találhatóak a térségben kastélyok és hozzájuk kapcsolódó egyéb épített örökségek (magtárak, mauzóleumok). Országosan ismert idegenforgalmi célpontok a martonvásári Brunszvik-kastély (Beethoven Emlékmúzeum) és parkja, valamint az alcsútdobozi Habsburg-kastély romja és az azt magába foglaló arborétum. Intézményi hasznosítású a bicskei Batthyány-kastély. Rejtőzködő értékek a ráckeresztúri Pázmándy-Brauch-kastély, valamint a kihasználatlanul álló, jobb sorsra érdemes váli Ürményi-kastély és tordasi Sajnovics-kastély. A műemlékvédelem alatt álló, de inkább csak lokális jelentőséggel bíró templomok közül kiemelkedik a váli Hétfájdalmú Szűz plébániatemplom, mely Fejér vármegye legnagyobb temploma. Szintén a kulturális örökségek körébe tartozik Vajda János költő emlékháza. Egyedi attrakciók továbbá az etyeki Korda Filmpark, a martonvásári Agroverzum, a felcsúti Pancho Aréna és kisvasút.

A Völgy Vidék térség települései tipikusan egynapos, főváros környéki rekreációs kirándulások célpontjai. Az épített látnivalókon túl egyre nagyobb szerepe van a helyi hagyományokra is építő esemény- és gasztroturizmusnak. E téren magas színvonalú és egyre bővülő kínálatot biztosít a térség. Etyek, mint „Budapest szőlőskertje” vált ismerté. A pincék, préházak környékén a gasztroturizmushoz kapcsolódó további infrastruktúra is kiépült. Az étel- és italkülönlegességek megismertetését szolgáló tematikus kínálat zászlóshajója a térségben a 'Völgyvidéki Sajtút' és az etyeki 'Gasztrosétány'. Egyre népszerűbbek a Völgy Vidéken rendezett fesztiválok, kulturális rendezvények (Etyeki Piknik és Borangoló, Magyar Sajtmustra, martonvásári komolyzenei rendezvények és Trilla Fesztivál, Fülesbagoly Fesztivál, Váli-völgyi Vigasságok stb.). A helyi közművelődés kiemelt helyszínei a városi kulturális központok (martonvásári Brunszvik-Beethoven Közösségi Ház, ercsi Eötvös József Művelődési Ház), és községi kulturális központok (etyeki „Magyar-kút” Művelődési Központ, tordasi Hangya Művelődési Ház, nagyegyházi Hangistálló). Aktívak a különböző művészeti csoportok, találunk köztük kórusokat, zenekarokat, néptáncgyűtteseket (pl. Százsorszép Táncgyűttes, Martonvásári Fúvószenesi Egyesület, tordasi Pillikék), valamint az amatőr színjátszás és a huszár hagyományőrzés is jelen vannak. A népi kismesterségek képviselői minden településen megtalálhatóak. Termékeik helyi bemutatókon és vásárokon is megjelennek, formálódik térségi ismertségük.

Az aktív rekreációra vágyók is számos lehetőséget találhatnak itt (alcsútdobozi golfpálya, csabdi és tabajdi lovas turizmus helyszínei, horgásztavak térség szerte, tabajdi mezítlábas park, tordasi western élményfalu és kalandpark, martonvásári wakeboard pálya stb.). Új lehetőségeket hordoz magában a 2022-ben átadott Budapest-Balaton kerékpárút (BuBa), amely a térség több települését érinti (Etyek, Gyúró, Tordas, Kajászó), ismert attrakciók közelében halad el (etyeki öreghegyi pincék, Gasztrosétány, Korda Filmpark), és kevésbé ismert látnivalókat is elérhetővé tehet. A hozzá kapcsolódó kerékpárút-hálózati elemek (Etyek – Csabdi – Tarján, illetve Tordas – Martonvásár [– távlatban Ercsi]) a Völgy Vidék további településeit is elérhetővé teszik.

A térségben a szálláshelyi és vendéglátói kínálat is bővült a közelmúltban, a fontosabb attrakciókkal rendelkező településeken ma már megfelelő számban rendelkezésre állnak.

A Völgy Vidék kulturális öröksége tehát igen sokszínű, az értékek felismerése, megőrzése, továbbadása jó úton halad. A közös identitás erősítése – ezen keresztül a térség népességmegtartó erejének fokozása – fontos feladat. Az értékek bemutatásához, a bennük rejlő rekreációs potenciál kiaknázásához pedig továbbra is szükség van a térség egységes turisztikai desztináció-menedzsment rendszerének működtetésére.

7.1.4. A társadalom állapota

A Völgy Vidék térség demográfiai mutatói országos, regionális és megyei összehasonlításban is kedvezőnek tekinthetők (2. táblázat, 3. melléklet). Bár a 2010-es évek elején a népesség növekedése átmenetileg megtorpant, az évtized közepe óta stabilan növekszik, így összességében mintegy 4,5%-kal gyarapodott a térség lakóinak száma. A bővülés a vándorlási nyereségnek köszönhető, igaz – országos vagy megyei összehasonlításban – a természetes fogyás is mérsékelt (15. ábra, 3. melléklet). A népesség kor szerinti összetétele is kedvezőbb az általánosnál (16. ábra, 3. melléklet).

A helyi társadalom iskolázottsági mutatói szintén kedvezőek, a felsőfokú végzettségűek aránya (17/A. ábra, 3. melléklet) jóval az országos és megyei értékek felett van. A jövedelmi viszonyok esetében azonban nem mutatkozik különösebb előnye a térségnek. (3. táblázat, 3. melléklet) A magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (17/B. ábra, 3. melléklet) alacsonyabb az országos és megyei értéknél, az egy lakosra jutó jövedelem (18/B. ábra, 3. melléklet) pedig az országos átlagot ugyan meghaladja, de alatta marad a regionális és megyei értékeknek. A személygépkocsi-ellátottság (19/A. ábra, 3. melléklet) viszont arra utal, hogy a térség lakosai kedvező jövedelmi helyzetűek.

A lakásállomány mutatói is kedvezően alakulnak. A lakásépítések relatív száma jelentősen magasabb, mint megyei, regionális és országos szinten; valamint a nagy méretű lakások részesedése is átlag feletti. Az egy lakásra jutó lakosok száma viszonylag magas (4. táblázat, 3. melléklet), ami abból következhet, hogy fiatalosabb a népesség, jelentősebb a gyermekeket nevelő családok aránya. A lakásépítések fajlagos mutatója az autópályák közelsége miatt népszerű településeken magasabb (20/A. ábra, 3. melléklet).

Völgy Vidéken a társadalmi szolgáltatások jelenléte és működésének színvonala a vidéki átlagnál kedvezőbb. Azonban míg az évtized elején a térség összes településén működött házi orvosi szolgálat, ma ez már csak a települések bő felére igaz, házi gyermekorvos pedig csak a nagyobb településeken van. Óvodai és általános iskolai feladatellátási hely (majdnem) minden településen van, de az iskolákat már érintették összevonások (5. táblázat, 3. melléklet). Egyéb társadalmi ellátás terén kiemelkedik a két város, illetve bizonyos mértékig megközelíti őket a Völgy Vidék térség földrajzi középpontjában fekvő Vál község (6. táblázat, 3. melléklet). A Völgy Vidék térség közbiztonsági mutatói relatíve jók (21. ábra, 3. melléklet), a bűncselekmények száma lakosságárányosan az országos érték 90%-át sem éri el (ez kb. a Közép-Dunántúl régió és Fejér vármegye átlagának szintje.)

A civil aktivitás átlagosnak mondható: az ezer főre jutó civil szervezetek száma (22. ábra, 3. melléklet) közel azonos az országos értékkel. A nyilvántartott szervezetek száma az elmúlt 10 évben 25%-kal gyarapodott (23. ábra, 3. melléklet), ennek köszönhetően a térség behozta korábbi lemaradását. A KSH nyilvántartása szerint 2020-ban 240 civil szervezet volt bejegyezve Völgy Vidék településein. A civil szervezetek és a közösségi élet egyéb formában megnyilvánuló működését segítik a közelmúltban felújított vagy újonnan átadott közösségi terek. Az életminőséget javító szolgáltatások infrastrukturális környezete is fejlődött az elmúlt néhány évben.

Az esélyegyenlőség biztosítására egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a települések. A megváltozott mozgásképességűek egyenlőségét szolgáló fejlesztések elsősorban az intézményekben tudnak megvalósulni. A szociálisan hátrányos helyzetűeket a kis- vagy mikrotérségi együttműködésben fenntartott segítőszolgálatok segítik (központjaik Bicske, Etyek, Martonvásár, Vál településeken találhatóak). Külön figyelmet kell fordítani a szegregált körülmények között élő csoportokra (pl. Ercsi Savanyúrét 1500 fős roma lakóközössége). Bár a Völgy Vidék térség alapvetően kedvező társadalmi mutatókkal jellemezhető, egyes rétegek vonatkozásában erőteljesen érvényesül a szociális olló nyílása.

7.1.5. A gazdaság helyzete

A gazdasági, vállalkezési aktivitás (24. ábra, 3. melléklet) fajlagosan alacsonyabb, mint országos, regionális vagy megyei szinten, ugyanakkor a ténylegesen működő vállalkozásoknak a regisztrált vállalkozásokhoz viszonyított aránya kedvezőbb (7. táblázat, 3. melléklet). A nagyobb vállalkozások száma elenyésző, 2020-ban 22 db 20-49 fő közötti, 14 db 50-249 fő közötti és 2 db 250-499 fő közötti vállalkozás volt bejegyezve a térségbe. A regisztrált vállalkozások nemzetgazdasági ágak (TEÁOR) szerinti besorolása alapján a térség nem tűnik kifejezetten vidékiesnek, sőt bizonyos tekintetben urbánus – de legalábbis a szuburbán zónákra jellemző – jegyeket mutat (25. ábra, 3. melléklet).

Az egyéni vállalkozói kedv az országos átlagnál magasabbnak mutatkozik a statisztikai adatok alapján. Az 1000 főre jutó egyéni vállalkozók relatíve magas száma (72,9 szemben az országos 60,5-tel) mögött az is állhat, hogy a beköltözők (azaz jellemzően a Budapestről és a szűken vett agglomerációból kiköltözők) egyéni vállalkozásaikat is hozták magukkal, illetve új egyéni vállalkozásba kezdtek a lakóhelyváltás következtében. Az 1000 főre jutó őstermelők száma (2021-ben a mutató értéke kb. 19) alig haladja meg a Fejér vármegyei értéket (18,6), és jelentősen elmarad az országostól (26,5), így a Völgy Vidék ezek alapján sem nevezhető igazán vidéki térségnek. Ráadásul – a magasabb léptékeken zajló folyamatokhoz hasonlóan – a térségben is csökkent az elmúlt 10 év során a mutató értéke.

A foglalkozási szerkezetre vonatkozóan a 2011-es népszámlálás adatai állnak rendelkezésre, amelyek szerint a vezető értelmiségi és egyéb szellemi foglalkoztatottak aránya néhány százalékponttal alacsonyabb volt, míg a kereskedelem és szolgáltatás, valamint a mező- és erdőgazdálkodás ágazatokban, továbbá az egyéb kategóriában foglalkoztatottak aránya néhány százalékponttal magasabb volt az országos és megyei értékeknél (26/B. ábra, 3. melléklet). A Völgy Vidék ezek alapján inkább „nem annyira városias”, mintsem „igazán vidékies” képet mutatott. A térségen belül a három legnagyobb településen (Ercsi, Martonvásár, Etyek) volt a legmagasabb (60% körüli, vagy akár azt meghaladó) a terciér szektorban dolgozók aránya, míg a primer és a szekunder szektor részesedése a térség északi részén található községek többségében volt jelentősebb (együttesen 40% körüli, vagy azt meghaladó). (26/A. ábra, 3. melléklet)

Összességében kedvező a foglalkoztatási helyzet, alacsony a munkanélküliség (8. táblázat, 3. melléklet), ezzel a Völgy Vidék kilóg a vidéki térségek közül. A hosszú távú munkanélküliség az országos átlagnál ugyan magasabb mértékben van jelen, de kedvező, hogy a fiatal (25 év alatti) álláskereső aránya csekélyebb annál. Relatív magas munkanélküliség a térség északnyugati és délkeleti peremén figyelhető meg (27/A. ábra, 3. melléklet), ez részben összekapcsolódik a hátrányos helyzetű roma közösségek térbeli elhelyezkedésével, illetve fordított mintázatot mutat a felsőfokú végzettségűek földrajzi elhelyezkedéséhez képest.

A helyi társadalom adottságaihoz hasonlóan a gazdasági jellegű mutatók is arra mutatnak rá, hogy a Völgy Vidék az átlagos falusi térségeknél jóval kedvezőbb helyzetben van, ugyanakkor a szűkebben értelmezett szuburbán zónát nem éri utol.

7.2 SWOT analízis

7.2.1. SWOT

<p>ERŐSSÉGEK</p> <p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Növekvő népességszám, fiatalos korszerkezet - Felsőfokú végzettségűek magas aránya - Erős civil közösségek, sokszínű kulturális élet, hagyományörzés iránti igény <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jelentős agrárpotenciál, agrárkutatói hagyományok - Magas színvonalú kínálat kulturális-, aktív- és gasztroturizmus területén; helyi termékek jelenléte <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kedvező tájképi adottságok, természetközeli állapot (a szomszédos budapesti agglomerációhoz képest) - Kiváló termőhelyi adottságú szántók, ill. borvidék - Egyedi épített értékek jelenléte (kastélyok), rendezett településképek (a települések többségében) 	<p>LEHETŐSÉGEK</p> <p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pozitív vándorlási egyenleg, vonzó (lakó)térség - Kulturális értékek, hagyományok felértékelődése, turisztikai attrakcióvá fejleszthetősége - Civil együttműködést támogató pályázati források <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovatív vállalkozások (pl. K+F) megjelenése - Bővülő kereslet az aktív- és gasztroturizmus iránt (főváros közelsége), kerékpáros turizmus térnyerése - Helyi gazdaság fejlesztését lehetővé tevő támogatási források és szak tudás rendelkezésre állása <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktív és alternatív turizmusnak kedvező helyszínek - Ökológiai folyosók felértékelődése, rehabilitációja - Környezetbarát ipari tevékenységek megtelepedése
<p>GYENGESÉGEK</p> <p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingázó jelleg, kevés helyben foglalkoztatott - Egyes társadalmi csoportok leszakadása - Völgy vidéki identitás nem túl erős, térségű léptékű civil összefogás gyenge <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alacsony vállalkozási intenzitás - Helyi gazdaság szereplői között csekély mértékű hálózatosodás <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alacsony szintű erdőszűlség - Természetközeli élőhelyek mozaikossága, közepes / gyenge ökológiai állapotú vízfolyások - Települési szennyvíz és szilárd hulladék mennyiségének jelentős növekedése 	<p>VESZÉLYEK</p> <p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Környező nagyvárosok elszívó ereje, helyben születettek fiatalok elköltözése - Rendezvények iránti érdeklődés ill. civil élet visszaszorulása válságok idején <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezőgazd. területek nem megfelelő használata - Innovatív vállalkozások nem helyiek foglalkoztatnak - Gazdasági válságok negatív hatása a helyi vállalkozásokra (COVID, energiaválság, infláció) <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Éghajlatváltozás negatív hatásai - Beépített területek növekedése - Közlekedési zaj- és légszennyezés növekedése

7.2.2. A SWOT értékelése és elemzése

A Völgy Vidék térség *belső pozitív adottságainak* köszönhetően a helyi társadalom adottságait tekintve a vidéki átlagnál kedvezőbb helyzetben van. A nagyvárosi térségek gyors elérhetősége egyfelől *lehetőségeket* biztosít (munkahelyek, magasabb szintű ellátás), másfelől azonban nehezíti a *gyengeségek* leküzdését (helyi társadalmi aktivitást hátráltató tömeges ingázás, gyenge térségi identitás). A térség a városokból kiköltözők és a kulturális, aktív- és gasztroturizmus körébe tartozó attrakciókat keresők számára is vonzó, ami további *lehetőségeket* biztosít. *Veszélyt* a közösségek további gyengülése jelent.

Belső erőforrás a jelentős agrárpotenciál. A kedvező földrajzi pozícióból eredő *lehetőség* a helyi gazdaság versenyképességének fokozása a K+F szektor betelepülésével. A szabadidőgazdaság kínálata iránt mutatkozó keresletet színvonalas rendezvények, szolgáltatások, helyi termékek elégítik ki. Új *lehetőségeket* rejt a Budapest–Balaton bicikliút. Mindezek mérséklék a helyi gazdaság *gyengeségeit* (pl. tőkeerős vállalatok csekély száma). A külső *veszélyek* egy része kivédhetetlen (járvány, energiaválság), de a munkaerő elvándorlása, a gazdasági versenyhelyzet tudatos beavatkozásokkal kezelhető.

A térség *pozitív belső adottsága* a rendezett kultúrtáj, amely azonban sérülékeny, sőt bizonyos elemei jelenleg *gyenge* állapotúak. A természeti és épített értékek védelme kulcsfontosságú a térség

vonzeréjének fenntartása érdekében. A legjelentősebb, *külső és belső* forrásból is jelentkező *negatív hatások* közé tartozik a közlekedési terhelés növekedése, és a túlfogyasztás okozta környezetterhelés. Elkerülhetetlen, rugalmas alkalmazkodást igénylő *veszély* a klímaváltozás negatív hatáseggyüttese.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összegzése

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

A Völgy Vidék Közösség számára a helyzetfeltárás és a benne található SWOT analízis (7.2. fejezet) alapján az alábbi stratégiai irányok rajzolódnak ki:

1) Völgy Vidékhez való lakossági kötődés fokozása

- Helyben történő foglalkoztatás erősítése, ingázás mérséklése
- Fiatalok helyben tartása célzott programokkal, támogatásokkal
- Beköltözések kezelhető szinten tartása
- Völgy Vidék identitás erősítése a lokális közösségeken, helyi és térségi civil szervezeteken, helyiek számára szóló rendezvényeken keresztül
- Társadalmi aktivitás növelése, civil önszerveződés támogatása, térségi kapcsolati hálók erősítése

- Életminőséget, helyi társadalmi jól-létet javító közösségi infrastruktúra fejlesztése
- 2) Völgy Vidék helyi gazdaságának megerősítése
- Új, innovatív és környezetbarát ipari ágazatok, illetve K+F tevékenység betelepülésének elősegítése
 - Szolgáltatások színvonalának és sokszínűségének növelése, környező nagyvárosi térségektől való függés mérséklése
 - Helyi gazdaság erősítése a hálózatosodás serkentésével
 - KKV tőke erejének, információval való ellátottságának fokozása
 - A vállalkozói jó gyakorlatok terjesztése, mentorálási rendszer működtetése, önmenedzsment kultúrájának megteremtése
 - Helyi gazdaság nemzetgazdasághoz és nemzetközi gazdasághoz való kapcsolódási pontjainak megtalálása, a kapcsolatok megszilárdítása
- 3) Völgy Vidék szabadidős kínálatának minőségi fejlesztése
- Specializált állandó rekreációs kínálat (lovas- és horgászturizmus, kerékpáros turizmus, gasztro- és borturizmus stb.) további szélesítése
 - Helyi termékek piacának bővítése
 - Kulturális és gasztronómiai rendezvények, fesztiválok ismertségének növelése, látogatói számának – fenntartható léptékű – bővítése;
 - Tematizálódás folytatása
 - Szabadidőgazdaság és a helyi gazdaság egyéb ágazati közötti együttműködések fokozása
 - Kerékpárutak építése, hálózatba szervezése, egyéb attrakciókkal való összekapcsolása
 - Kerékpáros turizmushoz kapcsolódó infrastruktúra (pl. “bringapontok”) kiépítése és egyéb szolgáltatások (pihenő-vendéglátó helyek) létrejöttének támogatása
- 4) Völgy Vidék környezeti állapotának javítása
- A környezeti értékeket fenntartható módon hasznosító szabadidős létesítmények létrehozása, fejlesztése
 - Rejtőzködő épített kulturális örökségek innovatív hasznosítása
 - A környezettudatosság fokozása a helyi vállalkozók és a lakosság körében
 - Puha közlekedési formák, hivatásforgalmi kerékpározás támogatása, előtérbe helyezése

A fenti stratégiai irányok figyelembevételével került meghatározásra a stratégia jövőképe.

8.1. A stratégia jövőképe

A Völgy Vidék (1) virágzó helyi gazdasága lokális adottságokra épül, (2) minőségi természetközeli szabadidős szolgáltatásokat nyújt, (3) közösségei összetartók és erős identitással rendelkeznek.

A jövőkép elemei egyen-egyenként olyan célkitűzések, amelyek már részben megvalósultak az előző két fejlesztési ciklus során, így az elért eredményekre épülő további fejlesztésük reálisan elérhető.

1) A helyi gazdaság fejlesztése során a korábbinál nagyobb mértékben kell törekedni a **hálózatosodás és a klaszteresedés** támogatására. A helyi vállalkozások versenyképességét javítja, ha összefogva jelennek meg a piacon, egyes gazdasági ágazatokban. Az ennek felismerésére, az együttműködések fokozására irányuló programok támogatása kiemelt feladat. A térség sajátos adottságaira, hagyományokból építkező tudáselemeire építő klaszterek a tágabb gazdasági versenyben is erős

szereplőkként jelenhetnek meg (**agrárkutatásban** és a **K+F szektor** egyéb szegmenseiben, valamint **kézműves termékek, prémium minőségű élelmiszerek** [pl. sajtok], biotermékek előállításában tevékenykedő vállalkozások). A **brand-építés**, a „*Völgy Vidéki termékek*” potenciális külső vevőkkel, megrendelőikkel való meg- és elismertetése kulcsfontosságú a prosperáló, életképes helyi gazdaság létrehozásához.

2) A Völgy Vidék már jelenleg is a főváros rekreációs térségeként működik, a látnivalók és rendezvények jelentős része széles körű vonzerővel bír. A már meghatározott irányokhoz (a kulturális, aktív- és gasztroturizmus speciális változataihoz) illeszkedő fejlesztések folytatása a szabadidő-gazdaság minőségi előre lépését segíthetik. A térségben adottak a **kerékpáros- és lovasturizmus** fejlesztésének feltételei, ezekhez kapcsolódó további szolgáltatások kiépítése szükséges. A **gasztrofesztiválok** és a **komoly-, könnyű- és népzenei rendezvények** a térség turisztikai kínálatának zászlóshajói, fenntartható módon történő tovább éltetésük szükséges. Jelentős potenciál rejlik a fenti turisztikai ágak összekapcsolásában, a közös, **egymásra épülő kínálat** kialakításában (pl. „*Kerékpárral a völgy vidéki sajtoktól az etyeki borokig*”).

3) A térségi vízió fontos részét képezi a Völgy Vidékhez tartozás, kötődés érzésének erősítése. A települések döntő részén a helyi közösségekre lehet alapozni, a szép számban tevékenykedő **civil szervezetek** lehetnek az előre vivői a térségi identitás kibontakozásának. E szervezeteknek az önkormányzatokkal és egymással való **szorosabb együttműködése** tehát kiemelten támogatandóak. Közelebb kell egymáshoz hozni az azonos településen, de különböző fókusszal tevékenykedő szervezeteket (hagyományőrzők, zenészek, táncosok, sportolók, településszépítők, szociális célokért dolgozók), illetve az azonos fókuszú, de a térség különböző településein tevékenykedő szervezeteket. Partnerek lehetnek továbbá a **helyi nemzetiségi közösségek** is (a vértessacsi, mányi és etyeki svábok, illetve az ercsi rácok).

8.2. A stratégia célhierarchiája

A 8.1. fejezetben megfogalmazott jövőkép elérését az alábbi 3 stratégiai cél szolgálja. (C1-C3 a jövőkép első három elemének megvalósulásához járul hozzá, a negyedik jövőkép elem valóra válását pedig a horizontális célok közül a „Fenntarthatóság és környezetvédelem” [4.2. fejezet] teszi lehetővé.)

C1	C2	C3
Helyi vállalkozások fejlesztése	Szabadidőgazdaság fejlesztése	Térségi identitás erősítése
A helyi hatókörű kisebb vállalkozások erősítése, és az azokat összefogó helyi gazdaságfejlesztési célú együttműködések létrejöttének elősegítése, ismertségének növelése.	Helyi összefogásra épülő közösségi, a természeti és kulturális értékeket, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható szabadidős fejlesztések, programok kidolgozása, megvalósítása.	Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megerősítése; a közösségi élet kibontakozásának elősegítése, infrastrukturális feltételeinek biztosítása.

C1 – C3 stratégiai célok szorosan illeszkednek a Völgy Vidék előző fejlesztési ciklusainak – az azokra vonatkozó HFS-eknek – a célkitűzéseikhez. Az egymásra épülés és a folytonosság fokozzák a célrendszer megvalósíthatóságát, stabilabbá teszik azt.

A helyzetelemzés (7.1. fejezet) illetve a korábbi időszakok tapasztalatai egyaránt rámutatnak, hogy a **helyi vállalkozások fejlesztése** (mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének, sokszínűségének fokozása, kapcsolatrendszereik megerősítése) fontos a Völgy Vidék gazdasági megerősödése szempontjából. A korábbi ciklusok eredményeire alapozva (vállalkozások

beindulásának támogatása) a 2021-2027 időszakban a helyi gazdaság szereplőinek – különösen az agrárkutatókban, K+F szektorban, kulturális és gasztrótermékek előállításában tevékenykedőknek – a megerősítését, tágabb piacokon való érvényesülésük támogatását, együttműködéseik fokozását, területi fókuszú (Völgy Vidék centrikus) hálózatosodásuk előmozdítását előtérbe kell helyezni. A kedvezőtlen irányba változó külső körülményekhez (az energiaválság okozta gazdasági kihívásokhoz) így tudnak hatékonyabban és rugalmasabban igazodni a helyi vállalkozások.

A **szabadidős fejlesztésekben** rejlő potenciált a Völgy Vidék Közösség korán felismerte. A felismerésre épülő tudatos és következetes támogatási tevékenységnek köszönhetően ma már a főváros egyik kedvelt rekreációs térsége, a kulturális, aktív- és gasztroturizmus minőségi kínálatával. A fejlesztések folytatása során itt is a további hálózatosodásra (közös kínálat kiépítése, népszerűsítése, a turizmus egymással jól megférő típusainak összekapcsolása) kell kiemelt figyelmet fordítani, illetve a fenntarthatóság horizontális elvét szem előtt tartva kell még inkább a „szelíd turizmus” irányába terelni a beruházásokat, tevékenységeket.

A **térségi identitás erősítése** cél aktualitását fokozza, hogy a Völgy Vidék térségbe jelentős számú betelepülő érkezik (ld. a 7.1. fejezet vándormozgalomra vonatkozó megállapításait), akiknek a helyi közösségekbe való bekapcsolása folyamatos figyelmet és elszánást igényel. Enélkül a térség könnyen elmozdulhat a szuburbán alvótelepülések irányába, ami nem lenne kívánatos állapot. A helyi kulturális örökséget (épített értékek, pl. a kastélyok; közösségek hagyományai, pl. sváb és rác szokások, ünnepek) és egyéb tradíciókat (pl. a gasztronómia, borászat területén) az újonnan érkező lakosság és gazdasági szereplők számára is vonzóvá kell tenni, azaz ne csak a lokációja, hanem egyedi vonásai miatt is hívogató legyen a térség. A Völgy Vidékhez tartozás érzésének fokozása az előző két cél megvalósulását is segítené (a különböző profilú vállalkozások és a szabadidőgazdaság szereplőinek együttműködését a közösséghez tartozás tudata is motiválhatja). Az identitás erősítése, mint cél, sok esetben indirekt eszközökkel valósítható meg, így a közvetlen támogatásokon túlmutató komplex támogatási rendszert érdemes kidolgozni.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

9.1.1. Mikro- és kisvállalkozások fejlesztése

- 1) Az intézkedés megnevezése: Mikro- és kisvállalkozások fejlesztése
- 2) Specifikus cél: Helyi vállalkozások fejlesztése, Szabadidőgazdaság fejlesztése
- 3) Indoklás, alátámasztás: A Völgy Vidék térségben a legkisebb vállalkozások nehéz helyzetben vannak, főbb feladatuk a helyi igények kiszolgálása helyben történő termékértékesítéssel és szolgáltatásnyújtással. A helyi gazdaság kisebb szereplői növelik a térségi foglalkoztatást, hozzájárulnak az életkörülmények javulásához, színesítik a szolgáltatási palettát, támogatják a lakossági térpályák végpontjainak helyi szinten, az adózott jövedelmek helyben történő maradását.
- 4) A támogatható tevékenységek meghatározása: a helyi gazdaság fejlesztéséhez kapcsolódó új építések, felújítások, kisléptékű infrastrukturális beruházások, gép- és eszközbeszerzés, immateriális javak beszerzése, marketingtevékenység.
- 5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
 - Személygépjármű beszerzés
 - Élő állat vásárlás
 - Használt árucikkek beszerzése

- Támogatási jogosultságok megvásárlása
 - magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény kisléptékű infrastrukturális beruházása, gépészetének kialakítása, gépészeti felújítása, korszerűsítése
 - bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
 - ingatlan vásárlása
 - az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek
 - 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése
 - motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése
 - mobiltelefon és okostelefon beszerzése
 - képzés(ek), rendezvények szervezése és megtartása
 - lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
 - mezőgazdasági üzemek beruházásai
 - készletbeszerzés
- 6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az intézkedés kizárólag a megvalósítás során vagy a hasznosításban egymással együttműködő szereplők helyi együttműködését segítő fejlesztések megvalósításához biztosít keretet. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- 7) A jogosultak köre: természetes személy, őstermelő, egyéni vállalkozó, mikro- és kisvállalkozások
- 8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
 - ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
 - fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
 - projektterv minősége,
 - térségi szempont,
 - a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
 - a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok stb.),
- 9) Tervezett forrás:
- a) Az adott beavatkozási területre az intézkedésre allokált forrás nagysága: 115.000.000 Ft
 - b) Támogatásintenzitás: A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség min. 65%-a
 - c) A projektméret korlátai: a támogatás mértéke min. 1.000.000 Ft, maximum 10.000.000 Ft
 - d) Támogatás módja: hagyományos költségelszámolás
- 10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév – 2025. II. félév
- 11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 12) Kimeneti indikátorok:
- Támogatott projektek száma (db): 16
 - Létrehozott munkahelyek száma (fő): 2
 - Támogatott kedvezményezettek száma típus szerint (db): 1 természetes személy, 2 egyéni vállalkozó, 2 őstermelő, 11 mikro-vállalkozás.

9.1.2. Civil és egyházi szervezetek tevékenységének támogatása

- 1) Az intézkedés megnevezése: Civil és egyházi szervezetek tevékenységének támogatása
- 2) Specifikus cél: Szabadidőgazdaság fejlesztése, Térségi identitás erősítése
- 3) Indoklás, alátámasztás: A civil szervezetek és egyházak képviselte értékek, infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztési igénye erőteljesen jelen vannak a Völgy Vidéken, amit a lakosság és a térségbe érkezők elvárásai (kérdőíves felmérések eredményei), a HFS tervezési folyamat során beérkezett ilyen irányú projekt-adatlapok és a tematikus fórumon elhangzottak is alátámasztanak. Ezek a fejlesztések hozzájárulnak a közösségfejlesztésen keresztül a jól-lét eléréséhez és az életminőség javulásához, bővítik a vidéki kapacitásokat.
- 4) A támogatható tevékenységek meghatározása: a helyi civil és egyházi közösségek fejlesztéséhez kapcsolódó új építések, felújítások, kisléptékű infrastrukturális beruházások, gép- és eszközbeszerzés, immateriális javak beszerzése és marketingtevékenység.
- 5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
 - Személygépjármű beszerzés
 - Élő állat vásárlás
 - Használt árucikkek beszerzése
 - Támogatási jogosultságok megvásárlása
 - magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény kisléptékű infrastrukturális beruházása, gépészetének kialakítása, gépészeti felújítása, korszerűsítése
 - bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
 - ingatlan vásárlása
 - az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek
 - 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése
 - motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése
 - mobiltelefon és okostelefon beszerzése
 - képzés(ek), rendezvények szervezése és megtartása
 - lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
 - mezőgazdasági üzemek beruházásai
 - készletbeszerzés
- 6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az intézkedés kizárólag a megvalósítás során vagy a hasznosításban egymással együttműködő szereplők helyi együttműködését segítő fejlesztések megvalósításához biztosít keretet. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- 7) A jogosultak köre: jogi személyiségű nonprofit szervezetek
- 8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
 - a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése
 - a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
 - ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,

- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok stb.),

9) Tervezett forrás:

- a) Az adott beavatkozási területre intézkedésre allokált forrás nagysága: 40.000.000 Ft
- b) Támogatásintenzitás: A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség legfeljebb 100%-a.
- c) A projektméret korlátai: a támogatás mértéke min. 1.000.000 Ft, maximum 6.500.000 Ft
- d) Támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév – 2025. II. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok:

- Támogatott projektek száma (db): 16
- Támogatott kedvezményezettek száma típus szerint (db): 16 jogi személyiségű nonprofit szervezet

9.1.3. Közösségi programok, táborok megvalósítása

1) Az intézkedés megnevezése: Közösségi programok, táborok megvalósítása

2) Specifikus cél: Szabadidőgazdaság fejlesztése, Térségi identitás erősítése

3) Indoklás, alátámasztás: A Völgy Vidék térség gazdag épített örökségekben és virágkorát éli a hagyományok ápolása, az egykori szokások felelevenítése, a természet értékeihez, rendjéhez és a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó kulturális események, táborok szervezése. A közösségformálás alapvető erőforrásai, intézményei, eszközei és alakító szereplői mindenhol rendelkezésre állnak, eredményei mégis eltérőek. Szükséges ezért a kisközösségek több alkalmas tematikus programjainak támogatása a közösségbe vonás, a hely identitás erősítése érdekében a tervezést támogató lakossági fórumokon megszólított megkérdezettek véleménye szerint is.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása: többnapos vagy több alkalomból álló (1 alkalom = 2 x 45 perc) közösségi eseménysorozat (pl. tábor, klubfoglalkozás, előadássorozat, közösségi akció, programsorozat) szervezése és kapcsolódó eszközbeszerzés

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- új épület/épületrész/építmény építésével, bővítésével, átalakításával vagy felújításával járó fejlesztés, kisléptékű infrastrukturális beruházás, gépészet kialakítása, felújítása, korszerűsítése
- magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény kisléptékű infrastrukturális beruházása, gépészetének kialakítása, gépészeti felújítása, korszerűsítése
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
- ingatlan vásárlása
- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek
- 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése
- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése

- képzés(ek), rendezvények szervezése és megtartása
 - lőfegyverek, lőszeres, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
 - mezőgazdasági üzemek beruházásai
 - készletbeszerzés
- 6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az intézkedés kizárólag a megvalósítás során vagy a hasznosításban egymással együttműködő szereplők helyi együttműködését segítő fejlesztések megvalósításához biztosít keretet. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- 7) A jogosultak köre: költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek, jogi személyiségű nonprofit szervezetek.
- 8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése
 - a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
 - ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
 - fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
 - projektterv minősége,
 - ✓ Az eseménysorozat napjainak/alkalmainak száma
 - térségi szempont,
 - a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
 - a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok stb.).
- 9) Tervezett forrás:
- a) Az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás nagysága: 20.249.057 Ft
 - b) Támogatásintenzitás: A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség legfeljebb 100%-a.
 - c) A projektméret korlátai: a támogatás mértéke min. 500.000 Ft, maximum 3.000.000 Ft.
 - d) Támogatás módja: hagyományos költségelszámolás
- 10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév – 2025. II. félév.
- 11) A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 12) Kimeneti indikátorok:
- Támogatott projektek száma (db): 14
 - Megvalósult program alkalmak száma (db): 50
 - Támogatott kedvezményezettek száma típus szerint (db): 4 db költségvetési szerv és költségvetési rend szerint gazdálkodó szerv, 10 db jogi személyiségű nonprofit szervezet.

9.1.4. *Közösségi terek fejlesztése*

- 1) Az intézkedés megnevezése: Közösségi terek fejlesztése
- 2) Specifikus cél: Szabadidőgazdaság fejlesztése, Térségi identitás erősítése
- 3) Indoklás, alátámasztás: A Völgy Vidék, mint brand, márka, identitás főként kulturális területen, a köz- és civil szféra révén vált ismertté. A térség belső kohézióját erősítő, az identitás elmélyítését szolgáló közösségi tevékenységeket szélesíteni, az ezt megalapozó infrastrukturális fejlesztéseket ösztönözni A közösségi terek használhatóságának kiterjesztésével, minőségfejlesztésével

kapcsolatos igény minden fórumon, elkészült tanulmányban, térségen belüli és térségközi együttműködési projektben megjelenik.

- 4) A támogatható tevékenységek meghatározása: A közösségi tevékenységek bázisául szolgáló új közösségi terek kialakítása új építéssel, meglévők felújítása, kisléptékű infrastruktúrafejlesztése, állagmegóvásukhoz és minőségfejlesztésükhöz kapcsolódó gép- és eszközbeszerzés.
- 5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
 - Személygépjármű beszerzés
 - Élő állat vásárlás
 - Használt árucikkek beszerzése
 - Támogatási jogosultságok megvásárlása
 - magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény kisléptékű infrastrukturális beruházása, gépészetének kialakítása, gépészeti felújítása, korszerűsítése
 - az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek
 - motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése
 - mobiltelefon és okostelefon beszerzése
 - lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
 - mezőgazdasági üzemek beruházásai
 - bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
 - ingatlan vásárlása
 - készletbeszerzés
- 6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az intézkedés speciális célja a hálózatosodás és a saját márka erősítése. Az intézkedés kizárólag a hálózatban résztvevő szereplők hálózati szerepvállalásához kötődő fejlesztéseinek megvalósításához biztosít keretet. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- 7) A jogosultak köre: költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- 8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
 - a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése
 - a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
 - ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
 - fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
 - projektterv minősége,
 - térségi szempont,
 - a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
 - a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok stb.).
 - humán erőforrás.
- 9) Tervezett forrás:
 - a) Intézkedésre allokált forrás nagysága: 160.000.000 Ft
 - b) Támogatásintenzitás: A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség legfeljebb 100%-a.
 - c) Támogatás mértéke: minimum 3.000.000 Ft, maximum 10.000.000 Ft.

- d) Támogatás módja: hagyományos költségelszámolás
- 10) A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2024. II. félév – 2025. I. félév.
- 11) A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 12) Kimeneti indikátorok:
- Támogatott projektek száma (db): 16
 - Támogatott kedvezményezettek száma típus szerint (db): 16 költségvetési szerv és költségvetési rend szerint gazdálkodó szerv

9.2 Együttműködések

a) *Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása*

1. LEADER Zenei Udvar

Jellege: eszközbeszerzés és programsorozat

Együttműködő partnerek: civil szervezetek, önkormányzatok, HACS-ok

Tervezett forrásigény: 40 M Ft

2. Kerékpáros és gasztró-turisztikai együttműködések

Jellege: építés, eszköz és/vagy gépbeszerzés, marketing tevékenység

Együttműködő partnerek: civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzatok, HACS-ok

Tervezett forrásigény: 40 M Ft

3. Női vállalkozásfejlesztési program

Jellege: programsorozat, eszközbeszerzés, marketing tevékenység

Együttműködő partnerek: vállalkozók, civil szervezetek, HACS-ok

Tervezett forrásigény: 12 M Ft

4. Nemzetközi kerékpáros, rekreációs és gasztró-turisztikai együttműködések

Jellege: építés, eszköz és/vagy gépbeszerzés, marketing tevékenység

Együttműködő partnerek: külföldi civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzatok, HACS-ok

Tervezett forrásigény: 50 M Ft

b) *Egyéb együttműködések megvalósítása*

1. Sajtmapajális/Sajtmustra és helyi termék vásárok rendezése.

2. Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nkft. és a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség (MAKETUSZ) együttműködésével kerékpáros turizmus fejlesztése a térségben.

3. Fejér Vármegyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum és Irányító Csoportjának tagjaként közreműködés a helyi gazdaság munkahelyteremtő és -megőrző képességének ösztönzésében.

9.3 Kommunikációs terv

Célcsoportok

Közvetlen tervezési és működési területen belül:

- a Völgy Vidék HACS tagsága (vállalkozók, civil szervezetek és polgármesterek)
- a tagságon kívüli, de helyben élő lakosság (16 település)
- a 16 település önkormányzatai, azok intézményei, egyéb közintézmények,
- a 16 település vállalkozói, civil és egyházi szervezetei, szakmai szervezetek
- együttműködő, de a LEADER programban nem jogosult települések (Bicske) szereplői

Közvetlen tervezési és működési területen kívül:

- a térségbe szállítóként, szakmai partnerként érkező cégek, szervezetek
- a térségbe látogatóként vagy turistaként érkező magánszemélyek
- a térség külső szakmai partnerei, stakeholderei

Országos és nemzetközi szakmai partnerek

- a környező térségek vidékfejlesztési HACS szervezetei (Velence-tavi, Vértes térségi)
- valamint a térség szolgáltatásai, térségi-helyi termékei, programjai iránt érdeklődők és azok a tudatos vásárlók, akik már elkötelezettek, hogy helyi termékeket és szolgáltatásokat vesznek igénybe

A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusai

A 2023-2027-es időszakra szóló végrehajtás kommunikációs eszközei:

- online hirdetések, internetes közzététel (saját weboldalon, saját facebook oldalon, a tervezési és működési terület településeinek saját weboldalán),
- saját hírlevél
- konzultációs lehetőségek formáinak biztosítása (fórum, találkozó, személyes megbeszélés),
- nyilvános döntések, megbeszélések, egyeztetések (helyi lakossági fórum, szakmai rendezvény, workshop),
- célzott kutatás: kérdőíves megkérdezés, fókuszcsoportos beszélgetés, adatszolgáltatási bekerés.

A legfontosabb folyamatosan végzendő IKT tevékenységek:

- új saját hírlevél bevezetése a tagság és a fent már részletezett szereplők folyamatos, célzott, szűrt tájékoztatása érdekében, az adatok folyamatos aktualizálása mellett,
- saját weboldalon a statikus és dinamikus tartalmak, valamint a kereszthivatkozások folyamatos és rendszerszintű aktualizálása
- eseménynaptár és a közösségi oldalak folyamatos frissítése, összhangban a web portállal
- szükséges fejlesztések, beszerzések és informatikai biztonsági feladatok ellátása
- időszakos hírlevelek küldése (javasolt gyakorisága: negyedéves)
- belső és a külső kommunikáció további fejlesztése

A dokumentumokhoz, információkhoz való közérdekű hozzáférés, visszacsatolási lehetőségek

A Völgy Vidék HFS végrehajtásában elengedhetetlen a HACS *tájékoztatói, pályázati és szakmai dokumentumaihoz való speciális és biztonságos* hozzáférés széleskörű biztosítása, valamint a HACS-ról szóló információk *kétszintű, tagi és közérdekű* adatszolgáltatásának a folyamatos biztosítása. A korábbi tervezési időszakok tapasztalatából kiindulva ezt egyrészt a fent említett hírlevél, valamint a saját web portálon keresztül lehetséges megoldani a tagság részére biztonságosan hitelesített regisztrációt követően. Másrészt a „befelé” irányuló kérések, adatszolgáltatási igények kezelését a HACS *Munkaszervezetén* keresztül, online és személyesen tervezi a HFS biztosítani.

A Völgy Vidék HACS felé való visszacsatolási lehetőségeket írásos és webes rendszereken keresztül kívánjuk biztosítani, akár név nélkül, akár névvel. A szakmai rendezvényekkel való elégedettséget résztvevői elégedettségi kérdőívek alkalmi kitöltésével, míg a szervezet tevékenységét a hírlevélhez kapcsolódóan, online űrlapok segítségével és írásos visszajelzés lehetőségével, a panaszok dokumentálásával, valamint évenkénti fórumbeszélgetésekkel kívánjuk biztosítani.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humánkapacitások biztosítása

A VVK Egyesület vezető, ellenőrző szerveinek és a munkaszervezetnek az egységes kommunikációját a kommunikációs szabályzat szabályozza. A szükséges operatív szakmai feladatokat a Munkaszervezet végzi, ennek teljes körűségéért és helyességéért a munkaszervezet vezetője a felelős. Külön kommunikációs szakmai végzettségű személyzet állandó biztosítása egyelőre nem megoldott, azt a munkaszervezet tagjai és az elnökségi egyeztetések, megállapodások és szokásjog alapján látják el. (Igeny és szükség szerint a munkaszervezet speciális kommunikációs szervezetet vagy személyt von be az egyes speciális kompetenciát igénylő IKT feladatok ellátására. Pl.: beszélgetések moderálása, webes fejlesztés, kiadványok nyomtatása, szerkesztése, grafikai és infografikai feladatok ellátása). Az egyes feladatok teljesítését a szervezeten belül elsősorban az elnök, az elnökség vagy a közgyűlés hagyja jóvá.

A Kommunikációs tevékenységek indikatív ütemterve

A VVK HFS 2023-2027 tervezésének és végrehajtásának tervezett lépéseit, igénybe venni kívánt eszközeit és indikatív ütemezését tartalmazza a következő táblázat.

IKT tevékenység	IKT eszközök, módszerek	Tervezett ütemezés
HFS tervezési partnerségi, nyilvánossági fórumok	email, személyes kommunikáció, konzultációk	2022.IV. – 2023.IV.
Elnökségi ülések	email, személyes kommunikáció	Kéthavonta
Közgyűlések	email, személyes komm., rendezvényszervezés, hírlevél	Félévente
HFS Draft bemutatása az elnökségi ülésen	email, személyes kommunikáció	2023.I.
HFS Draft bemutatás a közgyűlésen	email, személyes kommunikáció, rendezvényszervezés	2023.II.
HFS DRAFT webes társadalmisítás	honlap, rendezvények, kérdőíves megkérdezés, hírlevél	2023.II.
HFS módosítás elfogadása elnökségi ülésen	személyes kommunikáció	2023.II.
HFS módosítás elfogadása, jogkör átadása az elnökségnek a közgyűlésen	email, személyes kommunikáció, rendezvényszervezés	2023.III.
Végleges HFS elfogadása elnökségi ülésen	személyes kommunikáció	2023.IV.
HFS pályázati kiírások a fejlesztési források kimerüléséig szakaszos elbírálással	honlap, személyes kommunikáció, hírlevél	2024.III–től
HFS bírálati és hiánypótlási időszakok	email, honlap, személyes kommunikáció, hírlevél	folyamatosan szakaszonként
HFS projektek megvalósítása, végrehajtási támogatása	email, honlap, személyes kommunikáció, rendezvényszervezés	2025.II.–2029.IV.
HFS eredmény kommunikáció, jelentések, adatszolgáltatások	email, honlap, személyes kommunikáció, felmérések, adatbekérések, hírlevél	2025.I. – 2029.IV.
HFS felülvizsgálat	email, személyes kommunikáció	2024.IV.
HFS forrásfelhasználás és eredmények	honlap, hírlevél, rendezvényszervezés, egyedi kiadvány	2025.II. – 2029.IV.

A Kommunikációs tevékenységek pénzügyi terve

A Völgy Vidék HACS a tervezési és végrehajtási időszakhoz kapcsolódó kommunikációt a rendelkezésre álló működési forrásokból kívánja fedezni. Ezek egyrészt a tervezésre biztosított forrásokból, a LEADER program végrehajtásához kapcsolódó forrásokból és a tagi hozzájárulásokból biztosíthatók. A szükséges kommunikációs és információ-szolgáltatási és koordinációs feladatokat a munkaszervezet munkatársai látják el teljes állásban, akik igény és szükség szerinti speciális kommunikációs és IKT fejlesztési feladatokra együttműködő kompetens partnereket (szervezeteket vagy személyeket) kérnek fel. Ezek az összegek kiegészülnek a térségi marketing és identitás erősítését szolgáló, illetve speciális munkaszervezeti szolgáltatásokat biztosító feladatokkal. 2023-2025 között évi 1,3 m Ft, 2026-27-ben évi 1 m Ft kerül a kommunikációs, animációs célok költségterve.

9.4 Egyéb, a HACCS által megvalósított projektek

A Völgy Vidék Közösség az előző időszakban nagy hangsúlyt fektetett a Völgy Vidék térség, mint turisztikai desztináció, az aktív turizmus, és a helyi gasztronómia fejlesztésére, népszerűsítésére.

LEADER Pihenőpontok kialakításával közösségi terek újultak meg a térségben. A projektben 4 LEADER térség 8 települése vett részt, akik az együttműködés során megosztották egymással turisztikai és kulturális programkínálatukat. A LEADER pihenőpontokon kötelező elemként jelent meg egy LEADER tájékoztató tábla, melyen közösen kidolgozott, egységes arculatú megjelenéssel szerepeltek mindenhol a LEADER alapelvek, a négy LEADER térség rövid bemutatása, illetve az egyes térségek kulturális és turisztikai programkínálata.

Térségek közötti LEADER együttműködés keretében készült el a **Vadkacsa kerékpáros térkép** a Velencei-tó LEADER térséggel közösen.

A Völgy Vidék Közösség térségek közötti együttműködéses pályázat keretében létrehozta a **Völgy Vidék Sajtútát**, segítette egy sajtómegálló és egy sajtútállomás létrehozását, megjelentetett egy Völgy Vidék Sajtút nevű kiadványt, honlapot készített a sajtútnak és 2014-ben először rendezte meg a Sajtustrá nevű rendezvényt a nagygyházi Hangistállóban. 2014-2017 között 4 alkalommal sikerült megrendezni a **Sajtustrát** Óbarok-Nagygyházán, amely 2019-től – ugyanott -**Sajtmajális** néven újult meg. A Sajtmajalist, az Agrárminisztérium támogatásával, 4 éven keresztül rendeztük meg, 2023-tól a rendezvény önállósodott. A Sajtustrát a Magyar Sajtókészítők Egyesülete 2018-tól minden év őszén Etyeken rendezzi meg.

2021-ben az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft-vel és a Gárdony Város És Térsége Turisztikai Egyesülettel közösen Velencei-tó és Völgyvidék tájegységet bemutató – aktív- és ökoturisztikai térségi kiadványt készítettünk, **Aktívan a Velencei-tó körül és a Völgyvidéken címmel**.

A térségünkben zajló aktív turisztikai lehetőségek fejlesztéséről és a térségünket 2022 őszétől keresztül szelő BuBa (Budapest-Balaton kerékpárút) hatásairól többször egyeztettünk a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség (MAKETUSZ) képviselőjével is.

Ezen előzmények mentén szeretnénk folytatni a térség turisztikai lehetőségeinek és gasztronómiájának népszerűsítését. **Saját projektként** 10 millió Ft értékben szeretnénk elkészíteni a térség aktuális turisztikai és gasztronómiai térképét, esetleg honlapját és/vagy applikációját. Az önkormányzatok közösségi terein, a Völgy Vidék térség a kerékpáros pihenő pontokon, turisztikai attrakciók és útvonalak mentén ösztönözni szeretnénk a terület fenntartóit a LEADER pihenő pontokhoz hasonló, a jelenlegi információkat tartalmazó táblák felállítására, melyhez a biztosítanánk egységesen a táblára kerülő anyagokat.

10. Monitoring és értékelési terv

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;

- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozza a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz. Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
 - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
 - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;

- azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
- azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
 - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A program működtetése során két lényeges feladatot szükséges teljesíteni:

– a program hatékony végrehajtását (programirányítás), és

– annak mérését, hogy a program elérte-e a kívánt hatásokat.

Az elemzési rendszernek része a 2023-2027 közötti programozási időszakra meghatározott indikátorok, valamint egyéb monitoring és értékelési célú adatok széles körű jellemzőinek nyilvántartása, azok nyomon követése, rendszeres elemzése.

Az IIER-ben kialakított Monitoring kérelemadatok adatbázisa fog gondoskodni arról, hogy a jelentésekhez, indikátor tényértékek megállapításához szükséges alapadatokat egy helyen tegye elérhetővé. Az egyes intézkedések végrehajtását támogató modulok kötelező jelleggel szolgáltatnak adatot ebbe az adatbázisba a kérelem feldolgozás meghatározott pontjain a paraméterezésnek megfelelő adatszerkezetben, idősorosan.

1. Helyi felhívás előkészítése

A Völgy Vidék HFS helyi felhívásainak tervezésekor feltérképeztük, hogy milyen adatokat szeretnénk mérni az adott felhívás kapcsán, és azt, hogy az adat melyik, a HFS-ben megadott indikátorhoz járul majd hozzá. Ennek segítségével megadhatóvá vált az alapadatok típusa és szolgáltatásuk ideje. Ez a paraméterezés határozza meg, hogy az adott felhívás milyen adatokat szolgáltat majd az IIER-be a kérelemadatok kapcsán.

2. A támogatási kérelmek benyújtásakor, illetve feldolgozásakor várt adatok

A támogatási kérelmek benyújtásakor az adatokat olyan mélységben kérjük be, ahogy arra majd a jelentéseknek, adatszolgáltatásoknak szüksége lehet, illetve az intézkedések adatszerkezetét úgy alakítjuk ki, hogy azok képesek legyenek a szükséges struktúrában adatokat szolgáltatni. A támogatási kérelemmel bekért adatok lehetnek a kérelem bírálata során előállt adatok és lehetnek kifejezetten a monitoring adatszolgáltatás érdekében számított/bekért adatok.

3. Monitoring

Az egyes helyi fejlesztések végrehajtása során keletkező fő adatok (forráskeret nyilvántartás, kötelezettségvállalás nyilvántartás, pénzügy).

4. Ellenőrzések

A rendszer működése során alapvető elvárás, hogy biztosítsuk az elsődleges adatforrásokból származó adatok pontosságát:

- Formai ellenőrzés (megfelelő formátumú adat szerepel-e a mezőben)
- Logikai ellenőrzés (bizonyos összefüggések alapján vizsgálja az adatok megfelelőségét).

10.2 Az indikátor adatok megadása

A Völgy Vidék HFS céljai megvalósulásának mérését az alábbi – a specifikusság, mérhetőség, elérhetőség, számszerűsíthetőség feltételeinek eleget tevő – indikátorok biztosítják

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	0	0	0	0	0	0	0
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma	0	0	0	0	0	0	0
Kiépített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia- termelés kapacitásbővítésébe, a biomaszra-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kilowatt	0	0	0	0	0	0	0
Energiahatékonyság, megújuló energia, vízmegtakarítás	R.27 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	műveletek száma	0	0	0	2	4	6	7

Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	0	0	0	0	0	0	0
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassa alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	0	0	0	1	1	2	1
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	0	0	0	0	0	0	0
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	0	0	0	0	2000	3000	0
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	0	0	0	10	35	60	60
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	0	0	0	8	7	3	0
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	0	0	2	3	2	1
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	0	0	0	2	3	2	1
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	0	0	2	2	1	0
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	0	0	0	1	1	0	0
Térségi együttműködések száma	A projekt keretében megvalósult együttműködések száma	db	0	0					

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Mikrovállalkozások fejlesztése	0	30	60	25	0	115	33,3
2.	Civil szervezetek és egyházak tevékenységének támogatása	0	5	18	17	0	40	11,6
3.	Közösségi programok, táborok megvalósítása	0	5	7	8,249	0	20,249	5,9
4.	Közösségi terek fejlesztése	0	40	120	0	0	160	46,3
5.	Saját projekt	0	10	0	0	0	10	2,9
	Összesen	0	90	205	50,249	0	345,249	

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	0	26	26	25	23,726	100,726
Animációs költségek	0	0,9	0,5	0,5	0,5	2,4
Egyéb tervezett bevételek	0	1	1	1	1	4
Összesen	0	27,9	27,5	26,5	25,226	107,126

12.Mellékletek

1. melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

A Völgy Vidék Helyi Akciócsoportot 67 szervezet alapította 2007 őszén (civiliek, vállalkozások és önkormányzatok). Közülük 45-en vettek részt 2008 őszén a jogi személyiséggel rendelkező Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület létrehozásában, melynek jelenleg 61 tagja van. Az egyesület tevékenységét egy 10 fős elnökség irányítja, egy 3 fős felügyelő bizottság ellenőrzi és egy 2 állandó alkalmazottal működő munkaszervezete van. Az egyesület összefogja és támogatja a vidékfejlesztésben érdekelt helyi szereplőket, ösztönzi a fejlesztéseket, alulról jövő kezdeményezéseket. A Völgy Vidék Közösség munkaszervezeti irodája 2022 nyaráig Válon, azóta Martonvásáron működik, de adminisztratív központja (székhelye) továbbra is Vál. Az elnökségi és FB tagok:

Pozíció	Szakterület
elnök	településvezetés, településüzemeltetés, településtervezés, turisztika, vállalkozás
alelnök	kulturális programszervezés, turizmusfejlesztés, esélyegyenlőség, civil szféra
alelnök	kommunikáció, környezetvédelem
elnökségi tag	településvezetés, tájgazdálkodás, vállalkozás
elnökségi tag	településvezetés, rendezvényszervezés
elnökségi tag	vállalkozás, REL, élelmiszer előállítás, kistermelők, helyi termék
elnökségi tag	vállalkozás, élelmiszer előállítás
elnökségi tag	vállalkozás, településfejlesztés, vidékfejlesztés, agrárgazdálkodás, helyi termék
elnökségi tag	településvezetés, vállalkozás
elnökségi tag	addiktológia, lelki gondozás, drogterápia, mentálhigiéne, közösség fejlesztés
FB elnök	településvezetés, jog
FB tag	településvezetés, jog
FB tag	vállalkozás, kommunikáció, jog

Az egyesület munkaszervezeti irodája a 2462 Martonvásár, Szent László u. 24. cím alatt található. Az iroda kb. 26 m², amelyben 2 irodahelyiség található. Az egyesület többek között rendelkezik 2 db asztali számítógéppel, lappal, a feladatok ellátását segítő jogtisztaszoftverekkel, nyomtató/fénymásoló multifunkcionális készülékkel, projektorral, vezeték és mobiltelefonnal, szélessávú internet eléréssel.

A 3 állandó alkalmazottal rendelkező munkaszervezetben a vezetői, a menedzsment és az ügyintézői munkafolyamatok elkülönülnek. A kommunikációs, az önadminisztrációs, az Irányító Hatóság által előírt kötelezően ellátandó és az egyéb önként vállalt feladatokat az iroda munkatársai egymás közt megosztva végzik. A könyvelési, az informatikai és a jogi tanácsadási feladatokat külső vállalkozók látják

el. Eseti megbízások csak különböző speciális, a működéshez közvetlenül kapcsolódó szakfeladatok ellátása kapcsán merülnek fel.

Pozíció	Heti munkaórák száma	Képzettség/Tapasztalat/ Szakterület(ek)
munkaszervezet vezető	40	Képzettség: pénzügyi, szervezési üzemgazdász, adótanácsadó, pályázatírás, projektmenedzsment Tapasztalat: közösségfejlesztés, projektmenedzsment, pályázatírás, rendezvényszervezés, képzés, kommunikáció, honlapkészítés, online marketing, civil és közigazgatási tapasztalat, szervezetvezetés
vidékfejlesztési projektmenedzser	40	Képzettség: szociológia, humánökológia, településszociológia, turizmus menedzser, néptáncpedagógus Tapasztalat: szervezetvezetés, projektmenedzsment, pályázatírás, közösségfejlesztés, szervezés, képzés, pénzügy, turisztikai-, helyi termék fejlesztés, nemzetközi együttműködés
pályázati ügyintéző	30	Képzettség: igazságügyi igazgatási szakon igazságügyi szervező Tapasztalat: pályázat kezelés, bírósági ügyintézés, irodai adminisztráció, civil szervezeti ügyek, vállalkozói adminisztráció, online marketing, rendezvényszervezés

Az Egyesület szervezete:

- Közgyűlés (döntést hozó szerv)
- Elnökség (ügyvezető szerv, vezető tisztségviselők, 1 fő elnök, 2 fő alelnök, 7 fő elnökségi tag)
- Elnök (vezető tisztségviselő, 1 fő)
- Felügyelő Bizottság (felügyelő szerv, 3 fő)
- Munkaszervezet (ügyek döntésre történő előkészítését és végrehajtását szolgáló ügyviteli szervezet)
- Munkaszervezet vezető (vezeti a munkaszervezetet, ellátja az elnök és az elnökség által meghatározott feladatokat)

Az Egyesület ügyvezetését az Elnökség látja el. Az Egyesület vezető tisztségviselői az elnökség tagjai.

A Közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- az Alapszabály módosítása, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat és más belső szabályzatok megállapítása és módosítása;
- az Egyesület megszűnésének, egyesülésének és szétválásának elhatározása;
- a vezető tisztségviselők megválasztása, visszahívásuk és díjazásuk megállapítása;
- az éves költségvetés elfogadása;
- az éves beszámoló - ezen belül az Elnökségnek az Egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentésének – elfogadása, az éves beszámolóval egyidejűleg annak közhasznúsági mellékletének az elfogadása;
- a vezető tisztségviselők feletti munkáltatói jogok gyakorlása, ha a vezető tisztségviselők az Egyesülettel munkaviszonyban állnak;
- az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet az Egyesület saját tagjával, vezető tisztségviselőjével, a Felügyelő Bizottság tagjával vagy ezek hozzátartozójával köt;

- a jelenlegi és korábbi egyesületi tagok, a vezető tisztségviselők és a felügyelőbizottsági tagok vagy más egyesületi szervek tagjai elleni kártérítési igények érvényesítéséről való döntés;
- a Felügyelő Bizottság tagjainak megválasztása, visszahívásuk és díjazásuk megállapítása;
- a választott könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása;
- a végelszámoló kijelölése;
- tagsági jogviszony létesítésével és a tagsági jogviszony megszűnésével kapcsolatos fellebbezések elbírálása;
- a tagdíj megállapítása, módosítása;
- az Egyesület vagyona feletti rendelkezési jog átruházása;
- döntés minden olyan kérdésben, amelyet jogszabály a Közgyűlés hatáskörébe utal;
- hosszú- és középtávú fejlesztési programok elfogadása, azok módosítása.

Az Elnökség feladatköre:

- az Egyesület napi ügyeinek vitele, az ügyvezetés hatáskörébe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;
- a beszámoló és közhasznúsági jelentése előkészítése és azoknak a Közgyűlés elé terjesztése;
- az éves költségvetés elkészítése és annak a Közgyűlés elé terjesztése;
- az egyesületi vagyon kezelése, a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a Közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;
- az Egyesület jogszabály és az Alapszabály szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztásának előkészítése;
- a Közgyűlés összehívása, a tagság és az Egyesület szerveinek értesítése;
- az ügyvezető szerv által összehívott Közgyűlés napirendi pontjainak meghatározása;
- részvétel a Közgyűlésen és válaszadás az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre;
- a tagság nyilvántartása;
- az Egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;
- az Egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése;
- az Egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezte esetén a Polgári Törvénykönyvben előírt intézkedések megtétele;
- az Alapszabály felhatalmazása alapján a tag felvételéről, a tagsági jogviszony egyesület általi felmondásáról, a tag kizárásáról való döntés.
- megállapítja saját Szervezeti és Működési Szabályzatát;
- ellátja az Egyesület érdekképviselőt, kapcsolatot teremt és tart az irányító és társszervezetekkel, hazai és külföldi szervezetekkel;
- képviselőt delegál egyéb szervezetekbe;
- létrehozhat időszaki, speciális feladatokat ellátó munkacsoportokat;
- a Munkaszervezet vezetésért felelős Munkaszervezet vezető kiválasztása, a Munkaszervezet vezető felett a munkáltatói jogok közül a munkaviszony létesítés és a munkaviszony megszüntetés joga. Az egyéb munkáltatói jogokat az Elnök gyakorolja
- a Közgyűlés határozatai alapján irányítja az Egyesület tevékenységét, dönthet mindazokban a kérdésekben, amelyeket jogszabály, vagy az Alapszabály, illetőleg az Egyesület nem utal a Közgyűlés hatáskörébe;
- jóváhagyhatja az Egyesület éves költségvetésében vagy programjában nem szereplő kiadásokat;
- dönt az Egyesület hirdetési, reklám, illetve közvetítési jogaival kapcsolatosan az egy évnél hosszabb időre szóló szerződések megkötése, valamint ilyen tárgyú határozatlan vagy egy évnél hosszabb

időre kötött szerződések megkötésétől számított évenkénti újabb szerződeshosszabbítás kérdésében;

- az Egyesület vagyontárgyainak selejtezése, értékesítése;
- az Egyesület működésével kapcsolatban keletkezett iratokba, az éves elnöki beszámolóba, a közhasznúsági jelentésekbe, valamint a korábbi közgyűlési határozatokba való betekintés biztosítása az érdeklődők részére az Elnök útján;
- dönt két közgyűlési időszak között az Egyesület ügyeiben, kivéve azokat a tárgyköröket, amelyeket az Alapszabály vagy jogszabály a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe vagy más személy, szerv hatáskörébe utal; de különösen:
- az Alapszabály módosítását célzó tervezet elkészítése és a Közgyűlés elé történő benyújtása;
- döntés a helyi vidékfejlesztési stratégia/terv végrehajtása során felmerülő delegált feladat ellátásával összefüggő, a Munkaszervezet vezető által összeállított kérelem elfogadásáról, esetleges visszautalásáról;
- az Egyesület Szervezeti és Működési Szabályzatának (SZMSZ) jóváhagyása, javaslattétel annak módosítására
- mindazon kérdésben való döntés, amelyet jogszabály vagy az Alapszabály az Elnökség hatáskörébe utal.

A Felügyelő Bizottság feladatköre:

- A Felügyelő Bizottság feladata az egyesületi szervek, valamint a jogszabályok, az Alapszabály és az egyesületi határozatok végrehajtásának, betartásának ellenőrzése.

Munkaszervezet, munkaszervezet-vezető feladata feladatköre:

- A Munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda.
- A Munkaszervezet munkáját az iroda vezetőjeként a Munkaszervezet vezető irányítja.
- A Munkaszervezet vezető felett a munkáltatói jogok közül a munkaviszony létesítés és a munkaviszony megszüntetés joga az Elnökség hatáskörébe tartozik. Az egyéb munkáltatói jogokat az Elnök gyakorolja.
- A Munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony keretében látják el. A munkáltatói jogkört felettük a Munkaszervezet vezető gyakorolja.

A Munkaszervezet vezető:

- gondoskodik a Munkaszervezet vezetéséről;
- gyakorolja a munkáltatói jogokat a Munkaszervezet dolgozói vonatkozásában;
- eljár és dönt a Közgyűlés és az Elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben;
- gondoskodik az Egyesület nyilvántartásainak vezetéséről;
- gondoskodik a mindenkori hatályos vidékfejlesztési támogatásról szóló uniós rendelet intézkedéseinek végrehajtása érdekében, a vidékfejlesztésért felelős minisztérium illetékes szerveinek útmutatásával összhangban az Egyesület Szervezeti és Működési Szabályzatának (SZMSZ) elkészítéséről, javaslatot tesz annak módosítására;
- az Elnök vagy az Alelnökök akadályoztatása estén a bankszámla felett a nem akadályoztatott vezető tisztségviselővel együttesen rendelkezhet.

A Tagság

A tagsági viszony az Elnökséghez intézett írásbeli belépési nyilatkozat Elnökség általi elfogadásával keletkezik. A belépési nyilatkozathoz minden esetben csatolni kell két egyesületi tag írásos ajánlását is.

A jogi személy és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek képviselőik útján járnak el. A felvételtől az egyesületi érdek figyelembevételével az Elnökség dönt. Az Egyesület tagjai lehetnek azok a természetes személyek, jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek, akik (amelyek) írásbeli belépési nyilatkozattal az Egyesület Alapszabályát elfogadják, az Egyesület tevékenységét, feladatai megvalósítását anyagilag és erkölcsileg lehetőségeikhez mérten támogatják, valamint meghatározott tagsági díjat fizetnek és felvételüket kérik. A HACS munkáját a tagok és partnerek tagdíjjal, pártolói tagdíjjal, adománnyal és önkéntes munkával segíthetik. Az Egyesület tagjai a következők:

39M Lövészegyesület	Martonvásári Fúvószenesi Egyesület
A3 Építész Kft.	Martonvásári Gyermekkert Alapítvány
Alcsútdoboz Község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete	Martonvásári Kulturális Egyesület
Alcsútdoboz Község Önkormányzata	Martonvásári Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Arton 2004 Bt.	Martonvásári Tehetséggyógyító Alapítvány
Baracska Község Önkormányzata	Miklósi Tibor
Bicske Város Önkormányzata	MOLITOR NAVIS Kft.
Bicskei Mezőgazdasági Zrt.	Nagy Árpád egyéni vállalkozó
Champex Kft.	NAVÁL Bt.
Csabdi Község Önkormányzata	Óbarok Község Önkormányzata
Csíz Sajtműhely Kft.	PE-PA-SZÁM Kft.
Együtt-Értük Alapítvány	Ráckeresztúr Község Önkormányzata
ER-10 Press Bt.	Református Rehabilitációs Alapítvány
Ercsi Város Önkormányzata	Rental Assistance Kft.
Etyek Község Önkormányzata	Rókusfalvy Birtok Kft.
Etyeki Borút Egyesület	Szabó Dániel
FATEV Egyesület	Szászszorszép Alapítvány
Felcsút Község Önkormányzata	Szebb Vidékért Nonprofit Kft.
Ferenczi-Konrád Krisztina	SZEVASZ Alapítvány
Gyúró Község Önkormányzata	Tabajd Község Önkormányzata
Halász Ferenc	Tabajdi Református Egyházközség
Hangistálló Nonprofit Közhasznú Kft.	Tordas Község Önkormányzata
Itthon Van Otthon Szolgáltató Nonprofit Kft.	Tóth Erika
Jorma Kft.	Vabrik és Fia Kft.
Kajászó Község Önkormányzata	Vál Község Önkormányzata
Konrád Gábor	Vértessécsényi Sport és Kulturális Közhasznú Egyesület
Konrád Manufaktúra Kft.	Vértessécsényi Község Önkormányzat
Magyar Piac Szövetkezet	Völgyvidéki Értéktörző Kulturális Alkotói Egyesület (VÉKA)
Mány Község Önkormányzata	Zsohár Melinda
Martonvásár Város Önkormányzata	

Az értékelés, kiválasztás folyamata

Célszerű a folyamatos pályázatadás lehetőségét meghagyni és havonta 1 szakaszhatár napot beiktatni. A pályázatok értékelése így folyamatos, egy-egy HBB ülést követően rögtön lehet folytatni az addig beérkezett és átforgatott pályázatok értékelésével a munkát. A kérelemkezelést a távmunkában dolgozó pályázati ügyintéző végzi. A pályázati ügyintéző egy-egy problémás pályázat esetén tanácsot kér a munkaszervezet dolgozóitól, illetve a Fejér Megyei Kormányhivatal kapcsolattartójától. A pályázatok tartalmi értékelését a vidékfejlesztési projektmenedzser végzi. A pályázati ügyintéző által kiszámított támogatási összegek és a vidékfejlesztési projektmenedzser által javasolt pontszámok

alapján a Helyi Bíráló Bizottság részére a munkaszervezet vezető állítja össze a tájékoztató anyagot a pályázatokról, majd a HBB ülés alapján ő írja meg a jegyzőkönyvet és tölti fel az IER felületre.

A Helyi Bíráló Bizottság

2023-2027 között a közgyűlés által megválasztott Helyi Bíráló Bizottság (HBB) 6 tagból és 6 póttagból fog állni a HACS tervei szerint. A 12 tagból 10 fő várhatóan az egyesület elnökségi tagjai lesznek, és plusz 2 fő 41 évet be nem töltött egyesületi tagot választ még a közgyűlés ahhoz, hogy az előírt feltételeket teljesüljenek minden HBB ülés alkalmával. A HBB tervezett működési elvei:

- A HBB határozatképes, ha
 - a HBB tagok legalább 50 %-a jelen van; és
 - ha a HBB ülésen és a döntések meghozatalakor egyik szféra sem rendelkezik a szavazatok 49%-át meghaladó hányaddal;
- a HBB határozatképességét az ülés teljes időtartama alatt fenn kell tartani;
- a HBB ülésén meghatalmazott útján történő képviselőre nincs lehetőség;
- minden HBB tag 1 szavazattal rendelkezik;
- a HBB ülésén tanácskozási joggal részt vesz a munkaszervezet legalább egy képviselője, aki szavazati joggal nem rendelkezik, viszont érvényes összeférhetlenségi és titoktartási nyilatkozattal rendelkezik;
- ha HACS munkaszervezete szakértőt kért fel, a szakértő az ülésen tanácskozási joggal vehet részt;
- a HBB ülése zárt.

A Helyi Bíráló Bizottság feladata

- a HBB tagjai előzetesen áttekintik a HACS munkaszervezete által megküldött értékelési és pontozási javaslatot, illetve az elutasításra javasolt támogatási kérelmeket;
- a HBB tagjai ülés keretében tárgyalják meg a HACS munkaszervezete által összeállított értékelési és pontozási javaslatot, továbbá az elutasításra javasolt kérelmek indokolásának megalapozottságát;
- a HBB feladata a beérkező helyi támogatási kérelmekről döntési javaslat összeállítása és a helyi támogatási kérelmek pontozásának megállapítása, valamint ezen dokumentumok továbbítása a HACS részére, azzal, hogy a HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek – helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti – sorrendje alapján tesz, feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat;
- szakértőt – tanácskozási joggal – meghívhat a HBB ülésére.

A kiválasztás szempontrendszere

- a HBB tagok minden helyi támogatási kérelemről külön-külön döntési javaslatot készítenek (támogathatóság esetén a pontszám megállapítása, elutasítás esetén a pontszám megállapítása, és annak szakmai alátámasztása). A HBB köteles részletes indokolást készíteni, ha a helyi támogatási kérelmet elutasítani javasolja;
- a pontozás alapján a HBB a döntési javaslatairól döntési rangsort állít fel. A HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek – helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti – sorrendje alapján tesz;
- a rangsor alapján és a rendelkezésre álló források és a támogatási igények egybevetése mellett a HBB meghatározza a támogatni javasolt helyi támogatási kérelmek körét (döntési rangsor), amelyet részletes szakmai indokolással és a megállapított pontozással lát el;
- a döntési javaslatokról összeállított döntési rangsort továbbítja a HACS részére;

- a HBB üléseiről a jegyzőkönyvvezető jegyzőkönyvet készít. Az elkészült jegyzőkönyvet és a határozatok kivonatát az IH részére az adott helyi felhíváshoz kapcsolódó utolsó ülést követő 30 napon belül megküldi.

2. melléklet A VVK HFS kapcsolódása a KAP ST specifikus és átfogó céljaihoz

A LEADER és beavatkozási logikája a Völgy Vidék térségben

A LEADER a VVK HFS támogatásán keresztül a KAP ST SO8 célkitűzése vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A stratégia SWOT elemzése erősségeként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és programvégrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást (E8) biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja (8.2.1.). E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata, amely Magyarország vidéki térségét teljes mértékben lefedi.

A SWOT elemzésben erősségeként szerepel az is, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségeként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának, a léptékhez képest, magas adminisztratív terheit (GY15). A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja (8.2.2.). E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER a VVK HFS megvalósításán keresztül is.

A lehetőségek között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és a KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködések (8.2.3.). Helyben ezt külön intézkedés szolgálja a VVK HFS-ben.

A LEADER beavatkozás tematikus fókuszát a KAP ST orientációs jelleggel határozza meg. A helyi közösségek a HFS keretén belül tervezik meg az adott területre vonatkozó prioritást élvező beavatkozásokat. Az Irányító Hatóság ösztönözheti bizonyos területek hangsúlyosabb szerepeltetését (pl. tudásátadással, kiegészítő források megteremtésével), illetve kereteket határozhat meg. A korábbi évek kialakult gyakorlata szerint a LEADER HACS-ok a fejlesztési forrásaik legalább 50%-át gazdaságfejlesztésre fordították. Ez az arány a Völgy Vidék térség estében mindvégig jóval magasabb volt (> 60%). E gyakorlat folytatását támasztja alá a SWOT elemzés GY2 pontja és az erre épülő alábbi főszükséglet: „A népességfogyás mérséklése és a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével”. A gazdaságfejlesztési fókusz erősítésével a korábbi időszak tapasztalatai alapján a LEADER (a rendelkezésre álló forrás mértékével összhangban) hozzájárulhat az önfoglalkoztatáshoz és a munkahelyteremtéshez a vidéki térségekben. Ez a cél összhangban áll az Európai Unió vidéki térségei hosszú távú jövőképeinek sikeres, vagy virágzó vidéki térségre vonatkozó céljával, a vállalkozások számára vonzó gazdasági tér kialakításával. A VVK HFS ehhez a célhoz továbbra is jelentősebb mértékben kíván hozzájárulni.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei (GY11). Erre reagál a 8.3.2 szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER HFS-ek fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását, amelyet a VVK HFS is kiemelten kezel.

A KAP ST szerinti R.38 LEADER-lefedettség indikátor (A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya) a Bizottsági előírás szerint kifejezetten a LEADER beavatkozáshoz kapcsolható. A teljes vidéki népesség számához (3.829.472 fő) viszonyítva a helyi fejlesztési stratégiával várhatóan érintett vidéki népesség (3.789.920 fő) aránya elérheti a 98,97%-ot. A LEADER tehát közel teljes mértékben lefedi azt a vidéki térséget Magyarországon (10 ezer fő alatti népességgel bíró települések, illetve 10 ezer fő feletti lakossággal rendelkező tanyás települések külterületei), amelynek fejlesztésére hivatott.

A LEADER program által biztosított foglalkoztatás intenzíven hozzájárul majd a munkavállalási célú elvándorlás csökkentésén belül a nők foglalkoztatási környezetének fejlesztéséhez a vidéki térségekben, így a Völgy Vidéken is. Különösen a kisebb településeken (8.1.1), illetve javítja a mikrovállalkozások (8.1.2) jövedelmezőségét, valamint érdemi előrehaladást mutat a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása és a megújuló energia hasznosítása terén (8.1.6) is. A vidéki területeken megvalósuló helyi fejlesztéseket minden tekintetben támogatja: emberi erőforrást biztosít a fejlesztéspolitikai programok megvalósítására (8.2.1). A LEADER forrást biztosít az életminőséget javító helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztéséhez (8.3.2), illetve a társadalmi befogadás és felzárkózás érdekében a szegregáció csökkentéséhez és a romák felzárkóztatási programjaihoz (8.4.2). A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása érdekében hozzájárul az erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növeléséhez, a jövedelmezőség javításához (8.6.1.).

A VVK HFS 2023-2027 kapcsolódása a KAP ST specifikus és átfogó célkitűzéseivel

KAP ST specifikus és átfogó célkitűzései	Völgy Vidék Közösség HFS kapcsolódása a specifikus és átfogó célkitűzésekhez
SO1 – A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából	
SO2 – A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció	
SO3 – A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban	

SO4 – Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez	
SO5 - A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével	
SO6 - Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése	
SO7 – A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és a termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben	
SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve	LEADER program megvalósítása
SO9 - Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén	
XCO - Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés	Együttműködés az AKIS koordinációs szervezettel és a Vidék- és térségfejlesztést támogató egységgel.

A HFS szervesen kapcsolódik a KAP Stratégiai Terv SO8 célkitűzéséhez az alábbiak szerint: az „SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.” célkitűzés

Kapcsolódás az „SO8.1.1 Erősségek” felsorolt pontjaihoz:

KAP ST - SO8.1.1 Erősségek	Völgy Vidék Közösség HFS - Erősségek
E.1. Foglalkoztatási ráta növekedése a jellemzően vidéki térségekben mind a 15–64, mind a 20–64 éves korosztályokban E.2. Foglalkoztatási létszám növekedése a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban E.3. LEADER és más helyi együttműködési jó gyakorlatok, a helyi akciócsoportok helyismerete, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalata és kapcsolatrendszere E.4. Erdősített, illetve faültetvényvel hasznosított terület folyamatos növekedése, növekvő élőfa-készlet	E.1. Foglalkoztatási ráta növekedése (2014-2020 VP időszakok tekintetében) Fejér megyében E.2. A foglalkoztatottak számának növekedése (2014-2020 VP időszakok tekintetében) E.3. LEADER és más helyi együttműködési jó gyakorlatok, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalata és kapcsolatrendszere

<p>E.5. Fakészletek – bár jelentős eltérésekkel – az ország egész területén a települések közelében racionális szállítási távolságon belül hozzáférhető</p> <p>E.6. Vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott LEADER forrás rendelkezésre állása</p> <p>E.7. Helyi fejlesztések egymásra épülésének fokozódása és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére</p> <p>E.8. Az erdészeti szaporítóanyag-termelés képes kielégíteni a hazai klimatikus előrejelzéseknek is megfelelő szükségleteket</p>	<p>E.6. Vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott LEADER forrás rendelkezésre állása</p> <p>E.7. Helyi fejlesztések egymásra épülésének fokozódása és a Völgy Vidék Közösség humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére.</p>
--	--

Kapcsolódás az „SO8.1.2 Gyengeségek” felsorolt pontjaihoz:

KAP ST – SO8.1.2 Gyengeségek	Völgy Vidék Közösség – HFS Gyengeségek
<p>Gy.1. Nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól [SO8/1.1.]</p> <p>Gy.2. Jövedelmek növekedése ellenére továbbra is jelentős különbségek fennállása a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között) [SO8/4.2.]</p> <p>Gy.3. Növekvő, de továbbra is alacsony munkatermelékenység</p> <p>Gy.4. Népszégyfogyás, különösen a vidéki térségekben [SO8/1.3.]</p> <p>Gy.5. Munkavállalási célú elvándorlás [SO8/1.2.]</p> <p>Gy.6. Erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitétség [SO8/6.1.]</p> <p>Gy.7. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban vállalkozás szintű hatékonysági hiányosságok [SO8/6.1.] SO8/6.2]</p> <p>Gy.8. Magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés fejletlensége [SO6/3.3.] [SO8/6.1.]</p> <p>Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek [SO8/3.1][[SO8/3.2]</p> <p>Gy.12. Csatornázottság alacsony aránya a községekben</p> <p>Gy.13. Aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal [SO8/4.1.]</p> <p>Gy.14. Kiegészítő turisztikai lehetőségek korlátai kistermelők részére [SO8/1.5.]</p> <p>Gy.15. LEADER források korlátossága, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terhei [SO8/2.3.]</p> <p>Gy.16. A magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok [SO8/1.5.] SO8/6.1.</p> <p>Gy.17. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása fejletlen [SO8/5.1.]</p> <p>Gy.18. Tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő, programokon átívelő komplex megoldások hiánya [SO8/1.4.]</p> <p>Gy.19. A veszélyeztetett társadalmi csoportok (romák, munkanélküliek, alacsony iskolai végzettségűek) szegénységnek, illetve társadalmi kirekesztettségnek való kitétsége továbbra is magas</p>	<p>Gy.1. Nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól</p> <p>Gy.2. Jövedelmek növekedése ellenére továbbra is jelentős különbségek fennállása a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között)</p> <p>Gy.10. Szálláshelykapacitások csökkenése a vidéki térségekben</p> <p>Gy.11. A vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei</p> <p>Gy.14. Kiegészítő turisztikai lehetőségek korlátai kistermelők részére</p> <p>Gy.15. LEADER források korlátossága, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terhei</p> <p>Gy.17. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása fejletlen</p>

Kapcsolódás az „SO8.1.3 Lehetőségek” alábbi pontjaihoz:

KAP ST - SO8.1.3 Lehetőségek	Völgy Vidék Közösség -HFS Lehetőségek
<p>L.1. Vállalkozások munkatermelékenységet javító fejlesztése</p> <p>L.2. Biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez</p> <p>L.3. Biomassza-alapú gazdaság értékláncainak fejlesztése az alapanyag-termelés vegyipari és biotechnológia célú feldolgozással történő kiegészítésével</p> <p>L.4. Biomassza-alapú gazdaság munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben [SO8/5.1]</p> <p>L.5. Erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak fenntartása</p> <p>L.6. Az erdőgazdálkodás változatosabb bekapcsolása a lokális biogazdaságba, az „energia-közösségekben” a BAT technológiák alkalmazásával új funkciók és bevételi források megtalálása</p> <p>L.7. Belföldi turizmus, azon belül is az agro- és ökoturizmus iránti érdeklődés növekedése</p> <p>L.8. Komplex, több alapból gazdálkodó vidékfejlesztési programok indítása</p> <p>L.9. Vidék-város együttműködésének megerősítése</p> <p>L.10. IKT lehetőségek széles körű elérhetőségének növekedése</p> <p>L.11. Erdőgazdálkodó és erdészeti kivitelező szolgáltató vállalkozások hatékonyságának növelése</p> <p>L.12. REL típusú együttműködések terjedése</p> <p>L.13. Tudatos ágazati munkaerőutánpótlás a potenciális belépő tanulók gyakorlati képzésének megszervezésével</p> <p>L.14. KAP ST-n kívüli, vidékfejlesztési célú vagy azt kiegészítő hazai és EU-s programok, stratégiák, szinergia a programok között összetett problémák (pl. szegénység) kezelése terén [SO8/4.2]</p> <p>L.15. Potenciális munkaerő-tartalék munkaerőpiaci integrációja</p> <p>L.16. Helyhez kötött, széles sávú internet lefedettség növekedése az internettel rendelkező háztartások között</p> <p>L.17. Közlekedési infrastruktúra egyes elemeinek javulása (pl. növekvő autópályahossz)</p> <p>L.18. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhelykapacitás</p>	<p>L.1. Vállalkozások munkatermelékenységet javító fejlesztése</p> <p>L.2. Biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez</p> <p>L.7. Belföldi turizmus, azon belül is az agro- és ökoturizmus iránti érdeklődés növekedése</p> <p>L.8. Komplex, több alapból gazdálkodó vidékfejlesztési programok indítása</p> <p>L.9. Vidék-város együttműködésének megerősítése</p> <p>L.10. IKT lehetőségek széles körű elérhetőségének növekedése</p> <p>L.12. REL típusú együttműködések terjedése</p> <p>L.13. Tudatos ágazati munkaerőutánpótlás a potenciális belépő tanulók gyakorlati képzésének megszervezésével</p> <p>L.14. KAP ST-n kívüli, vidékfejlesztési célú vagy azt kiegészítő hazai és EU-s programok, stratégiák, szinergia a programok között összetett problémák (pl. szegénység) kezelése terén</p> <p>L.15. Potenciális munkaerő-tartalék munkaerőpiaci integrációja</p> <p>L.16. Helyhez kötött, széles sávú internet lefedettség növekedése az internettel rendelkező háztartások között</p> <p>L.17. Közlekedési infrastruktúra egyes elemeinek javulása (pl. növekvő autópályahossz)</p>

Kapcsolódás az „SO8.1.4 Fenygetések” alábbi pontjaihoz:

KAP ST SO8.1.4 Fenygetések	Völgy Vidék Község – HFS - Fenygetések
<p>F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának további csökkenése [SO8/1.3.]</p> <p>F.2. A népesség előregedő korszerkezete veszélyezteti a fogyasztásból adódó gazdasági növekedés további bővülését [SO8/1.3.]</p> <p>F.3. Foglalkoztatás további bővítésének kimerülő tartalékai [SO8/1.4.]</p> <p>F.4. Az erdőgazdálkodási kitermelésben a tűzifa magas aránya fenntartja az ágazat sérülékenységét [SO6/3.3.] [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]</p> <p>F.5. Helyi alapszintű egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés romlása (pl. betöltetlen háziorvosi és védőnői körzetek számának növekedése) [SO8/4.1.]</p> <p>F.6. A fát helyettesítő termékek elterjedésének hazai és nemzetközi térnyerése [SO4/5.1.]</p> <p>F.7. Biomassza-alapú gazdasági stratégia és cselekvési terv hiánya [SO8/5.1.]</p> <p>F.8. Biomassza alapú energiatermelés kibocsátási határértékeinek, illetve a teljes életciklus GHG-mérleg számításának fokozottabb előtérbe kerülése [SO8/5.1.]</p> <p>F.9. Elaprózott gazdálkodási viszonyok és a munkaerőhiány tartós fennmaradása az erdőgazdálkodás esetében [SO8/1.2.] [SO8/1.5.]</p> <p>F.10. Megújuló energiafelhasználás céljából létesített energiaültetvények túlzott térnyerése, ezáltal inváziós fajok terjedésének elősegítése [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]</p> <p>F.11. Roma-felzárkóztatási programok eredményei nem eléggé kézzelfoghatóak [SO8/4.2.]</p> <p>F.12. LEADER HACS-ok egy részénél rendelkezésre álló humán erőforrás további erodálódása [SO8/2.1.] [SO8/2.2.]</p>	<p>F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának további csökkenése</p> <p>F.3. Foglalkoztatás további bővítésének kimerülő tartalékai</p> <p>F.11. Roma-felzárkóztatási programok eredményei nem eléggé kézzelfoghatóak</p> <p>F.12. LEADER HACS-ok egy részénél rendelkezésre álló humán erőforrás további erodálódása</p>

Kapcsolódás az SO8-ban azonosított alábbi szükségletekhez:

KAP ST – SO8 szükségletek			Völgy Vidék Község – HFS szükségletek		
Kódszám	Cím	Priorizálás	Kódszám	Cím	Priorizálás
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem gazdálkodóknak	a 2	1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem gazdálkodóknak	a 2
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, 2 több lábon álló vidéki		7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, 2 több lábon álló vidéki	

	vállalkozások kialakítása céljából			vállalkozások kialakítása céljából		
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1		8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1
8.1.2	Vidéki mikroállalkozások jövedelmezőségének javítása	1		8.1.2	Vidéki mikroállalkozások jövedelmezőségének javítása	1
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2		8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1		8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítővel	1		8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítővel	1
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2		8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1		8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1		8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3		8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3		8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi,	3				

	egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal					
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3		8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3		8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2		8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2		8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2		CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2
				CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2

Kapcsolódás az SO8 célkitűzés beavatkozási logikájához:

KAP ST – Beavatkozási logika	Völgy Vidék HFS – Beavatkozási logika
Beavatkozás kódja és neve	Beavatkozás kódja és neve
DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	9.1.1. Mikrovállalkozások energetikai és eszközfejlesztése
SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása	Mezőgazdasági termékek értéknövelése
RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése
RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja
RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	
RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	

RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	
RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	9.1.2. A szabadidő-gazdaság fejlesztése
RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	
RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	
RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	
RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	
RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	
RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	9.1.3. Közösségi programok, táborok megvalósítása
RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	9.1.4. Térségi együttműködések támogatása
RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)
	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

1. *Főszükséglet:* A munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők jövedelem eloszlásának és életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével

8.1.2 Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása

A SWOT elemzés megállapította, hogy a turisztika és biomassza-alapú gazdaság kiemelt forrása lehet a vállalkozások fejlesztésének és a foglalkoztatás bővítésnek a vidéki térségekben (L.4.) (L.7.). A 2014-2020-as időszakban a HFS keretéből jelentős számú támogatási kérelem szolgálta a nem mezőgazdasági és élelmiszeripari vidéki mikrovállalkozások fejlesztését. Mivel a HFS-ek a helyi szükségletre alapoznak, amennyiben a rendelkezésre álló forrás és feltételek lehetővé teszik, továbbra is várható a LEADER hozzájárulása e szükséglet kielégítéséhez. Továbbá, a GINOP Plusz-1.2.2-22 pályázati felhívás jelentős mértékben hozzájárulhat e szükséglet kielégítéséhez a szabad vállalkozói zónákba eső, vagy azon kívüli 5000 főt meg nem haladó települések mikrovállalkozói számára nyújtott támogatási lehetőséggel. A LEADER HFS-ben ezt figyelembevéve, a programok közötti szinergiát helyi szinten kialakítva kell meghatározni a gazdaságfejlesztést szolgáló beavatkozásokat.

Tervezett beavatkozások:

9.1.1. Mikrovállalkozások energetikai és eszközfejlesztése

- LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

2. *Főszükséglet:* Helyi együttműködések támogatása a vidéki területeken

8.2.1 Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására

A SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER helyi akciócsoportok (a továbbiakban HACS) hálózatát, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és programvégrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez (E8). Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). A fent említett humán erőforrás megtartását elsősorban a LEADER beavatkozás működésre és animációra fordítható forrása biztosíthatja.

Tervezett beavatkozások:

9.1.3. Közösségi programok, táborok megvalósítása

- LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
- KAP-on kívüli tevékenység

8.2.2 Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések

A SWOT elemzés megállapította, hogy infrastruktúra és szolgáltatás kapcsán továbbra is jelentős az elmaradás a vidéki térségek településein (Gy.11.) (Gy.13.) (F.5.). Az előző programban megkezdett fejlesztések folytatása és bővítése szükséges, a vidéki terek életminőségének javítása érdekében (L.8) (L.9) (L.15). A GYELV elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit (GY15). A helyi/térségi igényekhez igazodó fejlesztések megvalósulásához elsősorban a LEADER és az együttműködést szolgáló beavatkozások járulhatnak hozzá.

Tervezett beavatkozások:

9.1.2. A szabadidő-gazdaság fejlesztése

- Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)
- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért (SO3, SO7)
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (SO9, CCO)
- LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
- KAP-on kívüli tevékenység

8.2.3 A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések

A SWOT elemzés lehetőségei között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködések. A 2020-as LEADER értékelés tanulsága szerint a HACS-ok több mint fele részt vett más OP-kból finanszírozott projektek megvalósításában. Ennek a tevékenységnek az általános gyakorlattá válásához hatékony eszköz lehet a HACS-ok számára más OP-kból dedikált források és az ezek hatékony felhasználásához szükséges kapacitásfejlesztés biztosítása.

Tervezett beavatkozások:

9.1.2. A szabadidő-gazdaság fejlesztése

- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)
- LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (SO9, CCO)
- KAP-on kívüli tevékenység

3. Főszükséglet: Társadalmi befogadás és felzárkóztatás elősegítése a vidéki területeke

8.4.2 Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése

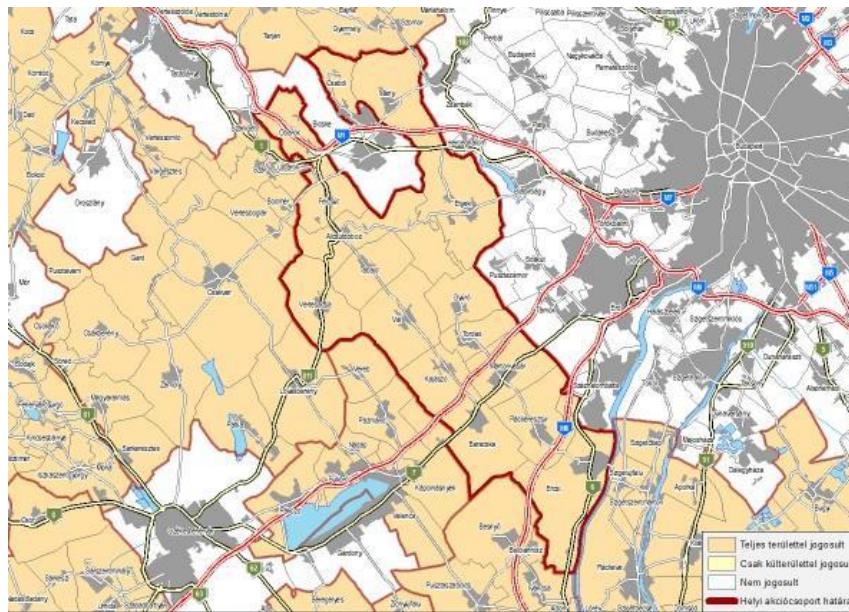
A roma népesség helyzetének javítás a leszakadó települések helyzete javításának egyik legfontosabb eszköze. A SWOT elemzés ugyanakkor kitért arra, hogy a roma felzárkóztatási programok továbbra sem érnek el kézzelfogható eredményeket, ami fenntartja a vidéki roma népesség halmozottan hátrányos helyzetét (Gy.18.) (F.11.). Ugyan a probléma kezelése túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, az elemzés felhívta a figyelmet arra, hogy a vidéki térségeket érintő fejlesztési programok együttesen nagyobb eséllyel tudnak eredményeket elérni a roma felzárkóztatás területén (L.15.). E szükségletre például az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz tartalmaz fejlesztési forrásokat.

Tervezett beavatkozások:

9.1.3. Közösségi programok, táborok megvalósítása

- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért (SO3, SO7)
- LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
- KAP-on kívüli tevékenység

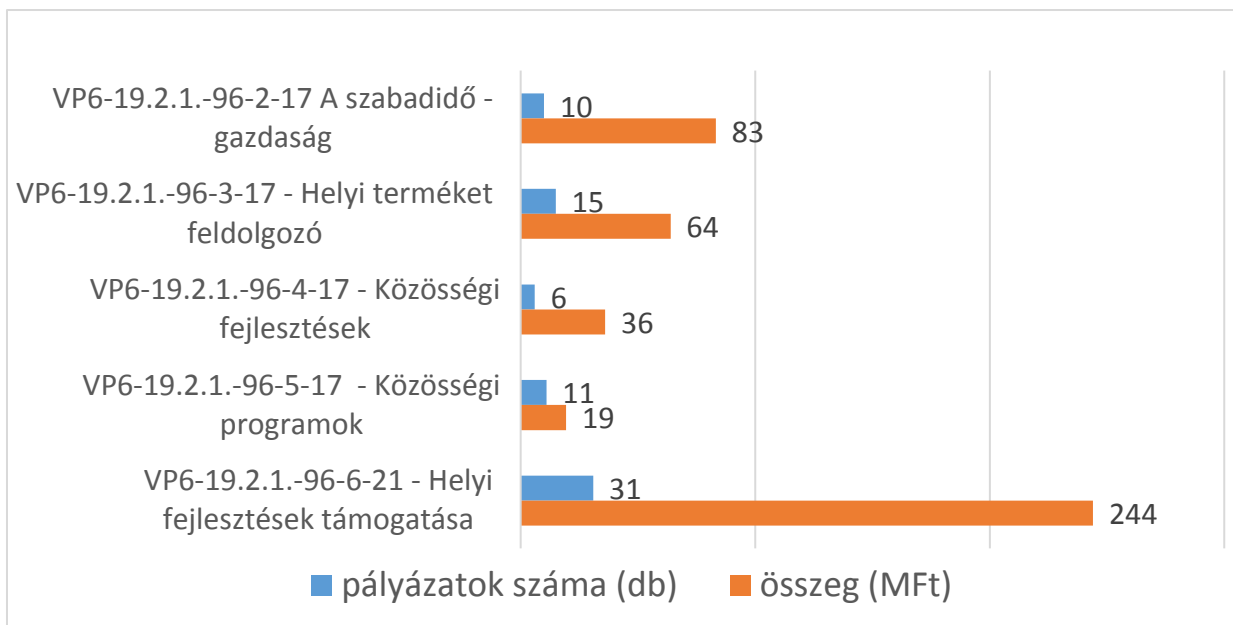
3. melléklet Elemzések kiegészítő ábrái, táblázatai

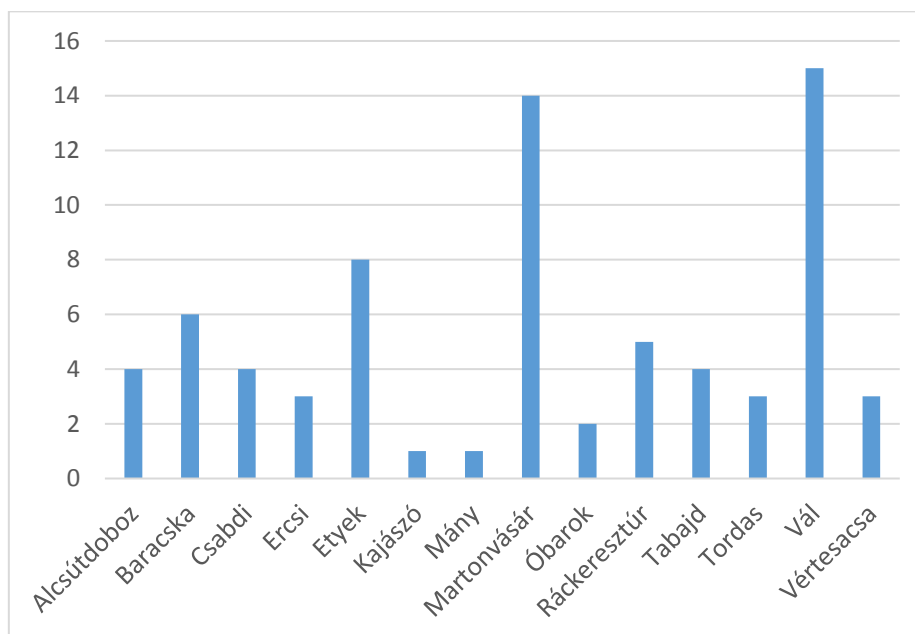
1. ábra: A Völgy Vidék térséget alkotó települések.
Forrás: Völgy Vidék HFS 2014-2020, KSH TEIR alapján.

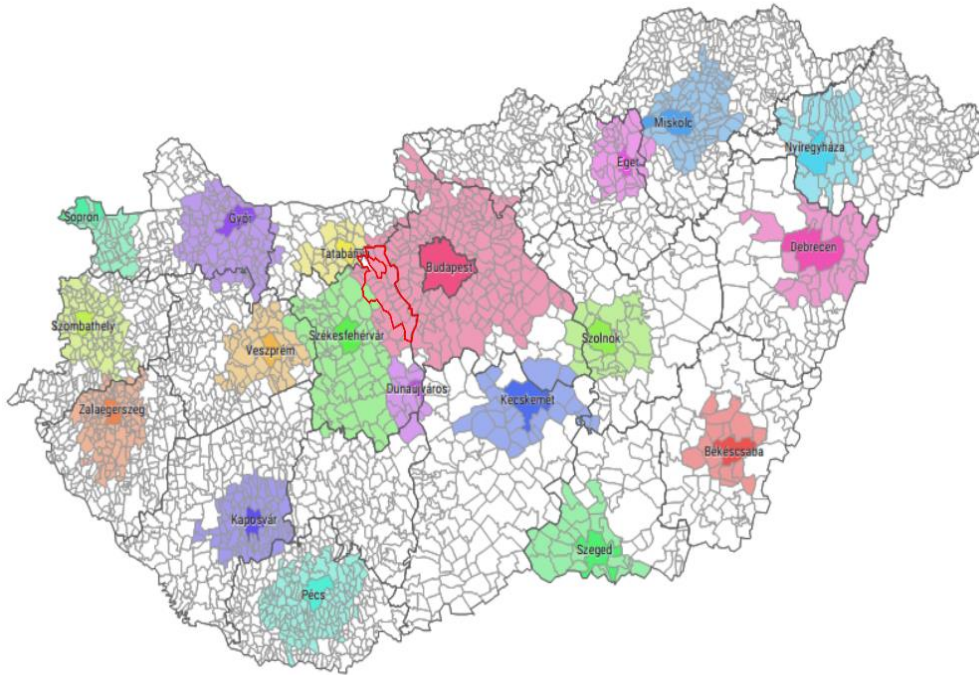
2. ábra: A Völgy Vidék térség lakónépességének változása 2011-2021 között.
Forrás: KSH Tájékoztatói adatbázis alapján saját szerkesztés

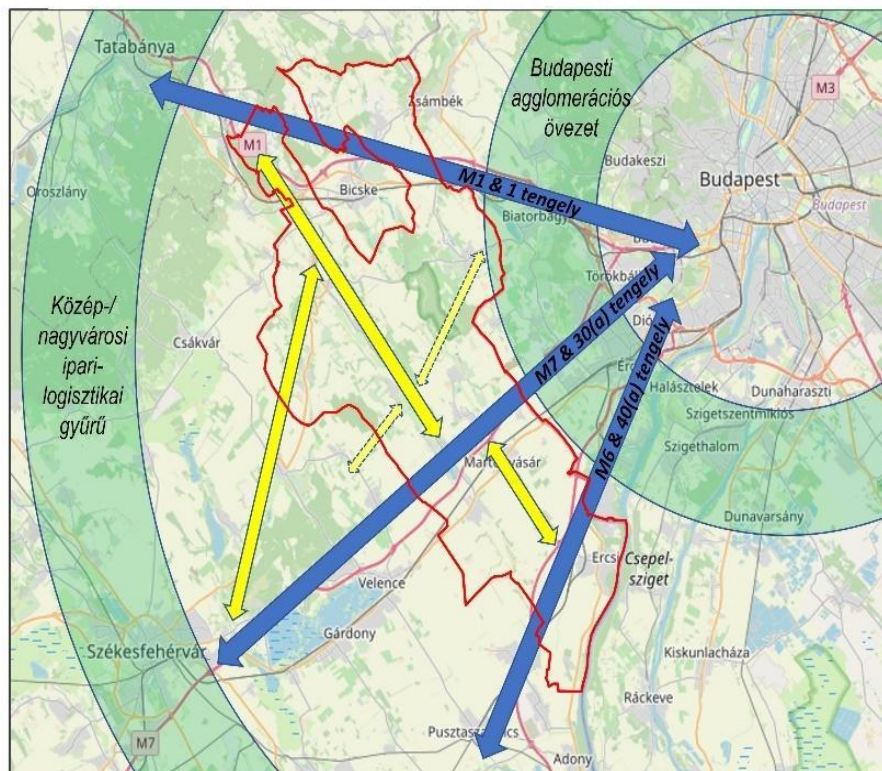
3. ábra: A beérkezett támogatási kérelmek megoszlása a VVK HFS 2014-2020 intézkedéseinek LEADER forrásaira (db, Ft). Forrás: VVK HACs adatok alapján saját szerkesztés

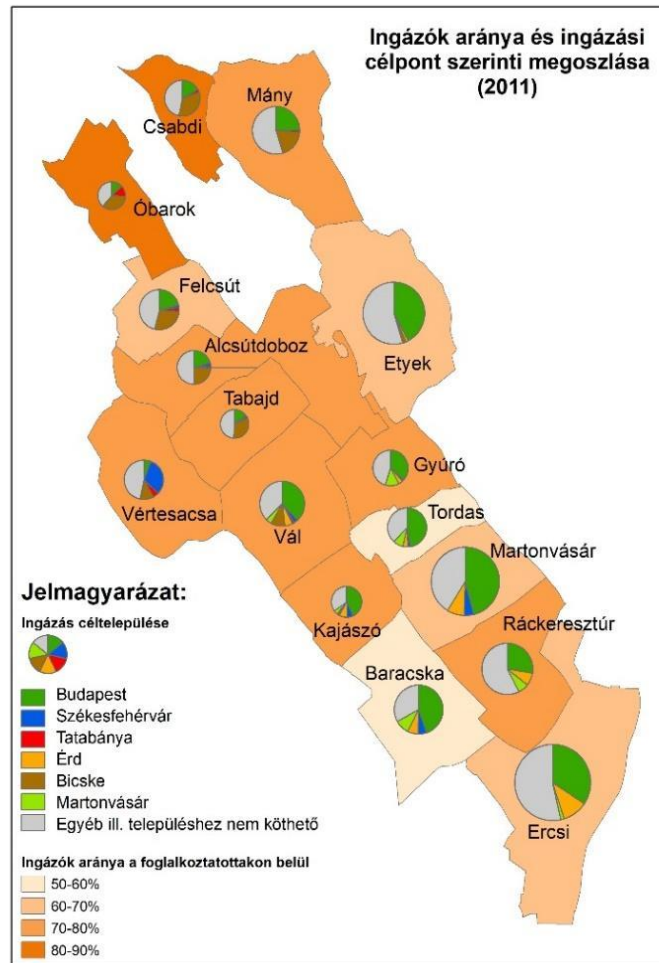
4. ábra: A beérkezett támogatási kérelmek megoszlása településenként (db). Forrás: VVK HACs adatok alapján saját szerkesztés

5. ábra: A Völgy Vidék térség területe Magyarország funkcionális várostérségeinek viszonylatában.
 Forrás: KSH Területi Atlasz, EU Urban Audit alapján

6. ábra: A Völgy Vidék térség térszerkezeti modellje.
 Forrás: saját szerkesztés, alaptérkép: Open Street Map

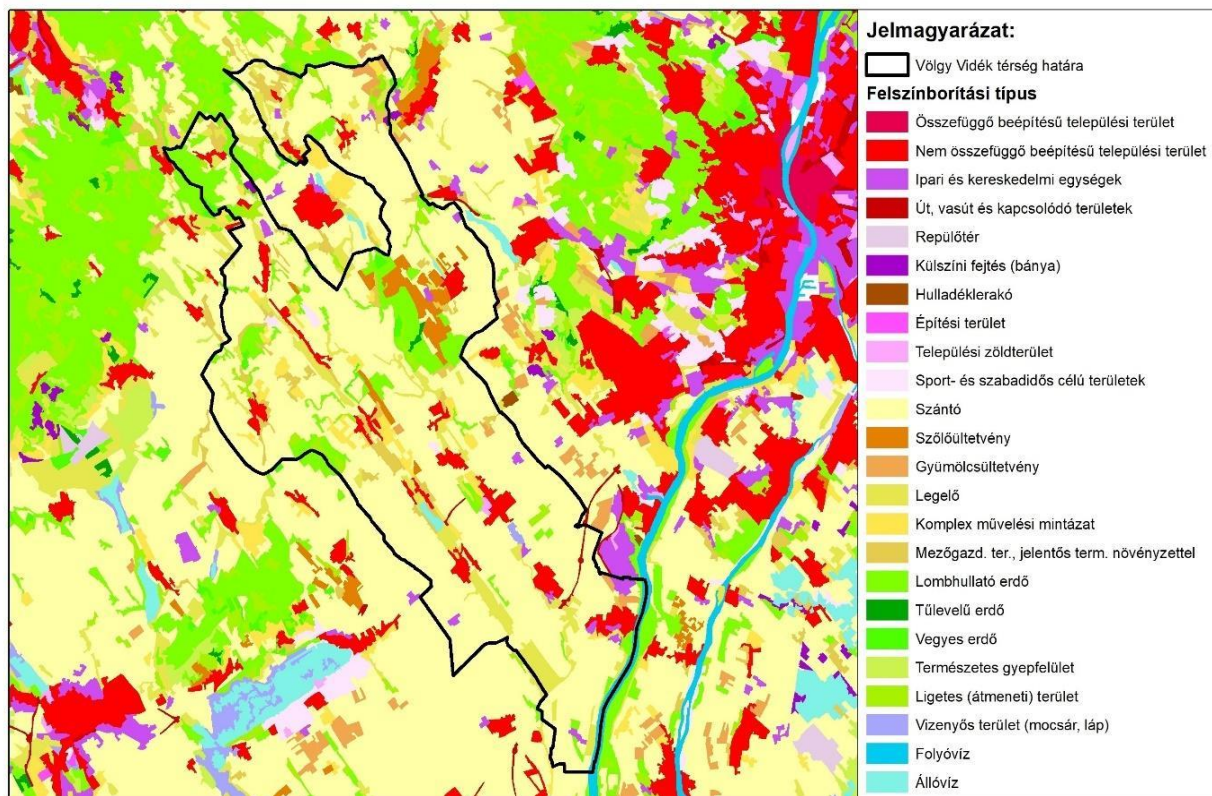
7. ábra: Az ingázók aránya a foglalkoztatottakon belül, illetve az ingázás céltelepülése szerinti megoszlásuk 2011-ben, a Völgy Vidék térség településein. Forrás: KSH Népszámlálás, 2011 alapján saját szerkesztés

A térségi ingázás jellemzőinek ismertetése:

A 2011-es ingázási adatok² szerint a Völgy Vidék térség településein lakó foglalkoztatottak 68,2%-a volt ingázó. A két városi jogállású településen (Ercsin és Martonvásáron) kívül csak két község (Baracska és Tordas) esetében alakult a térségi átlag alatt az ingázók aránya. Ezzel szemben 6 településen a 75%-ot is meghaladta e mutató értéke, közülük Óbarok esetében a 90%-ot közelítette. A Budapestre ingázók aránya (az összes ingázó munkavállalón belül) a térség településeinek felén volt 30% feletti. A Bicskéhez közeli községek esetében alakult jellemzően ez alatt a mutató értéke, ahol a saját járásközpontba való bejárás dominált. A megyeszékhely munkaerő vonzó képessége a Völgy Vidék térség településeire már alig terjedt ki. Vértessacska kivételével semelyik településen nem érte el a 10%-ot a Székesfehérvárra ingázók aránya, onnan azonban az ingázók majdnem 1/3-a talált munkahelyet a megyeszékhelyen. A térség északnyugati részének települései esetében Tatabánya kisebb, a délkeleti részen található települések esetében pedig Érd jelentősebb mértékben gyakorolt vonzerőt a munkavállalókra. A munkaerő napi áramlása szempontjából megemlíthető még Martonvásár lokális vonzereje is, mely azonban a térségen belül csak saját járása településein érvényesül. A térség egyes

² A HFS készítésekor a 2022-es népszámlálás adatai még nem voltak elérhetőek.

településeiről a szomszédos járásközpontokba (Budakeszire, Gárdonyba, Dunaújvárosba) is járnak át foglalkoztatottak.

8. ábra: Felszínborítási (területhasználati) típusok A Völgy Vidék térségben és környékén.
 Forrás: Corine Land Cover 2018. (Copernicus Land Monitorin Service) alapján saját szerkesztés

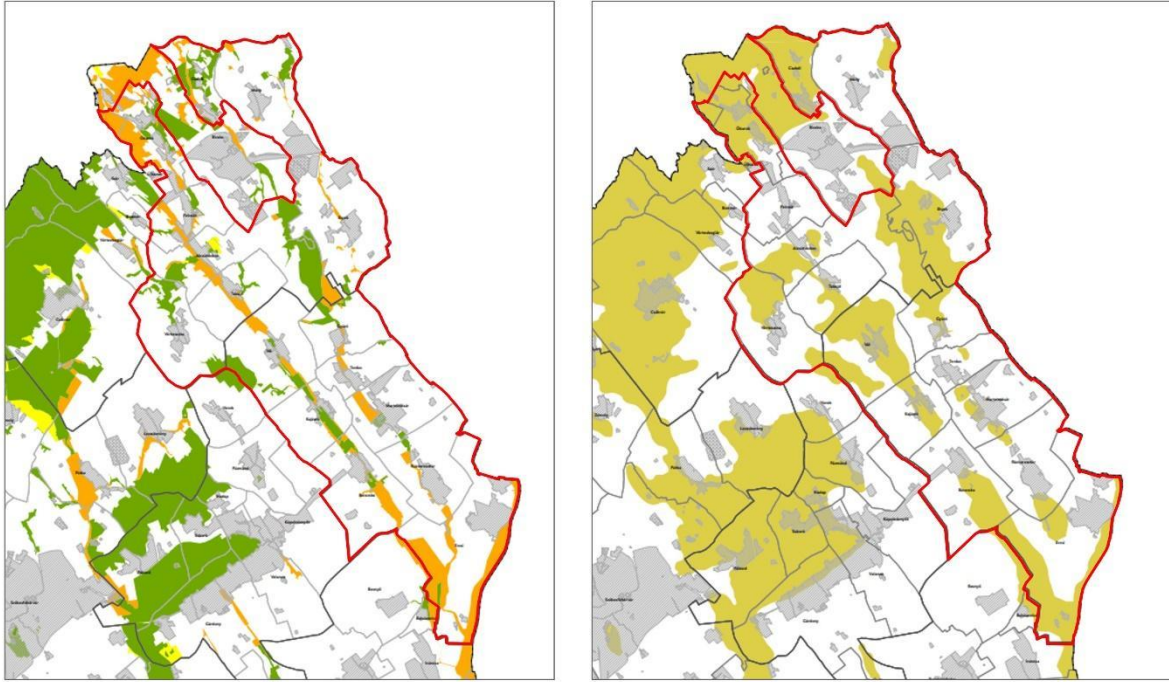
A területhasználat jellemzőinek ismertetése:

A területhasználatot a szántóföldi művelés határozza meg (a Völgy Vidék kb. 2/3 részét szántók foglalják el); a térségi déli részén nagy kiterjedésűek a kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók. Országos összehasonlításban alacsonynak mondható az erdősültség (alig haladja meg a 10%-ot).

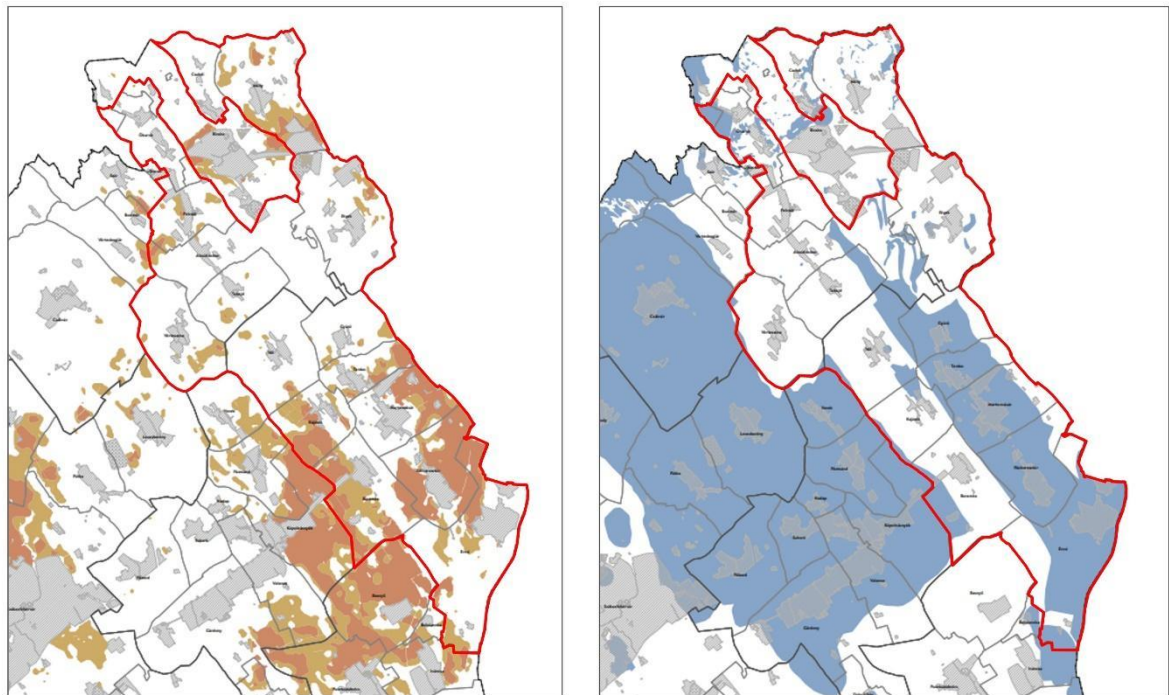
A települések területei (a lakóterületek és a hozzájuk kapcsolódó gazdasági – ipari, kereskedelmi – hasznosítású területek) aránya 6% körüli, tehát viszonylag alacsony.

A csekély kiterjedésű gyepterületek jellemzően a vízfolyások mentén találhatóak, kis kiterjedésük ellenére jelentős táji értékkel bírnak.

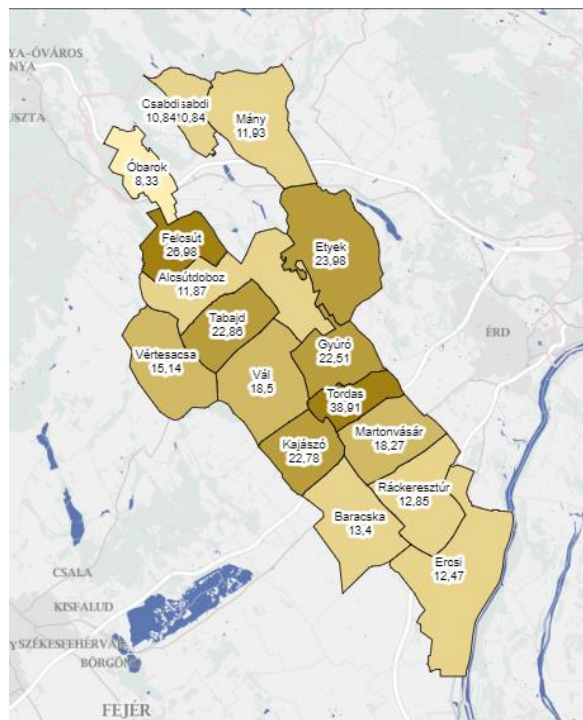
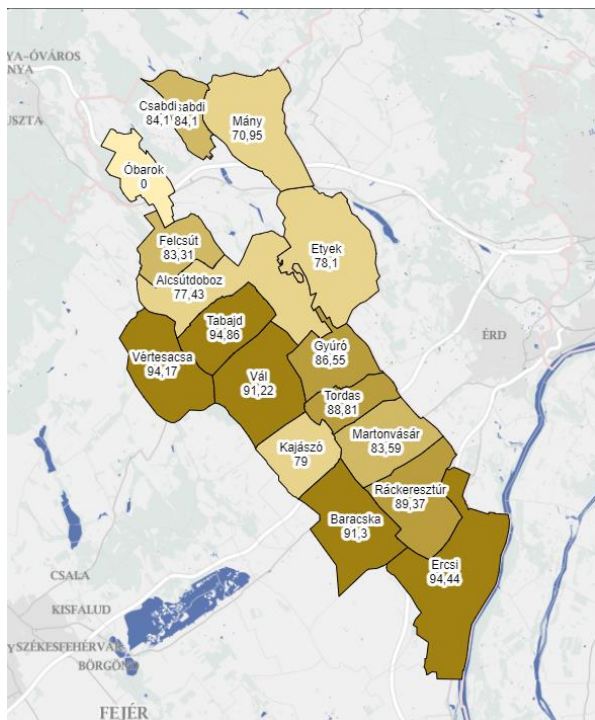
A szőlők, gyümölcsösök összterülete a települési területekhez hasonló kiterjedésű. A szőlőtermő területek jelentős része az Etyek – Budai borvidékhez tartozik. A borvidék 20 településéből 9 található a Völgy Vidék térségben: Alcsútdoboz, Csabdi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Tordas és Vál (valamint tizedikként Bicske). A szőlőültetvények szintén jelentős táji értékkel bírnak.

9. ábra: A) Ökológiai hálózat területeihez tartozó övezetek, illetve B) tájképvédelmi terület övezete a Völgy Vidék térségben és környékén. Forrás: Fejér megye Területrendezési Terve alapján saját szerkesztés

10. ábra: A) Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezetei, illetve B) vízminőség védelmi terület övezete a Völgy Vidék térségben és környékén. Forrás: Fejér megye Területrendezési Terve alapján saját szerkesztés

11. ábra: A) 100 ivóvízvezeték-hálózatba bekötött lakásra jutó, szennyvízgyűjtő-hálózatba bekötött lakás száma 2020-ban, illetve B) a szelektíven elszállított háztartási hulladék aránya 2021-ben a Völgy Vidék településein.
Térkép forrása: TEIR, Települési tervező

A közüemi víz- és csatornahálózat, valamint a lakossági hulladékgyűjtés jellemzőinek ismertetése:

A) A közműöllő zárulása előrehaladott, a 100 db közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakásra jutó közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakás száma a térségben 84,9 (2011-hez képest 3,6 százalékponttal javult), ezzel megközelíti az országos, regionális és megyei értékeket, melyek 86-88 körül alakulnak. A térség középső és déli részein kedvezőbb a mutató értéke, egyes településeken a 95-öt közelíti.

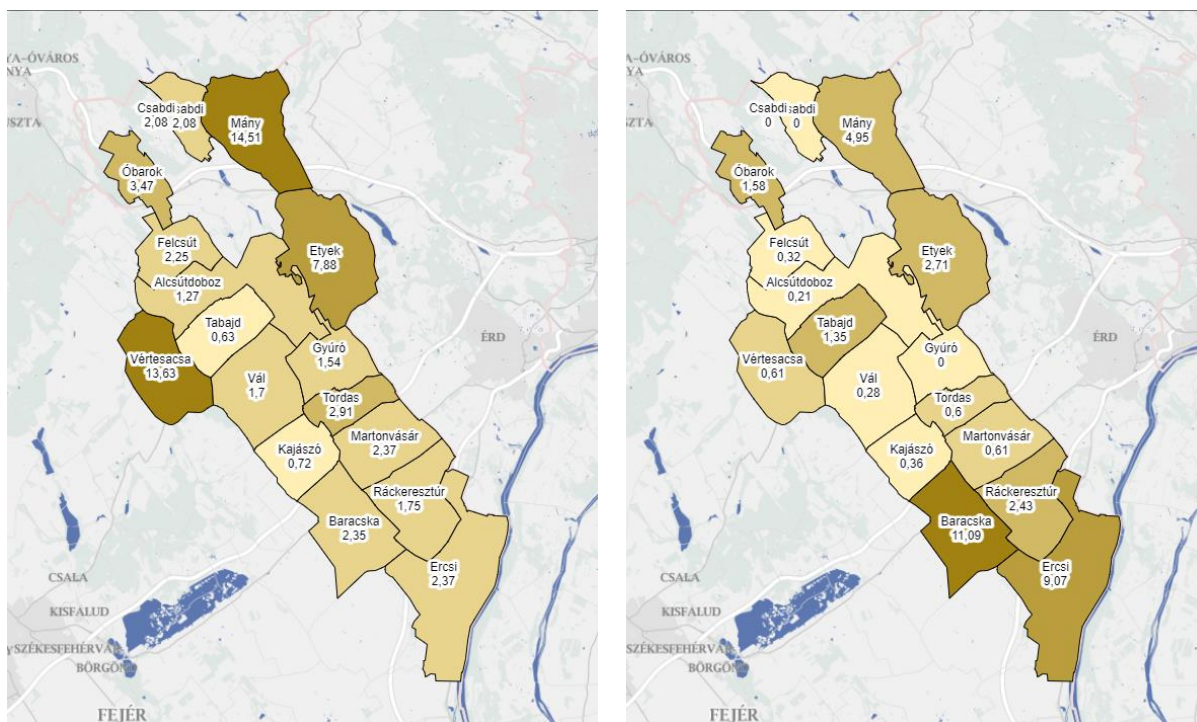
B) A szelektív hulladékgyűjtés a térség minden településén megvalósul. A házhoz menő gyűjtés elterjedésével igen látványos fejlődést sikerült elérni az elmúlt évtized során. Míg 2011-ben az országos és megyei szinten is alacsony begyűjtési aránynak (3,9%, ill. 4,2%) kb. harmadát érte el a térségi begyűjtési arány (1,4%), 2021-ben, a 17,8%-os értékkel már megközelítette vagy meg is előzte azok szintjét (19%, ill. 17,2%). A begyűjtési arány tovább javítható lenne a lakosság környezettudatos szemléletmódjának erősítésével. Össességében pedig a megtermelt hulladék mennyiségének csökkentésére kellene motiválni a lakosságot, mert amíg magasabb területi léptékeken kb. 10-14%-kal növekedett az egy főre jutó, lakosságtól elszállított hulladék tömege 10 év alatt, addig a térségben majdnem egy harmadával.

12. ábra: Az alcsúti Habsburg-kastély és parkja a II. Katonai Felmérés vonatkozó szelvényén.
 Forrás: Arcanum Térképek (<https://maps.arcanum.com/hu/map/europe-19century-secondsurvey/>)

13. ábra: A martonvásári Brunsvik-kastély és parkja a II. Katonai Felmérés vonatkozó szelvényén.
 Forrás: Arcanum Térképek (<https://maps.arcanum.com/hu/map/europe-19century-secondsurvey/>)

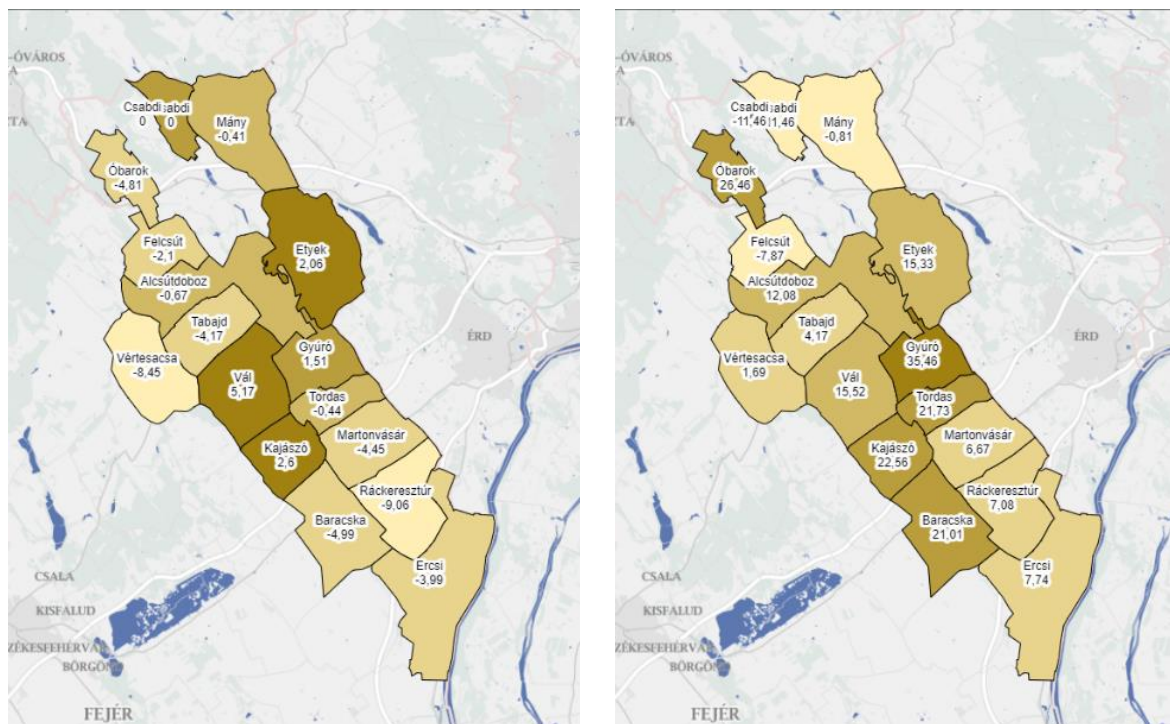
14. ábra: A) A magukat német, horvát vagy egyéb hazai nemzetiséghez tartozónak vallók aránya, illetve B) a magukat roma nemzetiségűnek vallók aránya 2011-ben. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező.

Nemzetiségi önkormányzatok			
Település	Horvát	Német	Roma
Ercsi	x		x
Etyek		x	x
Mány		x	x
Ráckeresztúr			x
Vértessacsa		x	

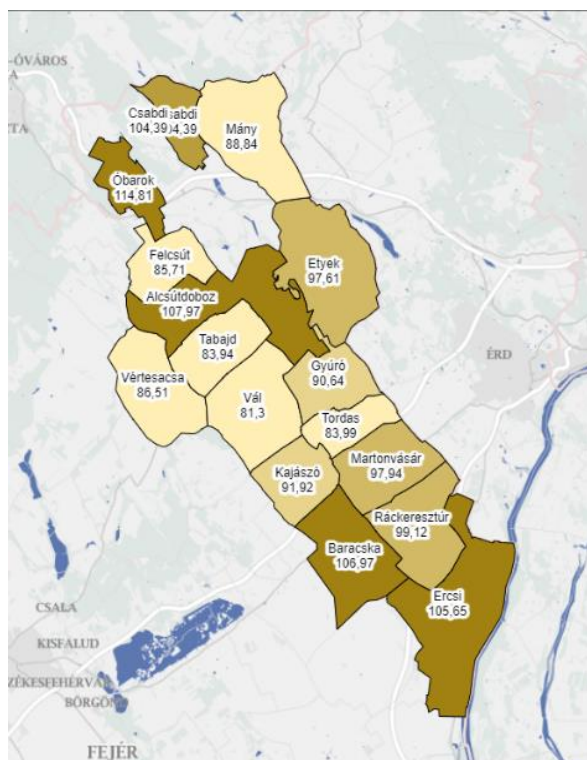
1. táblázat: 2019-ben alakult nemzetiségi önkormányzatok a Völgy Vidék térség településein. Forrás: Nemzeti Választási Iroda, Nyilvántartások, Nemzetiségi Önkormányzati választások.

	Magyarország	Közép-Dunántúl	Fejér megye	Völgy Vidék
Lakónépesség változása, 2011-2021 (%)	-2,45	-2,05	-0,80	4,48
Nők aránya a lakónépességből (%)	52,06	51,67	51,52	50,35
0-14 évesek aránya a lakónépességből (%)	14,55	14,46	14,69	16,30
15-64 évesek aránya a lakónépességből (%)	64,90	65,02	65,33	66,97
65-x évesek aránya a lakónépességből (%)	20,54	20,52	19,98	16,73
Öregedési index (%)	141,14	141,87	136,03	102,60
Természetes szaporodás (ezrelék)	-6,46	-7,00	-6,30	-2,51
Vándorlási egyenleg (ezrelék)	0	2,50	4,21	10,02
Tényleges szaporodás (ezrelék)	-6,46	-4,50	-2,09	7,52

2. táblázat: A fontosabb demográfiai mutatók értéke 2021-ben országosan, Közép-Dunántúl régióban, Fejér megyében és a Völgy Vidék térségben. Forrás: TEIR, KSH Tájékoztatási Adatbázis.

15. ábra: A) A természetes népmozgalom és B) a vándorlási egyenleg értékei (ezrelékben) a Völgy Vidék településein 2021-ben. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező

16. ábra: Az öregedési index (100 fiatalokúra jutó időskorú) értéke Völgy Vidék településein.
Térkép forrása: TEIR, Települési tervező

A demográfiai folyamatok bemutatása, a térség lakónépessége jellemzőinek ismertetése:

Mint a pozitív tényleges szaporodással bíró települések, térségek döntő részének esetében, úgy a Völgy Vidéken is a vándorlási nyereségnek köszönhető a népességszám növekedése. Igaz, a természetes fogyás mértéke is csak bő harmada a magasabb földrajzi léptékre vonatkozó értékeknek. A fiatal és időskorú népesség egymáshoz viszonyított aránya (az öregedési index), szintén jóval kedvezőbb, mint országosan, illetve regionális és megyei szinten. Igaz, 2021-ben már a térségben is az utóbbi korosztály felé billent el a mérleg. A lakónépességben belül a fiatalok és aktív korúak aránya 3-4 százalékponttal magasabb, mint hazánk egésze, Közép-Dunántúl régió, illetve Fejér megye esetében. Ezzel összefüggésben a népesség nemi összetétele is kiegyensúlyozottabb (az előregedő népesség jellemzője a nőtöbbség megnövekedése, ami a nők hosszabb várható élettartamából következik). A legfrissebb (2021-es) adatok alapján a térség középső részének településein (Etyek, Gyúró, Tordas, Vál, Kajászó) a legkedvezőbbek a népmozgalmi mutatók. A fiatalosabb és a kevésbé fiatalos korösszetételű települések vegyesen helyezkednek el, de előbbieket inkább a térség északi és középső részein találhatók.

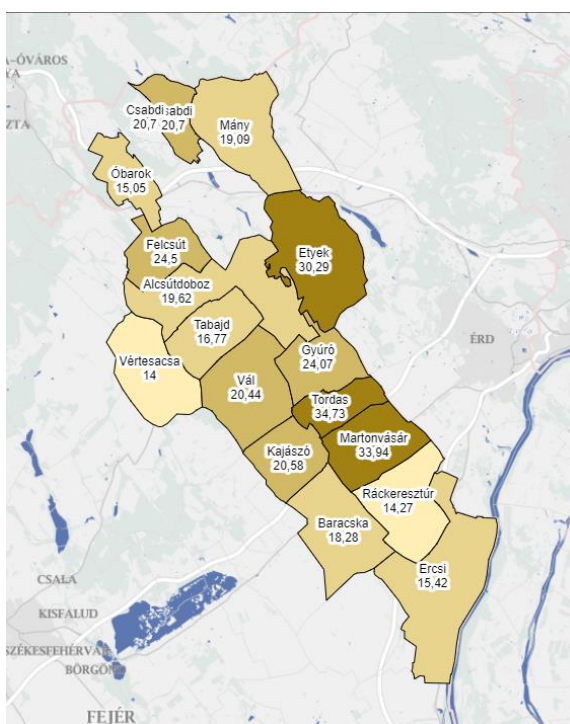
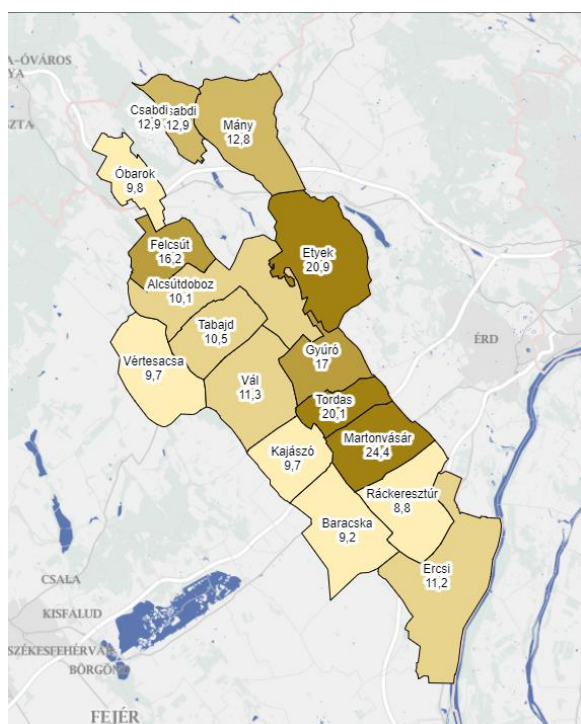
	Magyarország	Közép-Dunántúl	Fejér megye	Völgy Vidék
Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel rendelkező népesség a 25-X éves népesség arányában (%)	8,47		11,52	13,41
Magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (%)	25,79	22,06	23,07	22,07
SZJA adófizető, 100 lakosra (fő), 2020.	49,32	51,72	52,26	51,54
Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (ezer Ft), 2020.	1425,3	1556,8	1612,1	1525,7
Személygépkocsi, 1000 lakosra (db)	414,89	444	440,88	471,74
Egyéb (nem benzin és gázolaj) üzemű személygépkocsi aránya (%)	4,14	3,33	3,91	6,61
Internetelőfizetés, 1000 lakosra (db)	349,07	338,00	336,68	300,51
Optikai hálózaton internetelőfizetések aránya (%)	34,28	32,93	36,69	48,01

3. táblázat: Végzettségi és jövedelmi viszonyokra utaló mutatók. A táblázat – a külön jelölt kivételekkel – 2021-es adatokat tartalmaz. Forrás: TEIR, KSH Tájékoztató Adatbázis.

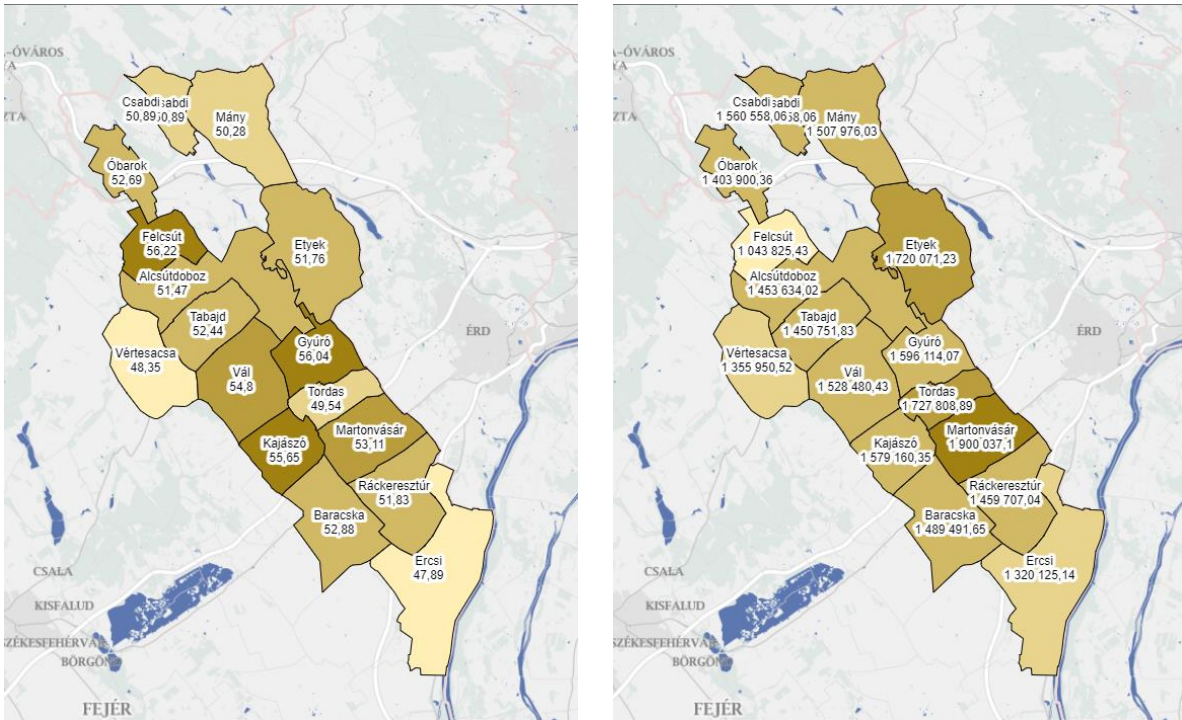
A lakónépesség iskolai végzettségének, jövedelmi viszonyainak ismertetése:

Végzettség és jövedelem tekintetében az összességében kedvező képet mutató térség települései között akár jelentős különbségek is előfordulnak. A magasan képzettek és a magas presztízsű munkakörök betöltők aránya az „éllovasok” (Etyek, Tordas, Martonvásár) esetében bő kétszerese a rangsor végén levő településeken adódó értékeknek. Némileg kisebbek a különbségek az egy főre jutó jövedelem tekintetében, de a legkedvező helyzetű települések köre szinte változatlan.

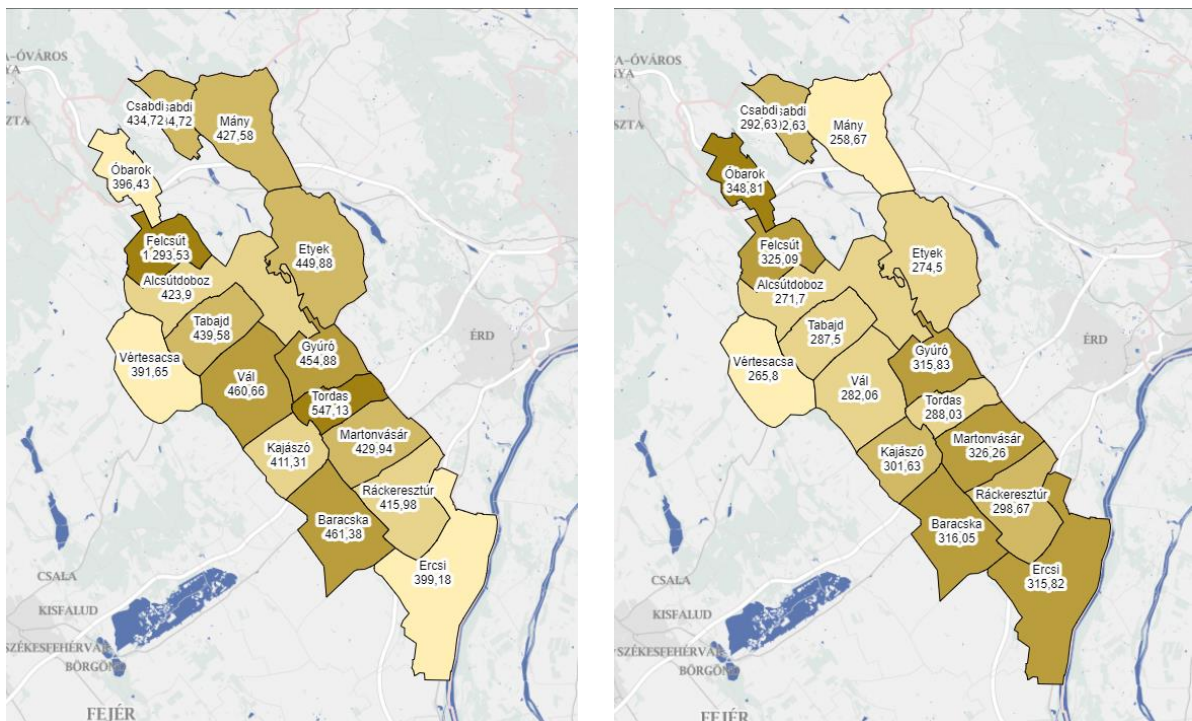
A jövedelmi viszonyokra közvetetten más mutatók is utalnak. A személygépkocsi-ellátottság (és azon belül az alternatív üzemű járművek aránya) alapján a térség lakosai kedvező jövedelmi helyzetűnek mutatkoznak. Az internet-ellátottság relatíve alacsony aránya a térség vidékiesebb jellegéből is fakadhat, ugyanakkor ezen belül magas a jó minőségű, korszerű internetkapcsolatok részesedése. Települési léptéken a személygépkocsik és internetelőfizetések eloszlása mozaikosabb térbeli mintázatot mutat, mint amit a végzettségre, illetve jövedelmekre vonatkozó jelzőszámok esetében tapasztalhatunk.

17. ábra: A) A felsőfokú végzettségűek aránya a megfelelő korú népességén belül 2011-ben, illetve B) a magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 2021-ben a Völgy Vidék településein. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező

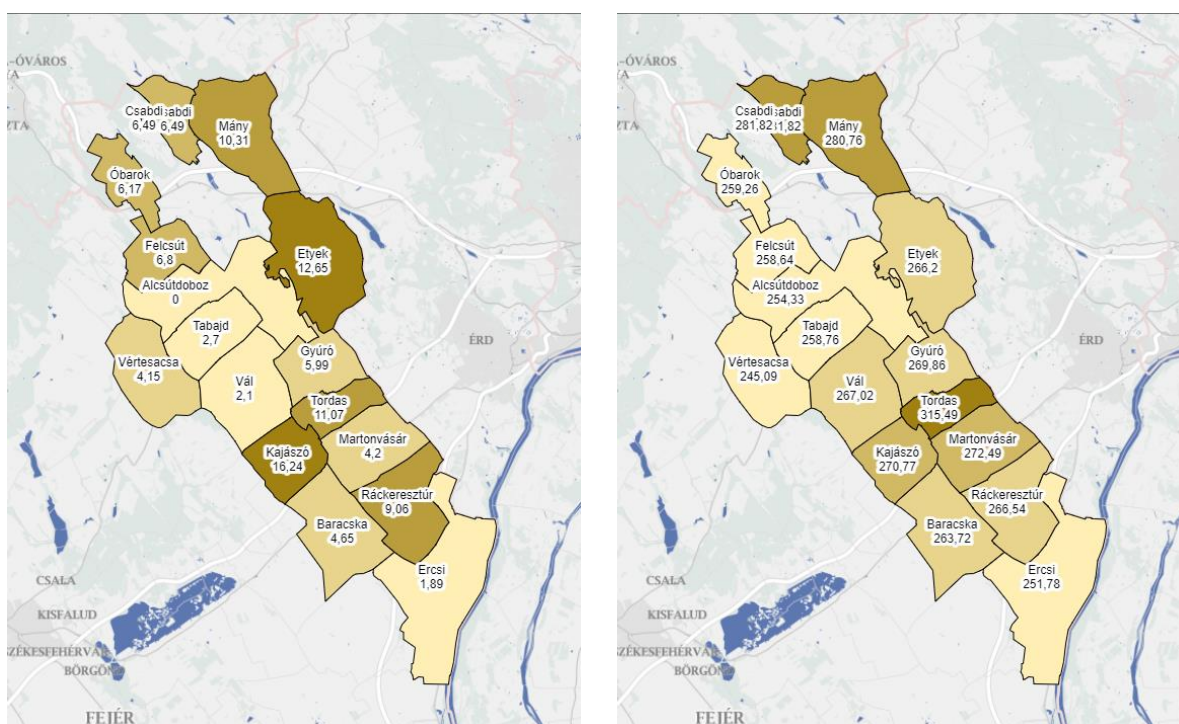
18. ábra: A) A 100 lakosra jutó adófizetők száma, illetve B) az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem a Völgy Vidék településein 2020-ban. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező

19. ábra: A) Az 1000 lakosra jutó személygépkocsik illetve B) internetelőfizetések száma a Völgy Vidék településein 2021-ben. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező

	Magyarország	Közép-Dunántúl	Fejér megye	Völgy Vidék
Lakásállomány változása, 2011-2021 (%)	2,86	2,11	2,19	2,64
1000 lakásra jutó lakásépítések száma	4,40	3,17	4,17	5,97
1-2 szobás lakások aránya (%)	47,68	48,54	48,86	40,35
4 és több szobás lakások aránya (%)	20,80	22,48	22,00	26,87
Laksűrűség (száz lakásra jutó lakosok száma)	214	229	234	266

4. táblázat: A lakásállomány mutatói 2021-ben országosan, a Közép-Dunántúl régióban, Fejér megyében és a Völgy Vidék térségben. Forrás: TEIR, KSH Tájékoztatási Adatbázis.

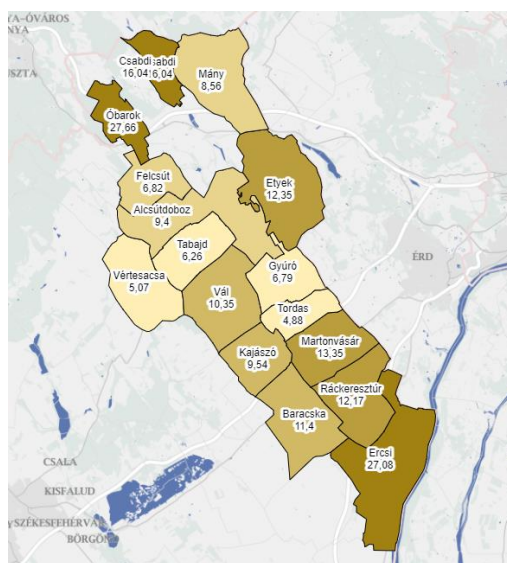
20. ábra: A) Az 1000 lakásra jutó lakásépítések száma és B) a 100 lakásra jutó lakosok száma a Völgy Vidék településein 2021-ben. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező.

Település	Házi-orvos	Házi gyermek-orvos	Gyógyszertár v. fiók-gyógyszertár	Működő bölcsőde, mini-, családi bölcsőde	Óvodai feladat-ellátási hely	Általános iskolai feladat-ellátási hely	Időskorúak otthona
Alcsútdoboz	x		x		x	x	
Baracska	x		x		x	x	
Csabdi					x	x	
Ercsi	x	x	x		x	x	x
Etyek	x	x	x	x	x	x	
Felcsút			x	x	x	x	
Gyúró	x		x		x	x	
Kajászó			x		x	x	
Mány	x		x	x	x	x	
Martonvásár	x	x	x	x	x	x	x
Óbarok					x		
Ráckeresztúr	x		x		x	x	
Tabajd					x	x	
Tordas	x		x		x	x	
Vál			x		x	x	
Vértesacska			x		x	x	

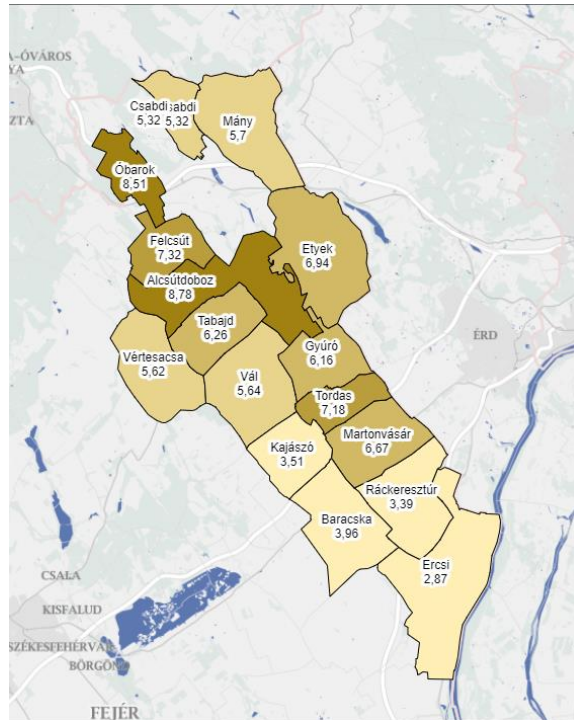
5. táblázat: Egészségügyi, oktatási, nevelési intézményi ellátottság a Völgy Vidék térség településein 2021-ben. Forrás: KSH Tájékoztató Adatbázis.

Település	Települési könyvtár	Köz-művelődési intézmény	Muzeális intézmény	Kormányablak	Rendőr-kapitányság, rendőrőrs, körzeti mb.	Tűz-oltóság	Mentő-állomás	Bank-fiók	Postai szolgáltató-hely	Üzemanyag-töltő állomás	Sportcsarnok, sportpálya
Alcsútdoboz	x	x			x				x		
Baracska	x	x			x				x		x
Csabdi	x	x			x				x		x
Ercsi	x	x	x	x	x		x	x	x	x	
Etyek	x	x			x			x	x		
Felcsút	x	x			x			x	x	x	
Gyúró	x	x			x				x		
Kajászó	x	x			x				x	x	x
Mány	x	x							x		x
Martonvásár	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Óbarok	x	x			x				x	x	
Ráckeresztúr	x	x			x				x		
Tabajd	x	x			x				x		
Tordas	x	x			x				x	x	x
Vál	x	x	x		x	x			x	x	x
Vértesacska	x	x			x				x		

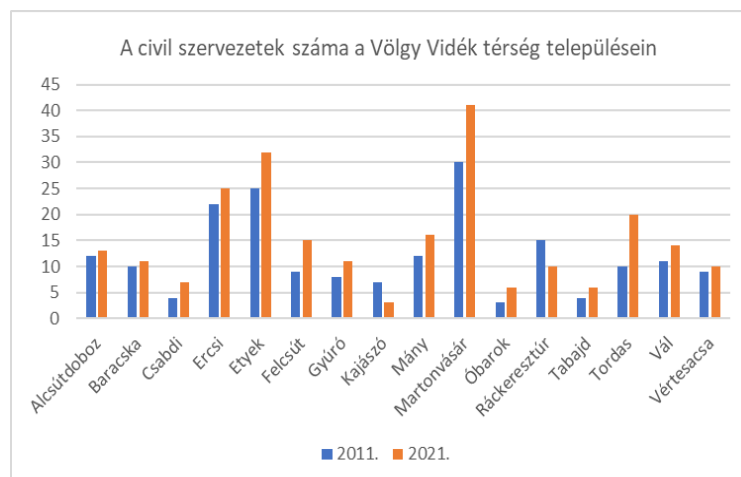
6. táblázat: Egyéb társadalmi intézményi ellátás a Völgy Vidék térség településein 2021-ben. Forrás: KSH Tájékoztató Adatbázis.

21. ábra: Regisztrált bűncselekmények 1000 lakosra vetítve, 2021. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező.

22. ábra: Civil szervezetek száma 1000 lakosra vetítve, 2020. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező.

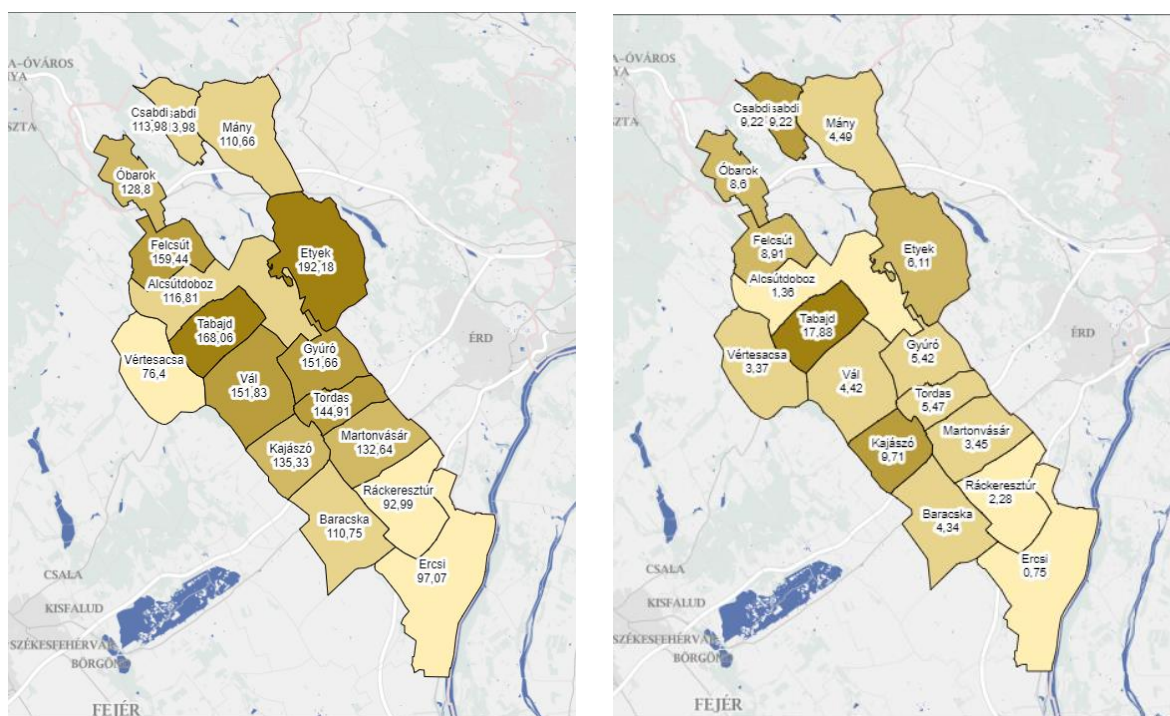

23. ábra: A KSH által nyilvántartott civil szervezetek száma a Völgy Vidék térség településein 2011-ben és 2021-ben. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis alapján saját szerkesztés.

A civil szféra jellemzőinek ismertetése:

A civil aktivitás átlagosnak mondható. Az erre vonatkozó relatív mutató, azaz az ezer főre jutó civil szervezetek száma is ezt mutatja: Völgy Vidéken 5,38, míg országosan 5,45 (regionálisan szintén hasonló, a megyei érték azonban ennél alacsonyabb). A térség települési adatsora esetében azonban a két szélsőérték között (Alcsútdoboz és Ercsi viszonylatában) több mint háromszoros a különbség. Míg a térség északnyugati részén 7-8 civil szervezet jut egy lakosra, a déli végen alig 3-4. Az országos trenddel (kb. 3,3%-os csökkenés) szembe menően, a regionális (2,4%) és az egyébként is magas megyei (9,3%) növekedést is messze meghaladó mértékben, bő 25%-kal gyarapodott a civil szervezetek száma. A települési lista élén álló Tordason és Óbarokon pl. megduplázódott, de további hat településen legalább egy harmadnyi a bővülés, és csak két településen, Kajászón és Ráckeresztúron csökkent a

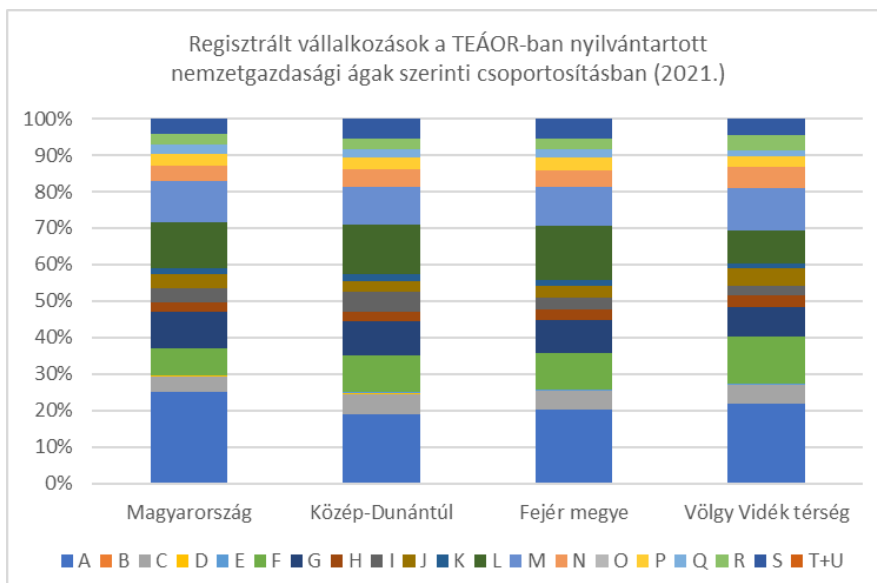
számuk. Összességében megállapítható, hogy a korábbi lemaradását sikerült behoznia a térségnek, a számadatok alapján elérte az országos szintet a civil önszerveződés.

24. ábra: A) A regisztrált vállalkozások, illetve B) a működő mezőgazdasági vállalkozások 1000 főre vetített száma a Völgy Vidék településein 2020-ban. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező.

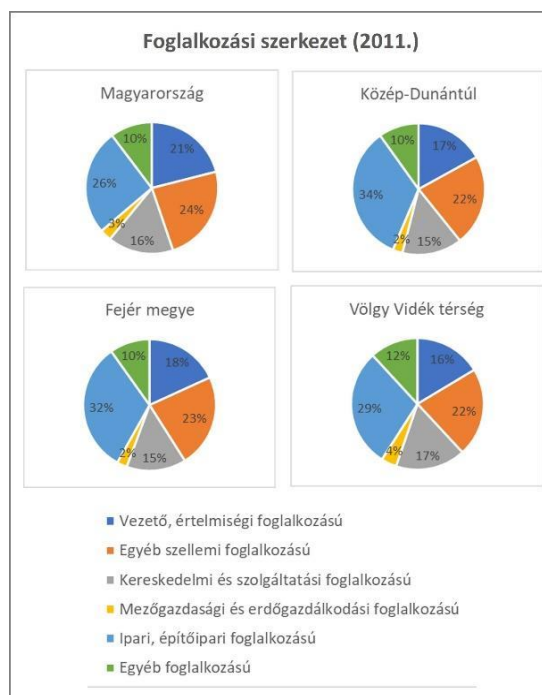
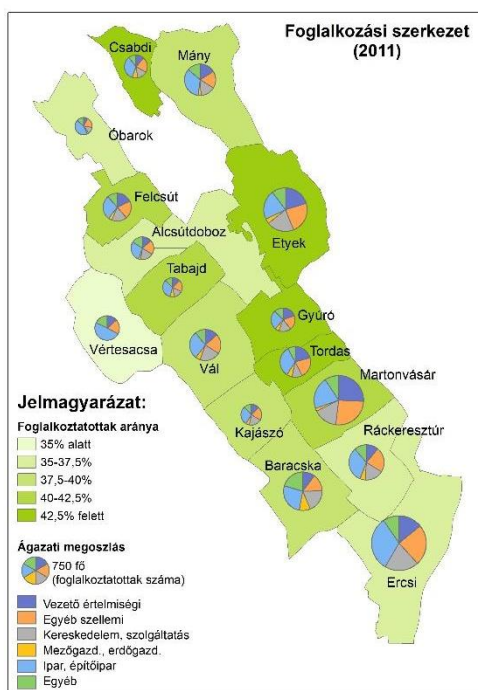
	Magyarország	Közép-Dunántúl	Fejér megye	Völgy Vidék
Vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra (1000 Ft)	2189,21	2100,87	3355,57	491,16
Regisztrált vállalkozás, 1000 lakosra (db)	185,54	155,02	152,37	126,83
Működő vállalkozás, 1000 lakosra (db)	91,52	85,25	82,12	74,53
Mezőgazdasági regisztrált vállalkozások aránya (%)	25,82	19,48	20,66	22,79
Működő mezőgazdasági vállalkozás, 1000 lakosra (db)	3,46	3,24	3,05	4,39
Ipar-, építőiparban regisztrált vállalkozások aránya (%)	15,92	21,1	20,22	22,77
Ipar-, építőiparban működő vállalkozások aránya (%)	18,05	22,87	22,37	24,82

7. táblázat: A vállalászási aktivitás mutatói 2020-ban országosan, a Közép-Dunántúl régióban, Fejér megyében és a Völgy Vidék térségben. Forrás: TEIR, KSH Tájékoztatási Adatbázis.

A: mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	K: pénzügyi, biztosítási tevékenység
B: bányászat, kőfejtés	L: ingatlanügyletek
C: feldolgozóipar	M: szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
D: villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	N: adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység
E: vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyezéscsökkentés	O: közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás
F: építőipar	P: oktatás
G: kereskedelem, gépjárműjavítás	Q: humán-egészségügyi, szociális ellátás
H: szállítás, raktározás	R: művészet, szórakoztatás, szabadidő
I: szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	S: egyéb szolgáltatás
J: információ, kommunikáció	T+U: egyéb tevékenység

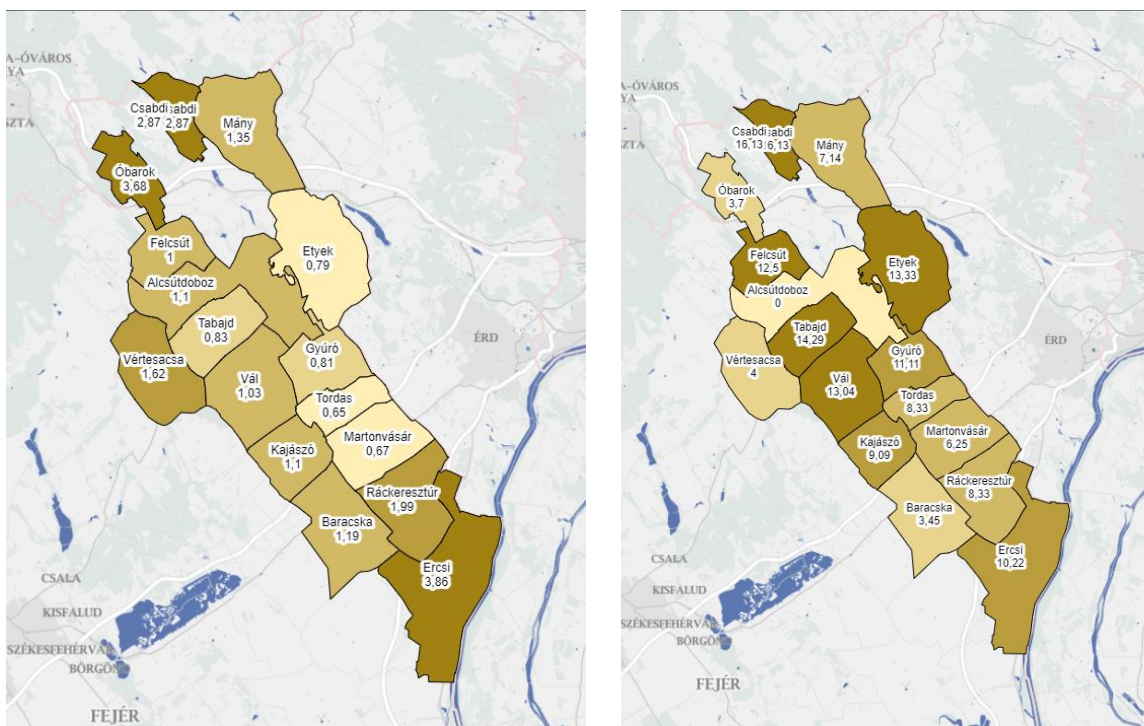
25. ábra: A regisztrált vállalkozások aránya a TEÁOR (Gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere) szerinti csoportosításban Magyarországon, Közép-Dunántúl régióban, Fejér megyében és a Volgy Vidék térségben, 2021-ben. Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis alapján saját szerkesztés.

26. ábra: A) A foglalkozási szerkezet a Völgy Vidék településein, illetve B) országos, regionális és megyei összehasonlításban. Forrása: KSH, Népszámlálás, 2011 alapján saját szerkesztés.

	Magyarország	Közép-Dunántúl	Fejér megye	Völgy Vidék
Nyilvántartott álláskereső, 100 15-64 évesre (fő)	2,84	2,04	2,1	1,72
Nők aránya a nyilvántartott álláskeresők között (%)	52,25	52,99	55,92	52,07
180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya (%)	57,96	50,55	53,57	60,03
25 év alatti nyilvántartott álláskeresők aránya (%)	13,24	10,32	9,89	9,24
45 év feletti nyilvántartott álláskeresők aránya (%)	49,84	53,6	54,91	55,25

8 táblázat: A munkanélküliség mutatói 2021-ben országosan, Közép-Dunántúl régióban, Fejér megyében és a Völgy Vidék térségben. Forrás: TEIR, KSH Tájékoztatási Adatbázis.

27. ábra: A) A 100 15-64 év közötti lakosra jutó nyilvántartott álláskereső száma, illetve B) a 25 év alattiak aránya az nyilvántartott álláskeresőkön belül 2021-ben. Térkép forrása: TEIR, Települési tervező.

4. melléklet Rövidítések jegyzéke

- CEF – Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz
- CLLD – Közösségvezérelt Helyi Fejlesztések
- DEP – Digitális Európa Program
- DIMOP – Digitális Megújulás Operatív Program
- EFOP – Emberi Erőforrás Operatív Program
- ESB-alapok – Európai Strukturális és Beruházási Alapok
- EU – Európai Unió
- GINOP – Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
- GYELV – Gyengeségek, Erősségek, Lehetőségek, Veszélyek
- HET/RRF – Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve
- HF – Helyi felhívás
- HFS – Helyi fejlesztési stratégia
- HVS – Helyi vidékfejlesztési stratégia
- HACCS – Helyi akciócsoport
- HGF – helyi gazdaságfejlesztés
- IH – Irányító hatóság
- IKOP – Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
- KAP – Közös agrárpolitika
- KAP ST – Magyarország KAP Stratégiai Terve 2023-2027
- KEHOP – Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
- K+F+I – Kutatás, fejlesztés és innováció
- LEADER – Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében
- MAHOP – Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
- MFP – Magyar Falu Program
- MNVH – Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat
- MTA ATK – Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont
- OP – Operatív program
- SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
- TDM – turisztikai desztináció menedzsment
- TOP – Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- ÚMVP – Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 2007-2013
- VEKOP – Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
- VOP – Végrehajtás Operatív Program
- VP – Vidékfejlesztési Program 2014-2020
- VP IH – Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóság
- VV – Völgy Vidék
- VVK – Völgy Vidék Közösség